

**meewerken?
daar krijg
je een beter
boxtel van.**

begroting 2020

meewerkend

boxtel

**Programmabegroting 2020 en
financiële begroting 2020 inclusief meerjarenramingen 2021-2023**

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Algemeen.....	4
Opzet begroting 2020	4
Kwaliteitsimpuls voor verbetering financiële functie	6
Financiële positie	7
Programma's	10
Duurzaamheid	11
Maatschappelijke ontwikkeling	32
Leefomgeving	62
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport.....	99
Meewerkend bestuur	120
Paragrafen	137
Lokale heffingen	138
Weerstandvermogen en risicobeheersing	149
Kapitaalgoederen	157
Financiering	162
Bedrijfsvoering	167
Verbonden partijen	171
Grondbeleid	194
Financiën	199
Samenvattend overzicht ontwikkeling begrotingssaldo.....	199
Uitgangspunten en grondslagen begroting 2020 en meerjarenramingen 2021-2023.....	205
Meerjarig overzicht van baten en lasten en de resultaatbestemming per programma	206
Incidentele baten en lasten op programmaniveau	209
Stand van zaken te realiseren taakstellingen en restant stelposten	211
Reserves.....	212
Voorzieningen.....	218
Nieuw beleid, gehonoreerde wensen	221
Investerings	222
Meerjarig overzicht balans.....	225
Overzicht van baten en lasten en presentatie structureel begrotingssaldo	226
Inzicht in baten en lasten Begroting 2020	227
Bijlagen	231
Verplichte BBV indicatoren.....	232

Algemeen

Opzet begroting 2020

Begroting 2020

Voor u ligt de Programmabegroting 2020, de Financiële begroting 2020 en de meerjarenramingen 2021-2023 (hierna genoemd de Begroting 2020) van de gemeente Boxtel. Net als vorig jaar is de Boxtelse begroting in een online versie beschikbaar.

Sinds de ambtelijke fusie van de gemeenten Boxtel en Sint-Michielsgestel per 1 januari 2016 ligt de verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering grotendeels bij de gemeenschappelijke regeling MijnGemeenteDichtbij (MGD). Meer informatie over MGD is terug te vinden in de begroting 2020 van GR MijnGemeenteDichtbij.

Opzet Begroting 2020

De Begroting 2020 van de gemeente Boxtel kent 5 programma's met daaronder 33 beleidsproducten. De raad autoriseert de baten en lasten per beleidsproduct. In vergelijking met de vorige begroting worden enkele grote projecten apart benoemd. Dat zijn de volgende projecten:

1. Greentech;
2. Regionale Energie Transitie;
3. Van transitie naar transformatie (sociaal domein);
4. Boxtel Binnen de Bruggen;
5. Move '31;
6. Omgevingswet;
7. Programma Hoogfrequent Spoor;

8. Boxtel bouwt;
9. Herindeling Haaren.

Vorig jaar is het door de raad vastgestelde beleidsprogramma 2018-2022 'Meewerken in tijden van verandering' in een gezamenlijke bijeenkomst van het college en het ambtelijk management besproken met toevoeging van de going concern taken. Samen met het college van Sint-Michielsgestel is gekeken op welke speerpunten beide gemeenten elkaar willen ontmoeten en verbinding kunnen leggen. Door een gezamenlijke aanpak, daar waar mogelijk, beogen we een betere kwaliteit, minder kwetsbaarheid en kostenvermindering. In deze begroting zijn de speerpunten niet meer opgenomen onder het beleidsprogramma, maar wordt de uitvoering voor het jaar 2020 weergegeven onder het beleidsproduct.

De opbouw van een programma ziet er als volgt uit:

- Titel van het programma;
- Zo werkt dit programma;
- Dit is het doel;
- Dit valt eronder;
- Dit kost het;
- Tabel bijdrage van het programma in relatie tot de begroting.

Voor alle producten die onder een programma vallen, is opgenomen:

- Verantwoordelijk portefeuillehouder(s);
- Dit gaan we dit jaar doen;
- Zo maken we dit meetbaar (indien van toepassing);
- Dit kost het;
- Financiële toelichting.

Informatie over indicatoren en kengetallen is onder het kopje Zo maken we dit meetbaar alleen opgenomen voor producten waarvoor dit toegevoegde waarde heeft. Verder is vanaf 2017 wettelijk voorgeschreven dat elke gemeente een basisset van 39 beleidsindicatoren in elke begroting en jaarverslag opneemt. Hiermee krijgen raadsleden al op 39 punten inzicht in de beleidsresultaten van hun gemeente en kunnen zij die vergelijken met die van andere gemeenten.

Voor alle projecten die onder een programma vallen, is opgenomen:

- Dit is het doel;
- Dit gaan we dit jaar doen;

Kwaliteitsimpuls voor verbetering financiële functie

Het project dat is opgezet voor verbetering van de financiële functie is, zoals bekend, een meerjarig traject. In het begin van deze bestuursperiode zijn we verder gegaan met het harmoniseren van de procedures en documenten van de planning- en control cyclus van de gemeenten Boxtel en Sint-Michielsgestel voor zover als dat mogelijk is en gewenst wordt. Gebleken is dat de besturen van beide gemeenten soms er voor kiezen een eigen pad te bewandelen. Zo is dit jaar de totstandkoming van de kadernota en de vervaardiging van een dekkingsplan voor de meerjarenbegroting 2020-2024 niet geheel identiek verlopen. In Boxtel bleek al snel dat het een hele opgave zou worden om vooral vanwege de benodigde extra financiële middelen in het sociale domein te komen tot een sluitende meerjarenbegroting. Daarop hebben college en raad besloten om de tijd te nemen om verantwoorde keuzes te maken.

Deloitte is verzocht de Buxtelse begroting door te lichten en te vergelijken met een aantal vergelijkbare gemeenten.

Een en ander heeft tot gevolg gehad dat de voorliggende begroting 2020 geen nieuw beleid bevat. Ambtelijk is de begroting opnieuw opgebouwd waarbij alleen autonome ontwikkelingen zijn verwerkt.

Verder is er voor gekozen om in meerjarig perspectief, vanaf 2021, de prijsstijgingen centraal op 1 post te begroten. Voor 2020 (en ook 2019) zijn ze wel toegedeeld aan alle prijsgevoelige posten.

Voorheen worden de prijsstijgingen voor alle jaren begroot bij alle prijsgevoelige posten.

In de financiële verordeningen van Boxtel en Sint-Michielsgestel is opgenomen dat één keer in de vier jaar de raad enkele nota's vaststelt:

- Geactualiseerde onderhoudsplannen voor activiteiten in de openbare ruimte, zijnde wegen, openbare verlichting, groen en speeltoestellen, een geactualiseerd rioleringsplan en een geactualiseerd onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen.
- Een nota reserves en voorzieningen. Hierbij worden de bestaande reserves en voorzieningen doorgelicht. Bij de opstelling van de nieuwe nota bekijken we of op dit punt een verdere uniformering van beide gemeenten mogelijk is.
- Een nota grondbeleid met daarin een strategische visie van het toekomstig grondbeleid.

Verschillende onderhoudsplannen zijn inmiddels geactualiseerd en voor onderhoud gemeentelijke gebouwen en voor onderhoud wegen is structureel extra geld opgenomen in deze meerjarenbegroting. Dit heeft tot gevolg gehad dat enkele reserves zijn/worden omgezet naar een voorziening.

Een nieuwe nota reserves en voorzieningen zal worden opgesteld nadat de actualisering van de diverse onderhoudsplannen is afgerond.

De kostentoerekening (verdeling van de indirecte kosten over de verschillende beleidsproducten van de begroting) in deze begroting is nog gebaseerd op een tijdsinzet die bepaald is toen er nog organisatiebreed werd tijd geschreven. Inmiddels gebeurt dit niet

meer en moet er op korte termijn voor beide gemeenten en MGD een aangepaste systematiek van kostentoerekening worden bepaald.

Financiële positie

De financiële positie van de gemeente beschrijven we in drie onderdelen:

- Het resultaat vóór bestemming
De verwachte inkomsten (baten) en uitgaven (lasten) van de gemeente.
- De resultaatbestemming
De wijzigingen in het eigen vermogen. Baten kunnen op voorhand in het eigen vermogen gestort worden (storting in reserves), of het eigen vermogen van de gemeente kan gebruikt worden om lasten te dekken (onttrekken aan reserves).
- Het resultaat ná bestemming
Het bedrag dat overblijft nadat alle (voorziene) lasten gedekt zijn door verwachte inkomsten (baten) of eigen vermogen.

Het resultaat

De begroting 2020 geeft meerjarig het volgende beeld:

Verloop resultaat (x € 1.000)	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Resultaat voor bestemming						
Totaal baten	81.137	87.526	90.742	86.970	84.692	85.886
Totaal lasten	83.703	93.411	94.046	88.918	88.069	88.567
Totaal resultaat voor bestemming	-2.567	-5.886	-3.304	-1.948	-3.377	-2.681
Resultaatbestemming:						
Onttrekking reserves	10.306	6.562	1.227	627	619	585
Storting reserves	7.131	3.183	1.505	1.326	349	342
Totaal resultaatbestemming	3.174	3.378	-278	-699	269	243
Resultaat (+ = overschot)	608	-2.507	-3.582	-2.647	-3.108	-2.438

Op 19 maart 2019 heeft de gemeenteraad de Kadernota 2020/2023 vastgesteld met daarin opgenomen de financieel technische uitgangspunten zoals die in deze begroting zijn toegepast. Vervolgens hebben we op 19 juni 2019 beeldvormend met de raad gesproken over het traject naar een sluitende meerjarenbegroting. De toen voorgelegde technische begroting is vertrekpunt geweest voor deze begroting. Alleen autonome ontwikkelingen zijn opgenomen in de deze begroting. Toch is hiermee nog geen sluitende meerjarenbegroting gerealiseerd kunnen worden, zoals blijkt uit de tabel. In een aparte nota zal nader ingegaan worden op te nemen dekkingsmaatregelen en nog af te wegen nieuw beleid. Streven is om

deze nota beschikbaar te hebben op het moment dat de gemeenteraad de begroting 2020 behandelt, 29 oktober 2019.

Ontwikkeling begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Primitieve begroting 2019-2022	0	631	2.542	2.365	3.296
2e bestuursrapportage 2018	0	-12	-95	-93	-146
Regionale inkoop Sociaal Domein	0	-151	-151	-151	-151
Technische begroting 2019 en 2020	-2.507	-4.050	-4.944	-5.229	-5.437
Begroting 2019 en primitieve begroting 2020-2023	-2.507	-3.582	-2.647	-3.108	-2.438

De vergelijkende cijfers

In deze begroting zijn de vergelijkende cijfers van de jaarrekening 2018 en de gewijzigde begroting 2019 opgenomen.

De jaarrekeningcijfers 2018 zijn gebaseerd op de vastgestelde jaarrekening door de gemeenteraad op 2 juli 2019. In de begrotingscijfers 2019 zijn de gegevens verwerkt van de primitieve begroting 2019, de 2e bestuursrapportage 2018, de geformaliseerde besluiten tot en met de raadsvergadering van 2 juli 2019 en de autonome ontwikkelingen die in de voorliggende begroting zijn verwerkt.

Presentatie structureel begrotingssaldo

Op grond van de Gemeentewet behoort de begroting structureel en reëel in evenwicht te zijn. Met structureel evenwicht wordt bedoeld dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Met reëel evenwicht wordt bedoeld dat de geraamde baten en lasten in de meerjarenbegroting volledig en realistisch zijn. In navolgende tabel gaan we in op het structurele begrotingssaldo.

Incidenteel en structureel begrotingssaldo (x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	90.742	86.970	84.692	85.886
Lasten	94.046	88.918	88.069	88.567
Saldo	-3.304	-1.948	-3.377	-2.681
Resultaatbestemming	-278	-699	269	243
Resultaat ná bestemming	-3.582	-2.647	-3.108	-2.438
Incidentele baten - lasten	-1.045	-148	-197	-41
Structureel begrotingssaldo	-2.537	-2.499	-2.911	-2.397
	tekort	tekort	tekort	tekort

Uit deze cijfers kunnen we concluderen dat in structurele zin de begroting niet in evenwicht is. Bij het onderdeel Financiën worden de ontwikkelingen toegelicht die hebben geleid tot de in de tabel gepresenteerde negatieve begrotingssaldi. De belangrijkste die hier genoemd kunnen worden zijn de ontwikkelingen in het sociaal domein en extra benodigde middelen voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen en de wegen.

Programma's

Duurzaamheid

Zo werkt dit programma mee aan Boxtel

In de gemeente Boxtel kunnen bewoners, bedrijven, instellingen en organisaties het beste uit zichzelf en hun omgeving halen. De gemeente Boxtel stimuleert dit door hun opbouwende initiatieven op eigenzinnige en creatieve wijze te ondersteunen en mee te werken aan de ontplooiing ervan. Hierdoor ontstaat een optimaal perspectief waarin mensen duurzaam vorm kunnen geven aan samen wonen en leven.

Duurzaamheid is een belangrijk thema. De komende jaren werken we samen met inwoners mee aan plannen die dit ondersteunen. Ook de duurzaamheidsvisie en het uitvoeringsprogramma maakten we samen met de Buxtelse samenleving. Meewerken aan een duurzaam Buxtel doen we samen.

Zó draagt dit programma bij aan meewerkend buxtel.

Dit is het doel

De gemeente Buxtel heeft altijd al grote ambities op het gebied van duurzaamheid gehad. Dat is niet veranderd. Wereldwijd is klimaatverandering en energietransitie dé grote uitdaging van onze tijd.

Meer aandacht voor duurzaamheid

Duurzaamheid moet nog meer als een rode draad door het handelen van de gemeente lopen. Ook vinden we het belangrijk dat onze inwoners, bedrijven en instellingen weten hoe belangrijk duurzaamheid is. Duurzaamheid is van iedereen en alleen samen houden we

onze aarde en dus ook Boxtel leefbaar.

Het goede voorbeeld geven

Boxtel staat net als iedereen voor de taak om snel afscheid te nemen van fossiele energiebronnen. Wij moeten ook voluit kiezen voor een circulaire wereld, waar geen plek meer is voor verspilling van grondstoffen, voedsel en energie. Waar problematiek van fijnstof serieus genomen wordt. Een wereld waarin biodiversiteit weer versterkt wordt en klimaatadaptief handelen de norm is. De gemeente moet hierbij een voorbeeldfunctie op zich nemen. Maar we moeten ook onze inwoners en bedrijven stimuleren om hierin verantwoordelijkheid te nemen. Verleiden werkt beter dan dwingen. Deze transformatie leent zich bij uitstek voor onze strategie om waar mogelijk via cofinanciering, werk met werk te maken en met creatieve combinaties onze ambities waar te maken.

Leefbare wereld achterlaten

We willen een leefbare wereld voor onze kinderen achterlaten. Om dat te bereiken zullen we alle mogelijkheden om te besparen op energie maximaal moeten benutten. Daarnaast moeten we vol inzetten op hernieuwbare energie: zon, wind, biomassa en waterstof. We kunnen niet kiezen voor één optie. We hebben alle opties nodig.

Dit valt eronder

Deze producten en diensten dragen bij aan het programma Duurzaamheid:

- Klimaatadaptatie en energietransitie
- Plattelandsvernieuwing
- Afval
- Milieu
- Riolerings

Deze grote projecten dragen bij aan het programma Duurzaamheid:

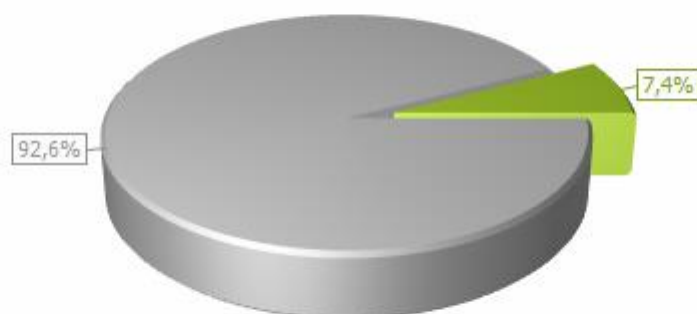
- Regionale Energiestrategie (RES)
- Greentech

Dit kost het

Saldo x € 1.000	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Klimaatadaptatie en energietransitie	-573	-531	-929
Plattelandsvernieuwing	-194	-265	-300
Afval	629	642	0
Riolerings	145	148	0
Milieu	-794	-1.020	-1.286
Totaal saldo	-786	-1.027	-2.515

Tabel bijdrage van het programma in relatie tot de gehele begroting

Begrote baten van dit programma

Begrote lasten van dit programma

Klimaatadaptatie en energietransitie

Verantwoordelijke(n): Peter van de Wiel

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Uitvoeren wettelijke taken duurzaamheid en klimaatadaptatie
- Uitvoeringsagenda duurzaamheid 2017-2022 uitvoeren
- Voortzetten programma ECCO

Beleidsprogramma

- Duurzaam gedrag wordt beloond. Doel: 2022 Q1.
- Boxtel EnergieNeutraal in 2030: grootschalige hernieuwbare energie via zonnevelden, windmolens, biomassa (GreenTech) en waterstof. Sociale component

belangrijk, waarbij mensen met een kleine beurs mee kunnen doen. Boxtel stelt een energietransitieplan op. (Als onderdeel van een regionale energie strategie). Doel: 2022 Q1.

- Actief zoeken naar manieren om los te komen van aardgas met focus op bestaande bouw. Doel: 2022 Q1.
- GreenTech Park Brabant wordt samen met provincie, regio, onderwijs en bedrijfsleven verder ontwikkeld. Doel: 2022 Q1.
- De Duurzaamheidsagenda blijft onderlegger van onze ambitie en wordt geactualiseerd op basis van nieuwe afspraken in onder andere het Klimaatakkoord. De uitvoering wordt breed opgepakt, waaronder een geactualiseerd plan van aanpak voor fijnstof. Doel: 2020 Q1.
- Klimaatadaptatie via acties zoals Steenbreek en groene daken is belangrijk. Ook de gemeente draagt bij aan ontstening van het openbaar gebied. Doel: 2022 Q1.
- Uitvoering regulier technisch beheer: de aspecten van duurzaamheid worden zo veel als mogelijk gebed in de concrete uitvoeringstaken en uitgangspunten binnen het technische beheer en onderhoud. Doel: 2022 Q1.
- Uitvoering Duurzaamheidsagenda. Doel: 2022 Q1.

Nieuw beleid en ambities

Nieuwe wetten en regels:

- RES en warmtevisie.

Uit kadernota:

- Klimaatakkoord. Hieruit komen nieuwe taken op ons af. De hele impact kunnen we nog niet inschatten. Er komt zeker een Regionale Energie Strategie (RES) met de andere gemeenten in NO Brabant. De RES helpt ons om Boxtel in 2030 energie neutraal te maken. De CO² reductie vraagt zowel focus op hernieuwbare energie, als op verduurzamen van de gebouwde omgeving. We betrekken en ondersteunen onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Betaalbaarheid van duurzaamheidsmaatregelen heeft onze aandacht. Ook minima moeten kunnen deelnemen aan projecten.
- Klimaatstresstest. Vóór 2020 moeten we een klimaatstresstest uitvoeren om inzicht te krijgen in de gebieden in de gemeente waar wateroverlast, droogte en hittestress kan optreden. Probleemgebieden die hieruit naar voren komen werken we uit in maatregelen. Waar mogelijk nemen we deze al op in het nieuwe Verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan (vGRP) van 2019. Aan de hand van deze klimaatstresstest wordt een klimaatrisicodialoog gevoerd met belangengroepen uit de gemeente en worden beleidsvoorstellen gedaan.

- Visie zonneparken. We maken een visie, waarin is aangegeven waar en hoeveel hectare zonneparken we toestaan binnen de Groenblauwe mantel en Gemengd landelijk gebied in het buitengebied. Daarmee kunnen we aanvragen om (tijdelijke) omgevingsvergunningen voor zonneparken goed afwegen.
- Warmtevisie. In verband met het gasloos maken van wijken, moet er eind 2021 een warmtevisie zijn met uitvoeringsplannen per wijk. Hierin nemen we op hoe in de warmtevraag wordt voorzien. Om eind 2021 klaar te zijn, starten we nu met deze visie met behulp van de landelijke input, die door het
- Greentech Park. Het realiseren van het biomassaplein en een bedrijfsverzamelgebouw is speerpunt. Dit geldt ook voor het naar Boxtel halen van bedrijven en ondernemers die passen binnen het Park. Voor de ontwikkeling van het Park moet investeringsruimte worden vrijgemaakt. Hierbij krijgen we hulp van de Provincie en de BOM en zullen we gebruik maken van externe financieringsbronnen.

Overig/investeringen:

- Ondersteuning lokale duurzame initiatieven.

Dit kost het

Klimaatadaptatie en energietransitie	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	72	24	24
Lasten	674	555	953
Saldo voor bestemming x € 1.000	-602	-531	-929
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	29	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	29	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-573	-531	-929

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Klimaatadaptatie en energietransitie	-531	-929	-398

In de kadernota 2019 is besloten om vanaf 2020 structureel € 500.000 vrij te maken om de opgaven van energietransitie en duurzaamheid te kunnen uitvoeren. Dit vindt plaats in het InterBestuurlijk Programma gezamenlijk met andere gemeenten. Dit budget zorgt grotendeels voor het verschil tussen de begroting 2019 en de begroting 2020.

Daarnaast resulteren twee andere factoren in het verschil tussen 2019 en 2020. Ten eerste daalt het budget met betrekking tot de eenmalige uitgaven nieuwe nota duurzaamheid van € 75.500 in 2019 naar € 8.000 in 2020. Ten tweede is er in 2020 geen beschikking meer over het budget à € 36.000 voor de verlenging doorloofase Greentech Park Brabant. Dit budget was in 2019 incidenteel ter beschikking.

Plattelandsvernieuwing

Verantwoordelijke(n): Peter van de Wiel

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Volgen van maatschappelijke ontwikkelingen en daarop inspelen met nieuw beleid;
- Faciliteren van initiatieven die een bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied van Boxtel, waaronder stoppende bedrijven en initiatieven die zien op een duurzame agrarische bedrijfsvoering;
- Deelname aan landelijke en regionale werkgroepen op het gebied van landbouw en gezondheid;
- Stimuleren van vergroening van het buitengebied.

Beleidsprogramma

- Het Groene Woud blijft belangrijk voor Boxtel. De doorontwikkeling naar Van Gogh Nationaal Park biedt extra kansen voor natuur/landschap/biodiversiteit, economie en leefbaarheid. Doel: 2022 Q1.
- Mozaïek Dommelvallei is aanjager projecten zoals 'Boxtel Binnen de Bruggen' en EVZ Grote Waterloop. Doel: 2022 Q1.
- Biodiversiteit en vergroening in de stedelijke omgeving worden bevorderd. Doel: 2022 Q1.
- Boxtel realiseert extra natuur om biodiversiteit te stimuleren en CO2 terug te dringen en benut daarvoor cofinanciering (GOP, Groene Blauwe Stimuleringskamer). Doel: 2022 Q1.
- Boxtel zet in op een duurzaam buitengebied met agrarische sector, toerisme en recreatie en burgers. De Landschapstriënnale 2020 in Het Groene Woud is een gouden kans. Doel: 2020 Q4.
- Op De Kleine Aarde wordt verder gewerkt aan een plek waar burgers, ondernemers en (onderwijs) instellingen elkaar ontmoeten en werken aan een circulaire wereld. Doel: 2022 Q1.
- Ook op ruimtelijk terrein beschermen wij wat kwetsbaar is, zoals ons erfgoed en landschap. Doel: 2022 Q1.
- Landschapstriënnale gezamenlijk vorm geven. Beide gemeenten willen graag voortrekkersrol. Doel: 2020 Q4.

Nieuw beleid en ambities

Uit kadernota:

- Transitie zorgvuldige veehouderij. Door een wetswijziging verwachten wij extra aanvragen. De Omgevingsdienst ODBN behandelt deze in 2020. Hiervoor is extra inzet nodig vanuit de ODBN en de eigen organisatie (VTH).
- Realisatie restopgave ecologische verbindingszone Smalwater.

Dit kost het

Platteland vernieuwing	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	295	26	0
Lasten	554	326	300
Saldo voor bestemming x € 1.000	-259	-300	-300

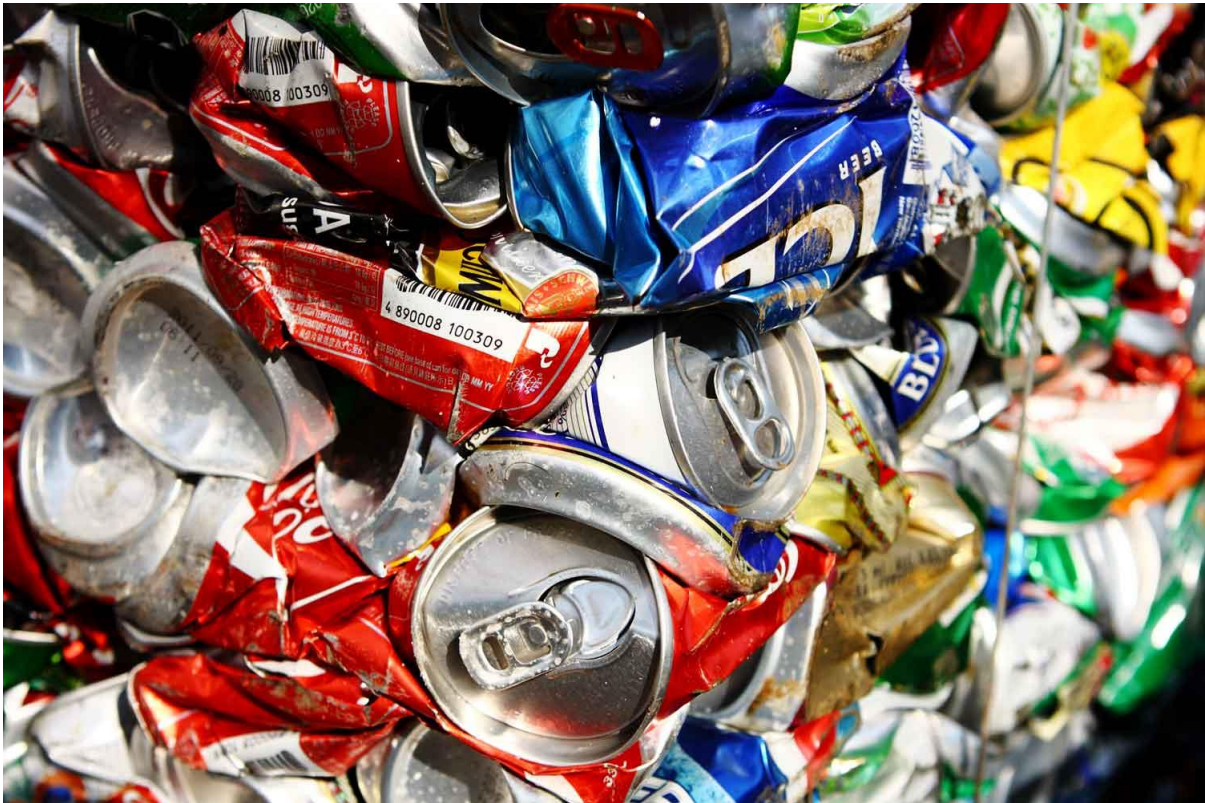
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	65	35	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	65	35	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-194	-265	-300

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Plattelandsvernieuwing	-265	-300	-34

De gemeente Boxtel heeft besloten om Park Stapelen openbaar toegankelijk te houden. Vanaf 2020 is hiervoor structureel € 60.000 budget nodig, terwijl dit budget in 2019 € 35.000 is. Dit zorgt, in combinatie met enkele andere kleine onderdelen, voor het verschil tussen de begroting 2019 en de begroting 2020.

Afval

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Advisering reinigingstaken en projecten: Los van het coalitieprogramma lopen verschillende eigen (inrichting)projecten die ook hun invulling behoeven voor een goede grondstoffeninzameling en het (beleidsmatig) schoon houden van de openbare ruimte. Doel: doorlopend.
- Uitvoering reinigingstaken en directe dienstverlening: los van het coalitieprogramma én beleidsadviesing Reiniging komen er veel uitvoeringstaken kijken bij ons grondstoffenplan en het adequaat reageren op meldingen in de openbare ruimte (inclusief containerbeheer). Hetzelfde geldt voor de vele burgerinitiatieven en de woningbouwopgave. Doel: Doorlopend.

Beleidsprogramma

- De aandacht verschuift van de inzameling van afvalstoffen naar de inzameling van grondstoffen. In 2018 is in de gemeente Boxtel 125 kilogram restafval per inwoner ingezameld. In 2017 was dit nog 127 kilogram en in 2016 143 kilogram per inwoner.
- Landelijk is in het Uitvoeringsprogramma Van Afval naar Grondstof - Huishoudelijk Afval (VANG-HHA) bepaald dat er in 2020 nog maar 100 kilogram restafval per inwoner per jaar dient te worden ingezameld. In het coalitieprogramma van de gemeente Boxtel staat verder maximaal 50 kilogram in 2022 als target benoemd, vanuit het principe afval is grondstof. Dit willen wij bereiken door het wijziging van frequentie van inzamelen in combinatie met omgekeerd inzamelen bij een aantal stapelbouwcomplexen.
- Hierbij wordt hoogfrequent huis-aan-huis PMD en GFT opgehaald, maar wordt het huishoudelijk restafval nog maar eenmaal per 4 weken ingezameld. De inwoners die bij de stapelbouwcomplexen wonen dienen de "reststoffen" (het kleine beetje restafval dat dan nog overblijft) weg te brengen naar centrale voorzieningen op korte loopafstand. Als uit de evaluatie blijkt dat dit omgekeerd inzamelen de gewenste resultaten oplevert, kan dit voor de hele gemeente ingevoerd worden.
- Max. 100 kg afval per jaar per inwoner in 2020, 50 kilogram in 2022, 30 kilogram in 2025 en 5 kilogram in 2030 vanuit principe afval is grondstof. Doel: 2030 Q4.

Nieuw beleid en ambities

n.v.t.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Doel 2020	Doel 2025
Hoeveelheid huishoudelijk restafval per inwoner in de pilotgebieden	117	n.v.t.	100	30
Hoeveelheid huishoudelijk restafval per inwoner in de gehele gemeente	125	120	100	30

Toelichting:

In 2017 is in de gemeente Boxtel 127 kilogram restafval per inwoner ingezameld. In 2016 was dit nog 143 kilogram per inwoner.

Dit kost het

Afval	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	2.952	3.084	3.327
Lasten	2.323	2.442	3.327
Saldo voor bestemming x € 1.000	629	642	0
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	629	642	0

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Afval	642	0	-642

Binnen het product afval is het uitgangspunt 100% kostendekkendheid. Afwijkingen worden opgevangen door stortingen c.q. onttrekkingen in de voorziening afval.

Het verschil tussen de begroting 2019 en begroting 2020 wordt veroorzaakt door het toerekenen van de effecten BCF op het product afval vanaf 2020; wijziging van methodiek, maar budgettair neutraal.

De overige afwijkingen worden veroorzaakt door toerekening van de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten, voorzieningen en indexering van de budgetten.

Riolering

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

Planmatig beheer

- We beheren en onderhouden het rioolstelsel het hele jaar volgens de wettelijke eisen. Hierdoor blijft de functionele werking gegarandeerd.
- We monitoren de hydraulische werking om wateroverlast te voorkomen.
- We controleren het jaar rond de kwaliteit van de riolering en de daarin opgenomen voorzieningen.
- Voorbereiding, aanbesteding en uitvoering van maatregelen geschiedt volgens de vastgestelde uitvoeringsplanning van het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP).

- Intake en behandeling van klachten/meldingen Openbare Ruimte.

Beleidsprogramma

- De aspecten van duurzaamheid worden zo veel als mogelijk ingebed in de concrete uitvoeringstaken en uitgangspunten binnen het geplande technisch rioolbeheer. Binnen regio De Meierij werken 10 gemeenten, Brabant Water en twee waterschappen samen om ook dit onderwerp binnen het doelmatig waterbeheer te borgen.
- We geven inwoners de mogelijkheid om te kiezen voor afkoppeling van de regenwaterafvoer en brengen samen met waterschappen in kaart welke stimuleringsmaatregelen we daar tegenover kunnen stellen. Doel: 2022 Q1.

Nieuw beleid en ambities

n.v.t.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Doel 2020	Doel 2022
Totaal aantal kilometer riolering	272	275	278	281
Aantal meldingen van wateroverlast	50	47	44	40
Aantal klachten aansluiting	9	8	8	7
Rioolheffing meerpersoons	168	171	175	pm

Dit kost het

Riolering	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	3.132	3.123	3.488
Lasten	2.987	2.975	3.488
Saldo voor bestemming x € 1.000	145	148	0
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	145	148	0

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Riolering	148	0	-148

Binnen het product riolering is het uitgangspunt 100% kostendekkendheid. Afwijkingen worden opgevangen door stortingen c.q. onttrekkingen in de voorzieningen riolering.

Het verschil tussen de begroting 2019 en begroting 2020 wordt veroorzaakt door het toerekenen van de effecten BCF op het product riolering vanaf 2020; wijziging van methodiek, maar budgettair neutraal.

De overige afwijkingen worden veroorzaakt door toerekening van de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten, voorzieningen en indexering van de budgetten.

Milieu

Verantwoordelijke(n): Peter van de Wiel

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We geven invulling aan de agenda voor de ondergrond die in 2018/2019 is opgesteld.
- We ondersteunen de verduurzaming van de agrarische sector.
- We faciliteren stoppende bedrijven in het buitengebied in hun keuze voor de toekomst.
- We toetsen ruimtelijke ontwikkelingen op externe veiligheid, geluid, bodem, luchtkwaliteit en bedrijven en milieuzonering.
- Woningen die in aanmerking komen voor geluidsmaatregelen vanwege gemeentelijke wegen, krijgen hiervoor een concreet voorstel.
- We bepalen op basis van de evaluatie van het luchtkwaliteitsplan, of er een geactualiseerd plan van aanpak voor fijnstof noodzakelijk is.

- Inzet op risicogericht toezicht bij bedrijven en projecten zoals Intensivering Toezicht Veehouderijen.

Beleidsprogramma

n.v.t.

Nieuw beleid en ambities

Uit kadernota:

- Gezien de ontwikkelingen die met name op het buitengebied af komen, is waarschijnlijk extra inzet nodig van de ODBN. Veehouderijen dienen hun stallen aan te passen zodat deze uiterlijk in 2022 voldoen aan de emissie-eisen. Eerste kwartaal 2020 dienen de veehouderijen hiervoor een aanvraag voor een milieutoestemming in te dienen. De verwachting is dat dit zowel leidt tot meer handhaving als extra uren voor vergunningverlening. Ondanks dat het verbod op asbest van de baan is, wordt geadviseerd meer inspanningen te verrichten om de sanering van asbesthoudende daken te stimuleren. Ook wordt opgemerkt dat de autonome ontwikkelingen die op het buitengebied afkomen consequenties zal hebben voor het benodigd aantal uren inzet van de ODBN. De genoemde extra inspanningen gericht op veehouderijen en asbest passen niet binnen het beschikbare budget.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie2018	Verwacht 2019	Doel 2020	Doel 2022
Aantal voorstellen geluidisolatie woningen*		0	52	

Toelichting:

* dit betreft woningen aan de Baroniestraat, Breukelsestraat en Eindhovenseweg

Dit kost het

Milieu	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	14	1	0
Lasten	808	1.021	1.286
Saldo voor bestemming x € 1.000	-794	-1.020	-1.286
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0

Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-794	-1.020	-1.286

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Milieu	-1.020	-1.286	-266

Het verschil tussen de begroting 2019 en de begroting 2020 wordt veroorzaakt door een incidenteel budget á € 285.000 dat opgenomen is in 2020. Dit budget is ontstaan vanuit een overheveling vanuit de jaarrekening 2016 ten behoeve van geluidssanering in verband met de vrijval ISV bijdragen.

De overige afwijkingen worden veroorzaakt door toerekening van de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij en indexering van de budgetten.

Projecten

Greentech

Dit is het doel

Een duurzaam innovatief bedrijventerrein gericht op hogere verwaarding van groene reststromen.

Dit gaan we dit jaar doen

- In 2020 starten we met het bestemmingsplan op basis van de bevindingen uit de pilot die de gemeente doet in samenwerking met het ministerie, de Provincie Noord Brabant en andere pilots.
- We leggen het Biomassaplein aan en dit plein wordt spoedig na aanleg operationeel. We doen dit in samenwerking met de gemeenten Vught, Best en Sint-Michielsgestel. We hebben een exploitant die het beheer en exploitatie gaat uitvoeren.
- We gaan de Incubator (bedrijfsverzamelgebouw) bouwen op basis van het definitief ontwerp dat eind 2019 is vastgesteld. In 2020 zullen de bedrijven (kleinere bedrijven en start-ups) zich vestigen in dit gebouw.
- De eerste bedrijven zullen zich vestigen op de beschikbare kavels.
- We gaan het terrein in de markt zetten. We gaan een businessplan maken met bijbehorende businesscases samen met Provincie Noord Brabant, Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij en andere partijen (bedrijven, RVO, Erac) zodat bedrijven de ontwikkeling van het GreenTech Park kunnen uitvoeren.
- Voor 2020 is er € 200.000 ontwikkelbudget nodig. Dit budget zullen we in 2020 ook in het businessplan inbrengen.

Regionale Energie Transitie (RES)

Dit is het doel

De Regionale EnergieStrategie is een belangrijk onderdeel van het Klimaatakkoord.

De gemeente Boxtel is bestuurlijk trekker van de Regionale EnergieStrategie NoordOost Brabant (RES NOB) en daarmee voorzitter van de stuurgroep.

Naast de andere 29 regio's in Nederland dient NOB ook een voorlopig bod en een definitief bod aan te leveren, die samen opgeteld voldoen aan de landelijke opgave van 49% minder CO uitstoot in 2030. Het voorlopig bod dient 1 juni 2020 te worden ingediend en op 1 maart 2021 het definitief bod.

De RES NOB ondersteunt de gemeenten bij hun eigen opgave om energie-neutraal te willen zijn.

Dit gaan we dit jaar doen

Voor het opstellen van het bod is een regionale projectorganisatie ingericht, waarvoor een subsidie aan de gemeente Boxtel, als regionaal kartrekker, is toegekend.

Een van de projectleiders, werkzaam bij MGD, is procesregisseur van de RES NOB. Hij werkt nauw samen met de 16 gemeenten, 2 waterschappen, de provincie en Enexis.

Maatschappelijke ontwikkeling

Zo werkt dit programma mee aan Boxtel

Samen met inwoners kijken we hoe we mensen meer in hun kracht kunnen zetten. Is dit niet mogelijk? Dan proberen we ondersteuning te bieden via maatwerkoplossingen.

Op deze manier zorgen we met elkaar voor een prettig leefklimaat waar mensen zichzelf en hun talenten kunnen ontwikkelen.

Zó draagt dit programma bij aan meewerkend boxtel.

Dit is het doel

Iedereen doet mee

Topprioriteit voor ons is het sociale gezicht van Boxtel behouden, terwijl we doorgaan met de verandering van het sociaal domein. Uitgangspunt is en blijft dat niemand tussen wal en schip belandt. Daarbij hechten we veel waarde aan ideeën, inbreng van onze inwoners en inspiratie door hun initiatieven. Boxtel is er de afgelopen jaren in geslaagd haar hoofddoel te bereiken. Toch blijft de uitdaging om dit vol te houden groot.

Versterken van de sociale structuur

Binnen deze transformatie gaat het om verschuiving naar preventie en het voortdurend versterken van de sociale structuur rondom mensen en in de samenleving. Belangrijke elementen daarin zijn levensfasebewust beleid, inzet van mantelzorgers/vrijwilligers en een goede integratie van bevolkingsgroepen. Tot nu toe is een groot deel van de verandering op sociaal gebied regionaal ingevuld. Hier willen we meer regie op. Speerpunt daarbij is regionale inkoop voor een deel vervangen door lokale. Zo zetten we onze inwoners in hun

eigen kracht en krijgen ze regie op hun eigen leven. Ook kunnen ze meedoen in de samenleving, met of zonder ondersteuning.

Plan voor het onderwijs

In deze bestuursperiode stellen we een Integraal Huisvestingsplan op voor het onderwijs. We houden rekening met de toekomstige krimp van het aantal leerlingen. Boxtel ondersteunt het onderwijs. Bijvoorbeeld door Stichting Brede Scholen Boxtel (BSB) in staat te stellen haar programma uit te voeren. Komende periode stuurt de BSB aan op een sterkere verbinding met het voortgezet onderwijs.

Dit valt eronder

Deze producten en diensten dragen bij aan het programma Maatschappelijke Ontwikkeling:

- Maatschappelijk Werk
- Minderheden
- Jeugdzorg
- Wmo
- Inkomensvoorziening
- Participatie
- Volksgezondheid
- Onderwijs

Dit grote project draagt bij aan het programma Maatschappelijke Ontwikkeling:

- Transformatie sociaal domein 2.0 (over alle producten en diensten heen)

Dit kost het

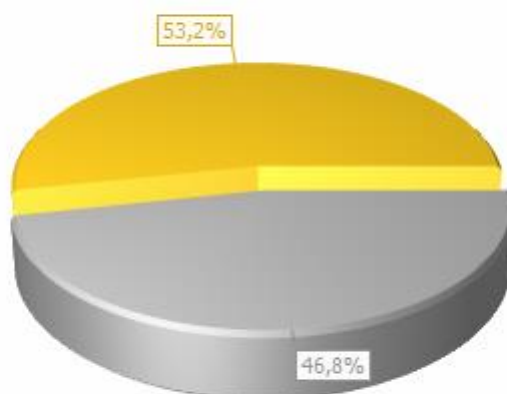
Saldo x € 1.000	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Maatschappelijk werk	-1.276	-1.467	-1.522
Minderheden	-384	-277	-209
Jeugdzorg	-9.158	-11.267	-11.988
WMO	-7.596	-8.029	-8.835
Inkomensvoorziening	-3.815	-3.751	-3.819
Participatie	-9.717	-9.917	-9.483
Volksgezondheid	-1.101	-1.151	-1.160
Onderwijs	-3.448	-3.430	-3.779
Totaal saldo	-36.495	-39.288	-40.795

Tabel bijdrage van het programma in relatie tot de gehele begroting

Begrote baten van dit programma

Begrote lasten van dit programma

Maatschappelijk werk

Verantwoordelijke(n): Maruška Lestrade-Brouwer en Eric van den Broek

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We ondersteunen vrijwilligers en mantelzorgers met acties op de uitvoeringsagenda's.
- We werken samen met onder meer ouderenorganisaties en professionele partners aan de doelstellingen uit de beleidsnotitie 'Samen Ouder in Boxtel'. Deze notitie wordt in 2019 voorgelegd aan het gemeentebestuur ter vaststelling.
- Samen met onder meer ouderenorganisaties en professionele partners verbeteren we de (welzijns)dagbesteding voor onze kwetsbare inwoners.

Beleidsprogramma

- Verder uitwerken levensfasebeleid met daarbinnen een agenda voor jeugd- en ouderenbeleid. Doel: 2022 Q1.
- Uitvoering geven aan het huidige Subsidiebeleid. Doel: 2022 Q1.

- Met de klankbordgroepen vrijwilligers en mantelzorgers de gemaakte actie- en ondersteuningsplannen uitvoeren en waar nodig actualiseren. Doel: 2022 Q1.

Nieuw beleid en ambities

Nieuwe wetten en regels:

- Met ingang van 2020 is er één integrale verordening sociaal domein.

Overig/investeringen:

- Binnen de transformatie sociaal domein zetten we ons samen met de ketenpartners in om één sluitend ondersteuningsaanbod te realiseren. Door de zorg en ondersteuning dicht bij de inwoners te organiseren (0e 1e lijn) besparen we op termijn op de duurdere 2e lijns zorg.

Dit kost het

Maatschappelijk werk	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	4	9	4
Lasten	1.579	1.626	1.525
Saldo voor bestemming x € 1.000	-1.576	-1.617	-1.522
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	300	150	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	300	150	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-1.276	-1.467	-1.522

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Maatschappelijk werk	-1.467	-1.522	-55

Voor ouderenzorg is in 2019 een incidenteel budget voor uitvoeringsagenda senioren beschikbaar geweest (€ 50.000).

De overige afwijkingen worden veroorzaakt door toerekening van de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten, voorzieningen en indexering van de budgetten.

Minderheden

Verantwoordelijke(n): Eric van den Broek

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We bieden met de wooncorporaties huisvesting aan nieuwe statushouders om de wettelijke taakstelling te realiseren.
- We ondersteunen statushouders met diverse partners bij hun vestiging in de gemeente en om praktisch hun weg te vinden op diverse leefgebieden.
- We ondersteunen statushouders om actief mee te doen in de samenleving, waar mogelijk door betaald werk.
- We ondersteunen statushouders en andere migranten om de Nederlandse taal te leren, ook vanwege de Wet Taaleis. Dit doen we vanuit het Taalhuis. Vanaf 1 januari 2021 valt de Wet inburgering onder de verantwoordelijkheid van de gemeente.

- We bieden deze ondersteuning vanuit een 'dedicated team' van interne en externe partners. Ook werken we actief samen met andere regiogemeenten en maken gebruik van de regionale trajecten van Agrifood Capital voor statushouders.

Beleidsprogramma

- Opvang en integratie statushouders. Doel: 2022 Q1.

Nieuw beleid en ambities

Nieuwe wetten en regels:

- Per 1 januari 2021 wordt gemeente weer verantwoordelijk voor de Wet inburgering.

Uit kadernota:

- Met de komst van de Wet inburgering krijgt de gemeente een belangrijke rol bij de uitvoering van inburgeringstrajecten voor statushouders en andere inburgeringsplichtige inwoners. Denk aan inkoop, advies, toeleiding, maar ook monitoring en evaluatie. Hiervoor is extra personele capaciteit bij MijnGemeenteDichtbij nodig.

Overig/investeringen:

- De gemeente investeert extra in professionele ondersteuning bij Buro Nieuwkomers (onderdeel Contourdetwern). Dit komt vooral doordat er minder vrijwilligers zijn. Ook wordt er meer geld gereserveerd voor tolkondersteuning, omdat niet in iedere taal vrijwillige tolken beschikbaar zijn.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Doel 2020	Doel 2022
Taakstelling huisvesting statushouders	Taakstelling: 50 Realisatie: 58	Taakstelling: 14 (=incl. voorsprong) Verwachte realisatie: 14	Publiceert Rijk najaar 2019 en voorjaar 2020.	Publiceert Rijk in 2021/2022.
Statushouders uitgestroomd uit de uitkering	n.v.t.	12	15	18
Participatiegraad statushouders met een uitkering (%)*	LMA: 19% GMA: 61% HMA: 20%	LMA: 17% GMA: 60% HMA: 23%	LMA: 15% GMA: 60% HMA: 25%	LMA: 15% GMA: 57% HMA: 28%

Toelichting:

*) Participatiegraad

Laag maatschappelijk actief (LMA): geïsoleerd leven / sociale contacten buitenshuis.

Gemiddeld maatschappelijk actief (GMA): deelname georganiseerde activiteiten, onbetaald werk.

Hoog maatschappelijk actief (HMA): betaald werk (met ondersteuning).

Nb. Dit zijn de (verwachte) cijfers per 1 november van het betreffende jaar.

We verwachten op basis van de huidige inzichten dat de toestroom van statushouders naar Nederland afneemt. Tegelijkertijd verwachten we dat de uitstroom stijgt door de intensievere aanpak.

Dit kost het

Minderheden	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	-12	0	0
Lasten	372	277	209
Saldo voor bestemming x € 1.000	-384	-277	-209
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-384	-277	-209

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Minderheden	-277	-209	68

De doeluitkering voor maatschappelijke begeleiding is in 2019 aan het budget minderheden toegevoegd. In 2020 is deze doeluitkering toegevoegd aan onderwijs (€ 87.000).

Er is subsidiebudget voor Stichting Rader toegevoegd (- € 15.000).

De overige afwijkingen worden veroorzaakt door toerekening van de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij en indexering van de budgetten.

Jeugdzorg

Verantwoordelijke(n): Maruška Lestrade-Brouwer

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- **We geven uitvoering aan de Jeugdwet.**

Landelijk:

- we volgen landelijke ontwikkelingen op gebied van de Jeugdwet zoals de invoering van het woonplaatsbeginsel, de invoering van het nieuwe objectieve verdeelmodel en de discussie omtrent de reikwijdte van de Jeugdwet.
- er zijn contacten gelegd met de financieel beleidsmedewerker van het Ministerie. We continueren de lokale gesprekken met De Koraalgroep - De La Salle. Wanneer er nieuwe signalen zijn te melden, zetten wij dit ambtelijk door naar het Ministerie van VWS.

Regionaal:

- activiteiten en beleidsprojecten worden opgepakt en uitgevoerd door het regionale beleidsteam jeugd voor de regio (iedere gemeente levert na rato capaciteit);

- de voorbereidingen voor de nieuwe inkoop vanaf 2021 worden getroffen door de inkooporganisatie in samenwerking met o.a. zorgaanbieders en de toegang;

Lokaal:

- we treffen voorbereidingen binnen de interne organisatie voor de nieuwe inkoop vanaf 2021 en de invoering van het woonplaatsbeginsel per 2021 (o.a. werkprocessen vernieuwen en de toegang voorbereiden op de nieuwe werkwijze voor de inkoop van 2021).

- **Uitvoering geven aan het huidige Jongerenwerk.**

We geven uitvoering aan de Notitie Jongerenwerk uit 2017 waarbij we erop koersen om het jongerenwerk integraal in één organisatie onder te brengen. Doel: Q1 2021.

Beleidsprogramma

- Uitvoering gegeven aan de ontvlechting Haaren sociaal domein; invlechting Esch in Boxtel. Dit is ook van toepassing op de andere producten van het programma maatschappelijke ontwikkeling. Doel: 2021 Q1.
- Uitvoering geven aan het huidige Jongerenwerk. Doel: 2022 Q1.
- Beleid en uitvoering Jeugdwet. Doel: 2022 Q1.

Nieuw beleid en ambities

Nieuwe wetten en regels:

- Het jaar 2020 staat in het teken van de invlechting van het dorp Esch bij de gemeente Boxtel en in het verlengde daarvan bij MijnGemeenteDichtbij. Doel is om de overgang van beleid en uitvoering in het sociale domein voor de inwoners van Esch zo soepel mogelijk te laten verlopen. Overigens geldt dit niet alleen voor Jeugd, maar is dat voor alle producten en diensten binnen dit programma van toepassing.
- Met ingang van 2020 is er één integrale verordening sociaal domein.

Uit kadernota:

- Vormgeven aan de sluitende keten kwetsbare jongeren 16-26 als transformatie opgaven in het verlengde hiervan van de uitwerking van het Interbestuurlijk Programma. Dit doen we als koploper gemeente samen met de VNG en het Rijk.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Doel 2020	Doel 2022
Activiteiten B-Town	28,5 uur wekelijks	28,5 uur wekelijks	28,5 uur wekelijks	28,5 uur wekelijks
Jongerenacademie	activiteiten 40 uur wekelijks	activiteiten 40 uur wekelijks		
Activiteiten R-Newt 2018	58 locaties in beeld	88 locaties in beeld	88 locaties	88 locaties
Overlastmeldingen	21	30	10	5

Toelichting:

De indicatoren voor jeugdhulp zijn opgenomen in de halfjaarlijkse rapportage Sociaal Domein. De raad ontvangt deze rapportage via een raadsinformatiebrief.

Dit kost het

Jeugdzorg	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	20	22	22
Lasten	11.147	11.685	12.010
Saldo voor bestemming x € 1.000	-11.128	-11.662	-11.988
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	1.970	395	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	1.970	395	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-9.158	-11.267	-11.988

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Jeugdzorg	-11.267	-11.988	-721

Op hoofdlijnen wordt de afwijking van begroting 2020 ten opzichte van begroting 2019 als volgt toegelicht:

- Het budget voor de regionale inkoop van gespecialiseerde jeugdhulp is ten opzichte van begroting 2019 gestegen met € 308.000 als gevolg van prijs- en volumeontwikkelingen.
Daarnaast is de geplande bijdrage uit de reserve Sociaal domein in 2020 voor een bedrag van € 395.000 lager dan ten opzichte van begroting 2019. In de financiële analyse leidt dit in 2020 tot minder inkomsten ten opzichte van begroting 2019 en daarmee een financieel nadeel in de vergelijking.
- De overige afwijkingen worden veroorzaakt door toerekening van de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten, voorzieningen en indexering van de budgetten. Deze worden centraal toegelicht.

Om meer inzicht te geven in de besteding van de budgetten, kunnen deze ook verdeeld worden naar inkoop lokaal, PGB of regionaal:

	2018	2019	2020
Lokaal	-1.314	-1.097	-1.115
Regionaal	-9.400	-10.070	-10.378
PGB	-414	-495	-495
Reserve mutatie	1.970	395	0
Totaal	-9.158	-11.267	-11.988

Cijfers 2018: jaarrekening

Cijfers 2019/2020: begroting

Verantwoordelijke(n): Maruška Lestrade-Brouwer

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Het uitvoeren van de Wmo 2015 en aanverwante regelgeving (waaronder de integrale verordening sociaal domein).
- In 2020 bereiden wij de inkoop voor specialistische hulp (begeleid wonen, kortdurend verblijf en dagbesteding) voor 2021 en verder voor. Dit geldt voor 2 percelen: 1) begeleid wonen, kortdurend verblijf en dagbesteding en 2) beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
- De inkoop voor hulp bij het huishouden is afgerond en per 2020 gaat de nieuwe aanbesteding in. Naar verwachting worden de wachtlijsten daardoor beperkt.

Beleidsprogramma

- Beleid en uitvoering Wet maatschappelijke ondersteuning. Doel: 2022 Q1.

Nieuw beleid en ambities

Nieuwe wetten en regels:

- Met ingang van 2020 treedt de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg in werking. Deze wet geeft de gemeente enkele (kleine) taken erbij ten opzichte van de huidige situatie (Bopz).
- Met ingang van 2020 is er één integrale verordening sociaal domein.

Overig/investeringen:

- Het is de bedoeling om voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang met de regio Meierij en Bommelerwaard voor 2020 een centrumregeling te treffen.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Toelichting:

De indicatoren voor Wmo zijn opgenomen in de halfjaarlijkse rapportage Sociaal Domein. De raad ontvangt deze rapportage via een raadsinformatiebrief.

Dit kost het

WMO	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	415	102	139
Lasten	7.954	8.098	8.974
Saldo voor bestemming x € 1.000	-7.539	-7.996	-8.835
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	57	33	0
Saldo x € 1.000	-57	-33	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-7.596	-8.029	-8.835

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
WMO	-8.029	-8.835	-807

De budgetten voor hulpmiddelen zijn verhoogd vanaf 2020 (-€ 165.000).

De huishoudelijke hulp is opnieuw aanbesteed. De uurtarieven zijn hoger en naar

verwachting zal ook het volume toenemen als gevolg van de aanzuigende werking door omzetting van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage naar een abonnementstarief (-€ 605.000).

De overige afwijkingen worden veroorzaakt door toerekening van de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij, voorzieningen en indexering van de budgetten.

Om meer inzicht te geven in de besteding van de budgetten, kunnen deze ook verdeeld worden naar inkoop lokaal, PGB of regionaal:

	2018	2019	2020
Lokaal	-4.209	-4.567	-5.372
Regionaal	-2.116	-2.226	-2.210
PGB	-1.271	-1.235	-1.254
Totaal	-7.596	-8.029	-8.835

Cijfers 2018: jaarrekening

Cijfers 2019/2020: begroting

Inkomensvoorziening

Verantwoordelijke(n): Eric van den Broek

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Rechtmatig verstrekken van uitkeringen.
- Preventie en netwerkversterking ter voorkoming dat mensen in de schuldhulpverlening komen of onder de armoede grens terecht komen.

Beleidsprogramma

- Intensieve voortzetting van het vastgestelde armoedebeloid met name ook gericht op begeleiding van jongeren. Focus op speciale groepen als laaggeletterden, kinderen, allochtonen en statushouders. Doel: 2022 Q1.
- Uitvoering geven aan het huidige Armoedebeloid. Doel: 2022 Q1.

Nieuw beleid en ambities

Nieuwe wetten en regels:

- In 2020 gaan wij de wet Gemeentelijke Schulddienstverlening actualiseren.

Uit kadernota:

- Verdere uitwerking en structurele inbedding van het project 'Van transitie naar Transformatie' en het Interbestuurlijk Programma: Problematische schulden voorkomen en oplossen.
- Vereenvoudig de (aanvraag-) procedures voor uitkeringen en voorzieningen
- Meer mensen worden bereikt via vroeg signalering
- Mogelijkheid tot beredeneerd individueel maatwerk vanuit schuldhulpverlening

Overig/investeringen:

- Het huidige armoedebelief evalueren en daar waar nodig bijstellen.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Doel 2020	Doel 2022
Aantal opgelegde boetes vanwege schending inlichtingenplicht	27	20	25	25

Toelichting:

Aantal opgelegde boetes 2020 is gebaseerd op het cijfer over de eerste 6 maanden in 2019 (x2). Een nieuwe partner voert sinds mei 2019 de werkzaamheden van de Sociale Recherche uit. Het is nog niet duidelijk wat het resultaat is m.b.t. opleggen van boetes en beëindigen van uitkeringen in vergelijking met voorgaande jaren.

Dit kost het

Inkomensvoorziening	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	6.549	6.569	6.462
Lasten	10.566	10.538	10.281
Saldo voor bestemming x € 1.000	-4.017	-3.969	-3.819
Resultaatbestemming			

Onttrekking aan reserves	202	218	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	202	218	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-3.815	-3.751	-3.819

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Vershil
Inkomensvoorziening	-3.751	-3.819	-68

De lasten en baten in het kader van de Participatiewet zijn geactualiseerd op basis van het aantal uitkeringen (PW, loaw en loaz) en de inzet op loonkostensubsidies (€ 86.000).

In 2019 zijn de lasten voor minimaregelingen hoger geraamd in verband met incidentele uitgaven in dat jaar (€ 70.000).

De overige afwijkingen worden veroorzaakt door toerekening van de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij, voorzieningen en indexering van de budgetten.

Participatie

Verantwoordelijke(n): Eric van den Broek

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Doelgroep met een loonwaarde tot 30 % Wettelijk Minimum Loon zo veel mogelijk plaatsen op dagbesteding en ontwikkelgerichte arbeidsmatige dagbesteding (OAD). De OAD is de overgang van Wmo-activiteit naar participatie-activiteit.
- Doelgroep met een loonwaarde tussen 30 % en 80 % Wettelijk Minimum Loon in hun kracht zetten door ze aan werk te helpen via WSD of eventuele andere partners.
- Doelgroep met een loonwaarde van 80 % tot 100 % Wettelijk Minimum Loon krijgt geringe ondersteuning voor zover als nodig ten behoeve van een effectieve toeleiding naar werk (omdat ze meer zelfredzaam zijn).
- We laten meer klanten doorstromen naar een reguliere werkgever via de weg van instroom-doorstroom-uitstroom met inzet van loonkostensubsidie.

- We werken mee aan gezamenlijke acties vanuit de Arbeidsmarktregio Noordoost Brabant die ook binnen ons beleid passen.
- We voldoen aan de norm van het Transitiearrangement door klanten aan te leveren bij WSD als vervanging van de uitstroom Wsw.
- Op basis van bestaand beleid en nieuwe werkafspraken met WSD en de regionale arbeidsmarkt streven we naar een zo groot mogelijke uitstroom uit uitkeringen.

Beleidsprogramma

- Beleid en uitvoering Participatie wet. Doel: 2022 Q1.

Nieuw beleid en ambities

Nieuwe wetten en regels:

- In het kader van het "Breed offensief" van de regering verwachten we nog wijzigingen van de Participatiewet. We gaan daar adequaat en tijdig op in.
- Met ingang van 2020 is er één integrale verordening sociaal domein.

Uit kadernota:

- Voortzetting sluitende keten statushouders en nieuwkomers volgens het project Van Transitie naar Transformatie (T&T) en het Interbestuurlijk Programma: Nederland en de migrant goed voorbereid.
- Uitwerking en structurele inbedding sluitende keten Participatie volgens het project Van Transitie naar Transformatie (T&T).

Overig/investeringen:

- We bereiden een nieuw contract voor met WSD over de uitvoering van de Participatiewet op basis van de resultaten van het Project 3D Ketensamenwerking en de pilot instroom - doorstroom - uitstroom. In het nieuwe contract nemen we nieuwe producten op en passen werkafspraken aan.
- We sluiten aan op een project van Meierijstad om de realisatie Beschut Werken te verhogen door Beschut Werken meer in te kunnen zetten voor kwetsbare jongeren.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Doel 2020	Doel 2023
Aantal klanten met arbeidsvermogen en een traject	417	393	425	435

Aantal reguliere werkgevers aan wie loonkostensubsidie wordt verstrekt t.b.v. een werknemer	13	18	23	30
M.b.t. het Transitiearrangement is de te halen norm de indicator. Maandelijks overzicht van WSD vermeld de norm	norm is 80 realisatie 95	norm is 90 realisatie 101	norm 100 realisatie 100	norm 120 realisatie 120
Uitstroom uit uitkering	260	224	250	250

Toelichting:

M.b.t. aantal klanten met arbeidsvermogen en een traject:

- Aantal personen dat vroeger aangewezen was op Wajong en Wsw en nu onder de doelgroep van de Participatiewet valt, neemt toe. Dus ook het aantal trajecten.
- Bij genoemde aantallen gaat het om een aantal personen, niet uitkeringen. Een echtpaar is 1 uitkering maar kan 2 trajecten betekenen. Ook niet-uitkeringsgerechtigden hebben een traject maar geen uitkering. Daar vallen ook de 16- en 17 jarigen onder die ondersteuning nodig hebben.

M.b.t. Transitiearrangement:

- De norm voor het Transitiearrangement hangt af van de omvang van het budget voor "nieuwe instroom" dat de komende jaren zal toenemen. De realisatie en de norm zullen de komende jaren meer op elkaar aansluiten omdat er via de pilot instroom - doorstroom - uitstroom meer personen uit de loonkostensubsidie uitstromen.

M.b.t. uitstroom:

- Personen uit de nieuwe doelgroepen (oud Wajong en oud Wsw) stromen moeilijker uit de uitkering. Statushouders moeten naast re-integreren ook aan hun inburgeringsplicht voldoen en over een bepaalde kennis van de Nederlandse taal voldoen om uit te stromen.

Dit kost het

Participatie	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	21	0	0
Lasten	9.952	9.917	9.483
Saldo voor bestemming x € 1.000	-9.931	-9.917	-9.483
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	214	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	214	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-9.717	-9.917	-9.483

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Participatie	-9.917	-9.483	433

Het budget voor uitvoering Wsw vanuit het Rijk is lager dan 2019. Er wordt minder budget beschikbaar gesteld voor WSD (€ 433.000).

Volksgezondheid

Verantwoordelijke(n): Maruška Lestrade-Brouwer

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We ondersteunen initiatieven om de gezondheid te bevorderen.
- We voeren de Wet Publieke Gezondheid uit.
- We maken hierover afspraken met de GGD.

Beleidsprogramma

n.v.t.

Nieuw beleid en ambities

Overig/investeringen:

- Boxtel doet mee aan het actieprogramma Kansrijke Start. Dit programma is gericht op kinderen in de eerste 1000 dagen van hun leven en met name kinderen die geboren

worden in een kwetsbare situatie. Het doel is om het medische en sociale domein met elkaar te verbinden. Hiervoor ontvangen we van 2019 tot en met 2021 een bedrag van € 4.670.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Toelichting:

De GGD doet onderzoek naar de gezondheid van inwoners. Dit doen zij in twee onderzoeken:

1. gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen;
2. gezondheidsmonitor jeugd.

Deze onderzoeken worden 1 keer per 4 jaar uitgevoerd. De resultaten zijn te vinden op de website www.brabantscan.nl.

Dit kost het

Volksgezondheid	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	11	0	0
Lasten	1.112	1.151	1.160
Saldo voor bestemming x € 1.000	-1.101	-1.151	-1.160
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-1.101	-1.151	-1.160

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Volksgezondheid	-1.151	-1.160	-9

De gegevens zijn gebaseerd op de begroting van de GGD en aanvullende taken. De afwijkingen worden veroorzaakt door toerekening van de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij en indexering van de budgetten.

Onderwijs

Verantwoordelijke(n): Maruška Lestrade-Brouwer

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Uitvoering geven aan de Leerplichtwet 1969 en de RMC-wet.
- Uitvoering geven aan de Verordening Leerlingenvervoer.
- Samen met partners bereiden we ons voor op de wetswijziging Voorschoolse Educatie per 1 augustus 2020. Daarom wordt het huidige VVE- beleid aangepast waarbij een relatie gelegd wordt met de peuteropvang, Sociaal Medische Indicatie (SMI), bijzondere bijstand en de samenwerkingsafspraken met de GGD en het onderwijs.
- Uitvoering geven aan de Wet Kinderopvang (toezicht en handhaving).
- Uitvoering geven aan de Lokale Educatieve Agenda 2019-2023 (LEA).

Beleidsprogramma

- Inzet op 'derde domein jeugd' door na school activiteiten aan te bieden en zo jongeren te stimuleren hun talenten te ontwikkelen. Doel: ntb.
- Opzetten van wijkzorgservicecentra en wijkleerbedrijven. MBO-stagiaires gaan hand- en spandiensten verrichten in de wijken, waar vooral kwetsbare ouderen profijt van hebben. Doel: 2021 Q1.
- Inzetten op voorkomen en verminderen van taalachterstand, laaggeletterdheid en slechte digivaardigheid samen met onderwijs, bibliotheken en andere partners. Om laaggeletterdheid tegen te gaan stellen we een plan van aanpak op. Doel: 2021 Q4.
- Uitvoering geven aan het huidige Mantelzorgbeleid. Doel: 2022 Q1.
- Uitvoering geven aan het huidige Leerplicht beleid. Doel: 2022 Q1.
- Uitvoering geven aan het huidige Leerlingenvervoer beleid. Doel: 2022 Q1.
- Uitvoering geven aan het huidige Passende onderwijs beleid. Doel: 2022 Q1.
- Uitvoering geven aan het huidige Beleid en uitvoering Wet Kinderopvang. Doel: 2022 Q1.
- Uitvoering geven aan het huidige VVE-beleid (Vroeg en Voorschoolse Educatie) Doel: 2022 Q1.
- Uitvoering geven aan de huidige Lokaal Educatieve Agenda (LEA). Doel: 2022 Q1.
- Uitvoering geven aan de huidige Volwasseneneducatie/laaggeletterdheid beleid. Doel: 2022 Q1.

Nieuw beleid en ambities

Nieuwe wetten en regels:

- Minister Slob meldt met een Kamerbrief (21-05-2019) dat de inwerkingtreding van de urenuitbreiding van 10 uur naar 16 uur Voorschoolse Educatie is uitgesteld tot 1 augustus 2020 i.p.v. de eerder beoogde inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2020.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Doel 2020	Doel 2022
Aantal leerlingen met vervoersbeschikking	79	75	75	75

Aantal peuters met VVE indicatie	40	40		
Bereik voorschoolse voorzieningen-peuteropvang: aantal niet werkende ouders met aanvraag gemeentelijke vergoeding.	47	47		
Wet kinderopvang toezicht en handhaving	1okt 2017-1okt 2018	1okt 2018-1okt 2019		
Aantal jaarlijkse inspecties	30	30		
Aantal tijdig afgehandelde aanvragen	20	PM		
Aantal handhavingstrajecten				
Aantal handhavingsacties kinderopvang	6	PM		
	9	PM		

Toelichting:

PM Aantal tijdig afgehandelde aanvragen is afhankelijk van de aanvragen die bij de gemeente binnenkomen.

PM Aantal handhavingstrajecten- en acties is afhankelijk van de kwaliteit van de kinderopvangorganisaties en in hoeverre zij voldoen aan de wettelijke eisen.

Dit kost het

Onderwijs	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	920	1.395	1.142
Lasten	4.753	5.164	5.252
Saldo voor bestemming x € 1.000	-3.832	-3.769	-4.110
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	413	369	361
Storting in reserves	29	30	30
Saldo x € 1.000	384	340	331
Saldo na bestemming x € 1.000	-3.448	-3.430	-3.779

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Onderwijs	-3.430	-3.779	-349

- Door een afname van het aantal aanvragen voor leerlingenvervoer in combinatie de verwachte kosten hiervoor daalt het budget met € 49.000.
- Het verschil à € 378.000 met betrekking tot onderwijshuisvesting wordt grotendeels veroorzaakt door een aanpassing in de opbrengsten.
- Vanuit 2018 heeft een overheveling plaatsgevonden voor de opbrengst uit de verkoop van de Kerkstraat 1-3 à € 410.000 in 2019.
- Door de opbrengsten uit onder andere verhuur onroerend goed aan te passen aan de huidige realisatie worden er in 2020 € 27.300 meer opbrengsten geraamd.

De overige afwijkingen worden veroorzaakt door toerekening van de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten, voorzieningen en indexering van de budgetten. Deze worden centraal toegelicht.

Projecten

Doorontwikkeling Transformatie Sociaal Domein

Dit is het doel

Doorontwikkeling Transformatie Sociaal Domein

In december 2019 vindt de afronding van het Project Transitie naar Transformatie plaats. Daarmee is in Boxtel, Sint-Michielsgestel en Haaren in 2 jaar een fundament gelegd voor de verdere Transformatie van het Sociaal Domein. Het is van groot belang dat de doorontwikkeling in 2020 verder vorm krijgt en verankerd wordt. Daarmee borgen we het welzijn en de zorg van de burger en kunnen we de kosten lokaal beheersbaar houden.

De voornaamste uitdaging is de doorontwikkeling van de integrale toegang en de verdere uitwerking van het wijkgericht werken. In het verlengde hiervan ligt de borging van kwaliteit, innovatie én transformatie van de tweede naar de eerste naar de nulde lijn met de lokale partners. Vanaf 2020 ligt er een sterke nadruk op meer preventief en collectief aanbod om zo de instroom in 2delijn te beperken.

Dit gaan we dit jaar doen

1. Doorontwikkeling van de Lokale (integrale) toegang en de uitwerking van het wijkgericht werken.

- Uitvoering van Jeugd, Wmo, Participatie en Onderwijs vanuit **één Lokale Toegang** (verordening, de vraag van de burger centraal in plaats van de Wet). Vanuit een Integrale Toegang én aanpak.
- De teams werken vanuit deze Lokale Toegang wijkgericht. De begeleiding en ondersteuning vanuit Sociaal vindt plaats dicht bij de burger en organisaties in de wijk. De Teams zijn verankerd en herkenbaar in de wijk en kennen de kansen en belemmeringen waardoor zij hier snel en passend op kunnen inspelen.
- Implementatie en doorontwikkeling van **het regiesysteem**. We zijn in staat om passend binnen de AVG integraal regie te voeren en geven hiermee vorm aan één gezin, één regisseur en één plan. De inwoner is mede- eigenaar van zijn eigen gegevens.

2. De borging van kwaliteit, innovatie én transformatie door verschuiving van het ondersteuningsaanbod van de tweede naar de eerste naar de nulde lijn met de lokale partners.

- **Het collectieve aanbod** in de wijken vraaggericht inrichten en vergroten: lichtere vormen van zorg dichtbij organiseren
- Ruimte om te **investeren op nulde - en eerste lijn**
- Verwijzingen naar specialistische hulp alleen daar waar noodzakelijk en aantoonbaar effectief is en alleen als er geen (collectief) of lichter alternatief op de nulde en eerste lijn mogelijk is.
- Met behulp van beheersmaatregelen worden onderdelen van ons aanbod extra onderzocht om de kwaliteit te verhogen en kosten te besparen.

3. Behouden en doorontwikkelen aansluiting Omgevingswet in relatie tot huisvesting van bijzondere doelgroepen.

Leefomgeving

Zo werkt dit programma mee aan Bortel

Bortel is trots op haar unieke woon- en leefomgeving centraal in het Groene Woud. De doorontwikkeling tot het Van Gogh Nationaal Park ondersteunen wij van harte.

We zijn ons erg bewust van het feit dat we onze leefomgeving moeten aanpassen aan de veranderde behoeften. Het gaat bijvoorbeeld om:

- duurzame energiebronnen;
- duurzame woningbouw;
- een verantwoord gebruik van grondstoffen;
- een aanpassing van het woningbestand aan de veranderde bevolkingssamenstelling
- het faciliteren van nieuwe vormen van mobiliteit;
- een aanpassing van de winkelstraten zoals ze nu zijn.
- duurzame landbouw
- de noodzaak om onze dorpen en het buitengebied klimaatbestendig te maken.

Daarnaast wil de gemeente ook meewerken aan initiatieven van bewoners en ondernemers. We stimuleren bewoners, bedrijven, instellingen en organisaties om het beste uit zichzelf te halen en bij te dragen aan een duurzame leefomgeving. We kijken niet alleen naar mogelijkheden binnen onze eigen gemeente, maar sluiten ook aan bij ontwikkelingen en initiatieven in de regio. Denk bijvoorbeeld aan Brainport en AgriFood Capital.

De ontwikkeling van onze gemeenschap geven we vorm op een positieve manier samen met inwoners en ondernemers. Dit maakt onze gemeente een prettige gemeente om te wonen, werken en recreëren.

Zó draagt dit programma bij aan meewerkend boxtel.

Dit is het doel

Het programma Leefomgeving draagt bij aan de doelstellingen van een breder maatschappelijk terrein. Het gaat niet alleen om de inrichting van de fysieke leefomgeving, maar om het faciliteren van alle maatschappelijke ontwikkelingen. Voorbeelden hiervan zijn de economische groei en het meewerkend bestuur. Het programma maakt de wensen van vandaag mogelijk. Ook houden we rekening met wensen in de toekomst.

Plannen maken met de samenleving

De aankomende Omgevingswet heeft grote invloed op de manier van plannen maken. Iedere gemeente in Nederland krijgt de opdracht om een nieuwe omgevingsvisie met een omgevingsplan te maken. Hiermee vervangen we de oude systematiek van Structuurvisie en bestemmingsplannen. Groot pluspunt is dat we hiermee veel meer integraal naar de fysieke en sociale leefomgeving gaan kijken. Naast ruimtelijke aspecten komen hier ook zaken als milieu, volksgezondheid, mobiliteit, erfgoed en natuur aan bod. Het is belangrijk dat we bij dit traject de hele samenleving betrekken. De actualiseringsplicht vervalt, omdat elke nieuwe ontwikkeling feitelijk al een actualisering van het gehele plan is. Dit plan gaat de basis vormen voor stedelijk beheer.

Voldoende woningen

Afgelopen periode is er al veel werk verzet om tegemoet te komen aan de groeiende en veranderende woonbehoeften. Het is belangrijk dat we starten met de uitvoering van de ontwikkelde concepten en bestemmingsplannen. We maken nieuwe woonconcepten als dit mogelijk is.

Aanpassing van de infrastructuur

Er is een aanpassing van de infrastructuur nodig. Dit komt door de groei van de kernen en de sluiting van de dubbele overweg. We werken hier al hard aan en we gaan hier mee door. We hebben een plan van aanpak opgesteld voor het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer. Nu beginnen we met het nieuwe Gemeentelijk Verkeer- en Vervoer Plan, Move'31. Een van de grote opdrachten daarin is de actualisatie van de hoofdwegenstructuur, met als belangrijkste de verbinding N618-A2. We zoeken actief naar cofinanciering en werk met werk maken.

Bescherming ecologisch gebied

Het Van Gogh Nationaal Park ligt tussen natuurgebieden en cultuurhistorisch waardevol gebied. Het Duits lijntje is een cultuurhistorisch interessante verbinding. Deze ecologische verbindingsszone verdient bescherming. De verbindingsszone ligt namelijk ten oosten van de A2. Vanuit de gemeente Meierijstad is de wens naar een fietsroute op hun gebied. We onderzoeken of we een verbinding kunnen leggen, met behoud van de ecologische waarden.

Dit valt eronder

Deze producten en diensten dragen bij aan het programma Leefomgeving:

- Volkshuisvesting
- Ruimtelijke ontwikkeling
- Grondexploitaties
- Beheer onroerend goed
- Groenbeheer
- Beheer openbare ruimte
- Verkeersmaatregelen
- Parkeren
- Begraafplaatsen

Dit grote project draagt bij aan het programma Leefomgeving:

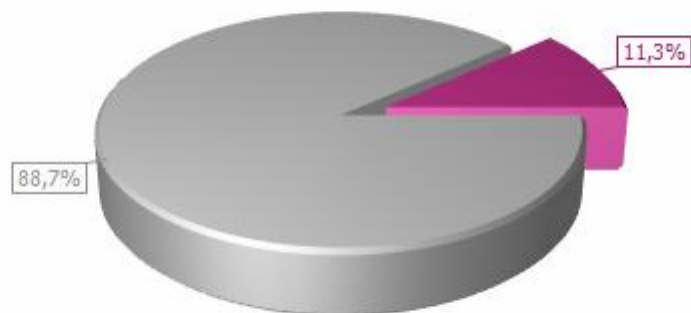
- Omgevingswet (over alle producten en diensten heen)
- Boxtel Binnen de Bruggen
- Move '31
- Boxtel bouwt
- Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS)

Dit kost het

Saldo x € 1.000	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Volkshuisvesting	-76	-175	-178
Ruimtelijke ontwikkeling	-1.591	-1.676	-1.292
Grondexploitaties	-349	-196	-259
Beheer onroerend goed	30	-8	-752
Groenbeheer	-1.886	-2.328	-2.370
Beheer openbare ruimte	-3.402	-4.676	-4.843
Verkeersmaatregelen	-1.114	-1.451	-1.138
Parkeren	-69	121	99
Begraafplaatsen	-26	-14	-13
Totaal saldo	-8.484	-10.403	-10.747

Tabel bijdrage van het programma in relatie tot de gehele begroting

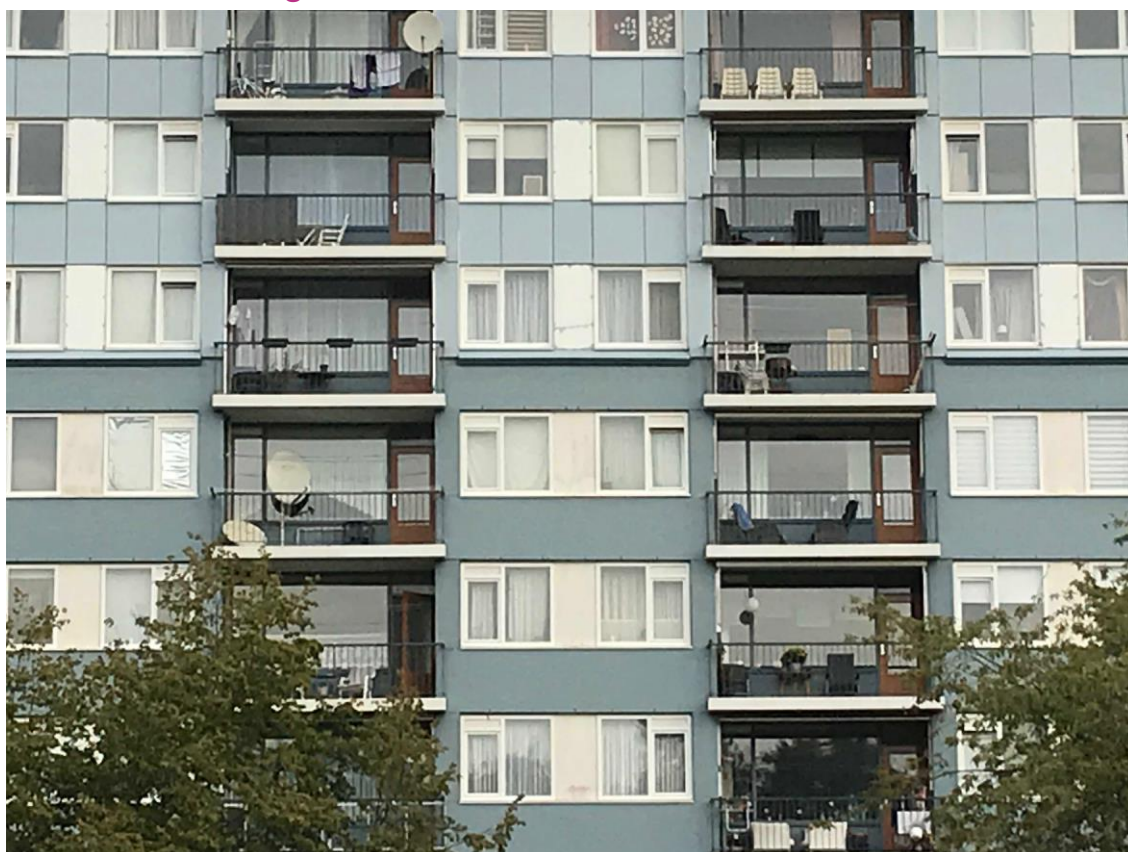
Begrote baten van dit programma

Begrote lasten van dit programma

Volkshuisvesting

Verantwoordelijke(n): Peter van de Wiel

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We werken aan de uitvoering van het college programma.
- We leveren bijdragen aan de ontwikkeling van ruimtelijke plannen door de bouw van voldoende woningen voor de doelgroepen van beleid te stimuleren.
- We maken prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties en monitoren deze gezamenlijk.
- Huisvesting van bijzondere doelgroepen valt onder onze kerntaken. We geven ruimte aan nieuwe initiatieven, zoeken de samenwerking op met partners en maken beleid rondom deze thema's.

- We nemen regionaal deel aan ambtelijke en bestuurlijke overleggen van Brabant NoordOost. We geven invulling aan de belangrijkste thema's uit het Regionaal perspectief Wonen. Daarnaast zijn we kartrekker van het thema sociale- en middeldure huur.

Beleidsprogramma

- Innovatieve, duurzame woonvormen worden gestimuleerd. Doel: 2022 Q1.
- Realiseren voldoende sociale en middeldure huurwoningen; bouwen voor senioren en starters; opstellen streefprogramma; opstellen woonagenda; ruimte bieden aan particuliere initiatieven; zorg voor huisvesting van arbeidsmigranten; project wonen en zorg; regionale afstemming woningbouwprogramma's. Doel: 2022 Q1.

Nieuw beleid en ambities

Uit kadernota:

- We onderzoeken de bestaande en toekomstige woningvoorraad en de huidige en toekomstige huishoudens samenstelling. Daarmee kunnen we de gestelde doelen en speerpunten uit het beleidsprogramma realiseren en verder onderbouwen.
- We actualiseren de woonvisie 2016.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2015 t/m 2018	Verwachte realisatie t/m 2019	Doel 2020	Doel 2022
Aantal gerealiseerde woningen*	20%	26%	54%	92%
% sociale huurwoningen van gerealiseerde woningen**	24%	29%	30%	31%

Toelichting:

* Aantal gerealiseerde woningen: in de woonvisie is als doel omschreven om in de periode 2015-2024 per saldo 1315 woningen in totaal toe te voegen. Uitgaande van 160 sloop in deze periode, is de gewenste nieuwbouw om aan de behoefte te voldoen 1475 woningen. Het streven is om 25% van dit aantal woningen te realiseren tot en met 2019. In 2020 zal 45% van de gewenste nieuwbouw zijn gerealiseerd.

** % sociale huurwoningen van gerealiseerde woningen: in de woonvisie is gesteld dat de behoefte aan woningen in de sociale huur tussen de 25% en 45% ligt.

Dit kost het

Volkshuisvesting	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	300	242	205
Lasten	376	417	384
Saldo voor bestemming x € 1.000	-76	-175	-178
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-76	-175	-178

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Volkshuisvesting	-175	-178	-4

Het nadelige verschil van de begroting 2020 ten opzichte van de begroting 2019 wordt veroorzaakt door een tweetal onderdelen:

- In 2019 wordt rekening gehouden met een incidentele bijdrage in het kader van de 2e fase Sparrenlaene á € 24.375. Dit is een overheveling vanuit de jaarrekening 2018.
- Anderzijds wordt het verschil veroorzaakt door de geraamde uitgaven. In 2019 was incidenteel budget beschikbaar á € 25.000 voor het woonwensenonderzoek, welke in 2020 niet van toepassing is.

De overige afwijkingen worden veroorzaakt door toerekening van de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten en indexering van de budgetten.

Ruimtelijke ontwikkeling

Verantwoordelijke(n): Peter van de Wiel

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Het signaleren van landelijke en provinciale ontwikkelingen en deze indien nodig vertalen in ruimtelijke plannen
- Het deelnemen aan overlegstructuren en regionale samenwerkingsverbanden.
- Het bewaken en actualiseren van bestemmingsplannen voor het stedelijk en landelijk gebied.
- Samen met inwoners, bedrijven, initiatiefnemers en maatschappelijke organisaties ruimtelijke plannen tot ontwikkeling brengen.
- Stimuleren van de bouw van voldoende woningen voor de doelgroepen van beleid.

Beleidsprogramma

- De nieuwe omgevingsvisie en het bijbehorende omgevingsplan worden, vanuit een onderscheidende, vernieuwende aanpak, samen met de Boxtelse gemeenschap opgepakt. Doel: 2022 Q1.
- De bouwplannen voor Boxtel, Liempde en Lennisheuvel die nog in de ideeënfase zitten, worden naar uitvoering gebracht. Minimaal Nul op de Meter, voldoende sociale en middeldure huur. Voorkeur voor starters en senioren. Doel: 2022 Q1.
- We bouwen met het oog op doorstroming op de woningmarkt. Doel: 2022 Q1.
- Ruimtelijke plannen stedelijk: Boxtel Bouwt, PHS, actualisatie bestemmingsplannen, ondersteuning particuliere initiatieven. Ruimtelijke plannen landelijk: integrale herziening van het bp buitengebied (procesmatig samen met Sint-Michielsgestel), ondersteuning particuliere initiatieven en diverse landschapsontwikkelingsprojecten. Doel: 2022 Q1.
- Inrichtingsprojecten: Los van het coalitieprogramma lopen verschillende eigen inrichtingsprojecten die veel tijd vergen, zoals de eigen woningbouwprogramma's en herinrichtingsprojecten. Doel: 2022 Q1.

Nieuw beleid en ambities

Uit kadernota:

- Gebiedsvisie centrumgebied Boxtel: voor het centrum van Boxtel is het wenselijk dat er een integrale visie wordt opgesteld.
- Uitwerking scenario 1 van de globale kaderstellende visie voor Tongeren.

Overig/investeringen:

- Uit 1e bestuursrapportage: openbaar houden Park Stapelen.

Dit kost het

Ruimtelijke ontwikkeling	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	887	974	921
Lasten	2.278	2.651	2.213
Saldo voor bestemming x € 1.000	-1.390	-1.676	-1.292
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	201	0	0
Saldo x € 1.000	-201	0	0

Saldo na bestemming x € 1.000	-1.591	-1.676	-1.292
-------------------------------	--------	--------	--------

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Vershil
Ruimtelijke ontwikkeling	-1.676	-1.292	384

Het voordelige verschil van de begroting 2020 ten opzichte van de begroting 2019 wordt grotendeels veroorzaakt door verschillende budgetten die incidenteel in 2019 beschikbaar zijn geweest ten behoeve van bestemmingsplannen. Het betreft in totaal € 310.000:

- Groter budget beschikbaar voor herziening bestemmingsplannen buitengebied à € 50.000
- Additionele juridische kosten à € 50.000
- Boxtel binnen de bruggen à € 53.000
- Overhevelingen vanuit 2018 ten behoeve van diverse bestemmingsplannen à € 157.000

Daarnaast wordt er met betrekking tot omgevingsvergunningverlening in 2020 geen rekening meer gehouden met een budget à € 145.000 dat in 2019 incidenteel nodig is voor de bijdrage aan de MGD voor het project Omgevingswet. Daarentegen daalt de geraamde opbrengst uit de leges omgevingsvergunning van 2019 naar 2020 met € 54.000.

De overige afwijkingen worden veroorzaakt door toerekening van de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij en indexering van de budgetten.

Grondexploitaties

Verantwoordelijke(n): Peter van de Wiel

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Actualisatie grondexploitaties in financiële zin
- Rapporteren voortgang en recente ontwikkelingen grondexploitaties
- Ondersteuning/bewaking facilitaire projecten in financiële zin
- Haalbaarheidsstudie/-berekening nieuwe initiatieven

Beleidsprogramma

n.v.t.

Nieuw beleid en ambities

n.v.t.

Dit kost het

Grondexploitaties	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	2.699	5.264	7.388
Lasten	2.885	5.334	7.680
Saldo voor bestemming x € 1.000	-186	-71	-293
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	88	37	202
Storting in reserves	251	163	168
Saldo x € 1.000	-163	-125	34
Saldo na bestemming x € 1.000	-349	-196	-259

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Grondexploitaties	-196	-259	-63

De grondexploitaties zijn bij het samenstellen van de jaarrekening geactualiseerd. Deze actualisatie is gepresenteerd in het MPG. De effecten vanuit de actualisatie zijn verwerkt in de begroting. Voor een nadere detaillering en onderbouwing zie MPG voorjaar 2019.

Beheer onroerend goed

Verantwoordelijke(n): Peter van de Wiel

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Het verhuren van panden waar nog ruimte is;
- Afstoten van panden die vrij komen/zijn van huur en niet van strategisch of maatschappelijk belang zijn;
- Actualiseren van de MeerjarenOnderhoudsplannen;
- Uitgeven van de agrarische percelen voor (kortdurende) pacht;
- Uitgeven van bedrijfsgronden.

Beleidsprogramma

- Huidig beleid is dat we enkel gebouwen in eigendom houden die direct en/of strategisch nut hebben en gebouwen met maatschappelijk nut. Overige gebouwen worden zo mogelijk verkocht zodra deze leeg/vrij komen.
- Het onroerend goed in ons eigendom moet op een sobere, maar adequate manier worden beheerd en onderhouden, waarbij achterstallig onderhoud zo veel mogelijk is te voorkomen. Hier past een conditiescore bij inspecties bij van niveau 3 of beter (er is sprake van achterstallig onderhoud vanaf score 4).
- Villa Pfaff zal worden afgestoten.

Nieuw beleid en ambities

Uit kadernota:

- Middelen voor NEN-keuringen voor de gemeentelijke panden

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Doel 2020	Doel 2022
gebouwen	0	2	1	1

Toelichting:

Gezien de ontwikkelingen kunnen de aantallen per onderdeel wijzigen.

Dit kost het

Beheer onroerend goed	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	1.323	1.675	856
Lasten	1.385	1.695	1.618
Saldo voor bestemming x € 1.000	-63	-20	-762
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	268	64	62
Storting in reserves	176	52	52
Saldo x € 1.000	92	12	10
Saldo na bestemming x € 1.000	30	-8	-752

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Beheer onroerend goed	-8	-752	-744

Het negatieve verschil van de begroting 2020 ten opzichte van de begroting 2019 wordt grotendeels veroorzaakt door een herziening van de opbrengsten vanuit de verhuur van diverse objecten. Tevens zijn er ook verschillende ramingen voor uitgaven aangepast op basis van de werkelijkheid. Hieronder wordt inzicht gegeven in de aanpassingen die gemaakt zijn:

- In 2019 wordt incidenteel rekening gehouden met de verkoop van het perceel naast Helicon (€ 80.000) en het perceel De Schoren (€ 228.000).
- De opbrengsten uit verhuur van agrarische gronden worden in 2020 € 39.500 hoger geraamd. Daarentegen worden ook de desbetreffende belastingen van die gronden € 4.900 hoger geraamd. Dit resulteert per saldo in een voordeel á € 34.600.
- De opbrengsten uit verhuur van bedrijfslocatie worden in 2020 € 94.800 lager geraamd. Daarnaast worden ook de desbetreffende belastingen en verzekeringen van die locaties € 12.300 hoger geraamd. Dit resulteert per saldo in een nadeel á € 92.500.
- De opbrengsten uit verhuur van overige panden (niet voor openbare dienst) worden in 2020 € 337.200 lager geraamd.
- De opbrengsten uit verhuur van de locatie DKA worden in 2020 € 62.800 lager geraamd.
- De opbrengsten uit verhuur van het gemeentehuis worden in 2020 € 33.400 lager geraamd. Daarentegen worden bijbehorende uitgaven ook € 5.100 lager geraamd. Dit resulteert per saldo in een nadeel á € 28.300.
- De opbrengsten uit verhuur van de gemeentewerf worden in 2020 € 21.000 lager geraamd.

De overige afwijkingen worden veroorzaakt door toerekening van de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten, voorzieningen en indexering van de budgetten.

Groenbeheer

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

Regulier, planmatig beheer

- Er is een jaarcyclus daar waar het gaat over het communiceren, voorbereiden, aanbesteden en uitvoeren van uitvoeringsprogramma's en bestekken die te maken hebben met het beheer en onderhoud van openbaar groen, faunavoorzieningen en bomen.
- Uitgangspunt bij het reguliere beheer is het verhogen van de biodiversiteit.
- In het voorjaar voeren we werkzaamheden uit om de eikenprocessierups preventief te bestrijden.
- Intake en behandelingen van klachten en meldingen Openbare Ruimte (hele jaar).
- Advisering en begeleiding van burger- en wijkinitiatieven mede vanuit de Wijkmakelaars.

Wijkbeheer

- Het jaar rond de inspanning volgens het principe van "schoon, heel en veilig".

Beleidsprogramma

- We onderzoeken wat de organisatorische en financiële effecten zijn om te komen tot een algeheel hoger kwaliteitsniveau van het openbaar groen.
- We onderzoeken het instellen van wijkbudgetten waarbij we onderhoudstaken helemaal afstoten en het daardoor vrijkomende geld ten goede laten komen aan de buurt.
- We stellen een bomenbeleidsplan op en kijken naar best practices bij buurgemeenten.
- Onderzoeken gelijkschakelen niveau groenonderhoud. Doel: 2022 Q1.
- Regulier, planmatig beheer: Los van het coalitieprogramma bestaat er de jaarcyclus daar waar het gaat over het communiceren (bewoners), voorbereiden, aanbesteden en uitvoeren van uitvoeringsprogramma's en bestekken die te maken hebben met het technisch beheer en onderhoud van wegen en verhardingen, openbaar groen, openbare verlichting, kunstwerken, riolering/ water, begraafplaatsen, gebouwen en alle andere voorzieningen die zich in de openbare ruimte bevinden. Daarbinnen geldt de intake en behandeling van de klachten/ meldingen Openbare Ruimte die situatie- en seizoenafhankelijk veel tijd vergen. Doel: 2022 Q1.
- Projecten: aanbesteding nieuwe- en directievoering lopende projecten, advisering en begeleiding burger- wijkinitiatieven vanuit Wijkmakelaars. Doel: 2022 Q1.

Wijkbeheer

- Jaarrond de inspanning volgens het principe van "schoon, heel en veilig". Doel: 2022 Q1.
- Daarnaast de intake en coördinatie van de dagelijkse klachten/ meldingen incl.de interne/externe afstemming en dienstverlening. Doel: 2022 Q1.

Nieuw beleid en ambities

n.v.t.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Doel 2020	Doel 2022
sober- (doelmatig) groenbeheer op beeld	6- 6,5*	6- 6,5*	6- 6,5*	6,5- 7*

Toelichting:

* cijfermatige indicator volgens beeldmeetlat.

Dit kost het

Groenbeheer	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	292	15	15
Lasten	2.207	2.375	2.385
Saldo voor bestemming x € 1.000	-1.915	-2.361	-2.370
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	28	32	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	28	32	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-1.886	-2.328	-2.370

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Groenbeheer	-2.328	-2.370	-42

Het verschil tussen de begroting 2019 en begroting 2020 wordt veroorzaakt door het opstellen van een bomenbeleidsplan in 2019 (€ 32.000) dat gedekt wordt uit de reserve groen (€ 32.000); budgettair neutraal.

De overige afwijkingen worden veroorzaakt door toerekening van de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten, voorzieningen en indexering van de budgetten

Beheer openbare ruimte

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

Regulier, planmatig

- Er is een jaarcyclus daar waar het gaat over het communiceren, voorbereiden, aanbesteden en uitvoeren van de uitvoeringsprogramma's en bestekken die te maken hebben met het beheer en onderhoud van wegen, civiele kunstwerken en openbare verlichting.
- Intake en behandeling van klachten/ meldingen Openbare Ruimte (hele jaar).
- Wijken en dorpen worden toekomstbestendig. De openbare ruimte is een plek voor iedereen met speciale aandacht voor mindervaliden.

Projecten

- Aanbesteding van nieuwe- en directievoering van lopende projecten.

- Advisering en begeleiding van burger- en wijkinitiatieven vanuit de Wijkmakelaars.

Wijkbeheer

- Jaarrond de inspanning volgens het principe van "schoon, heel en veilig"
- De intake en coördinatie van de dagelijkse klachten/ meldingen inclusief de interne en externe afstemming en dienstverlening.

Beleidsprogramma

- Het nieuwe beheerplan Wegen en Civiele kunstwerken zijn in het derde kwartaal van 2019 ter vaststellen aangeboden.
- Advisering bij functionele veranderingen in de openbare ruimte: doordat de (facilitaire) woningbouw aantrekt in de gemeente is hiervoor een apart werkproces opgezet dat veel rendement oplevert maar ook tijd kost. Hetzelfde geldt voor de vele burgerinitiatieven. Doel: 2022 Q1.

Nieuw beleid en ambities

n.v.t.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Doel 2020	Doel 2022
beheer/onderhoud wegen (verhardingen) in miljoen m2.	1,8	1,8	1,8	1,9
beheer/onderhoud kunstwerken	80 stuks	78 stuks	78 stuks	78 stuks
beheer/onderhoud openbare verlichting	7.650	7.700	7.750	7.750
beheer/onderhoud verkeersborden	3.500 stuks	3.500 stuks	3.500 stuks	3.500 stuks
beheer/in stand houding VRI's	10 stuks	10 stuks	10 stuks	10 stuks

Dit kost het

Beheer openbare ruimte	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	96	159	95
Lasten	3.337	4.948	5.060
Saldo voor bestemming x € 1.000	-3.241	-4.789	-4.965
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	706	113	122
Storting in reserves	867	0	0
Saldo x € 1.000	-161	113	122
Saldo na bestemming x € 1.000	-3.402	-4.676	-4.843

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Beheer openbare ruimte	-4.676	-4.843	-167

Het verschil tussen de begroting 2019 en begroting 2020 wordt veroorzaakt door:

- de baten en lasten van de overdracht en onderhoud van Korenmolen/Boseind (€ 17.000) in 2019
- het opknappen van de trottoirs in 2019 (€ 378.000)
- in 2020 een aanvulling op het groot onderhoud van de wegen van € 300.000

De overige afwijkingen worden veroorzaakt door toerekening van de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten, voorzieningen en indexering van de budgetten.

Verkeersmaatregelen

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

Zie bij programma MOVE'31.

Beleidsprogramma

- Bij het ontwerp fietsonderdoorgang Tongersestraat blijven wij vasthouden aan een ontwerp van minimaal 6,00 meter breed en 2,60 meter hoog, waarmee wij zonder onomkeerbare fysieke beperkingen, nu en in de toekomst, voldoende dimensionering van de onderdoorgang waarborgen.

Nieuw beleid en ambities

n.v.t.

Dit kost het

Verkeersmaatregelen	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	62	5	6
Lasten	1.176	1.456	1.144
Saldo voor bestemming x € 1.000	-1.114	-1.451	-1.138
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-1.114	-1.451	-1.138

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Verkeersmaatregelen	-1.451	-1.138	313

Het verschil tussen de begroting 2019 en begroting 2020 wordt veroorzaakt door een aantal onderzoekskosten in 2019, zoals:

- snelfietsroute van station naar station en Eindhovenseweg (€ 37.500)
- studie oksel Tongeren (€ 25.000)
- hoofdstructuur omgeving Eindhovenseweg (€ 25.000)
- flankerende maatregelen PHS (€ 100.000)
- vervolgvragen herinrichting Centrum (€ 100.000)

De overige afwijkingen worden veroorzaakt door toerekening van de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten, voorzieningen en indexering van de budgetten.

Parkeren

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Begeleiden van het parkeerbedrijf voor beheer van ontheffinghouders
- Effecten van resultaten parkeerevaluatie Centrum/Breukelen in het uitvoeringsprogramma opnemen, waaronder:
 - (her)Invoeren betaald parkeren op enkele locaties
 - Uitvoering geven aan verhogen kwaliteit van organisatie en kostendekkendheid
 - Langparkeren faciliteren buiten betaald-parkeren en parkeerschijfregime

- Onderzoek om lopende projecten zoals Boxtel Binnen de Bruggen te kunnen faciliteren met informatie
- Implementeren van scanners voor het voetgangersgebied ter handhaving ongewenst gebruik
- Behandelwijze aangaande parkeerklachten en verzoeken voorstellen. Groep- en tendergewijze benadering van structurele parkeerklachten. De parkeerdruk in de wijken neemt toe en klachten hierover ook. Verzoeken om uitbreiding kan alleen als er een groepsgewijs verzoek gedaan wordt om minder vragen te krijgen voor onoplosbare zaken of gebiedsgerichte maatregelen te kunnen nemen. Jaarsgewijze behandeling moet ook voorkomen dat er adhoc vragen en verzoeken behandeld worden. Hierbij worden ook de wijkmakelaars betrokken.

Beleidsprogramma

n.v.t.

Nieuw beleid en ambities

n.v.t.

Dit kost het

Parkeren	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	146	344	351
Lasten	220	231	260
Saldo voor bestemming x € 1.000	-74	113	91
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	4	8	8
Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	4	8	8
Saldo na bestemming x € 1.000	-69	121	99

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Parkeren	121	99	-22

De afwijkingen worden veroorzaakt door toerekening van de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten, voorzieningen en indexering van de budgetten.

Begraafplaatsen

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We onderhouden en beheren de begraafplaats volgens het reguliere beleid.

Beleidsprogramma

- In 2020 stellen we een nieuwe beleidsvisie op waarbij we de behoefte voor de toekomst en capaciteitsmogelijkheden in kaart brengen.

Nieuw beleid en ambities

n.v.t.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Doel 2020	Doel 2022
aantal uitvaarten	40	42	42	42
asbus bijzettingen	10	10	10	10
asverstrooiing	1	1	1	1

Dit kost het

Begraafplaatsen	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	166	183	187
Lasten	189	197	199
Saldo voor bestemming x € 1.000	-23	-14	-13
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	2	0	0
Saldo x € 1.000	-2	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-26	-14	-13

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Begraafplaatsen	-14	-13	1

De afwijkingen worden veroorzaakt door toerekening van de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten, voorzieningen en indexering van de budgetten.

Projecten

Boxtel binnen de bruggen

Dit is het doel

Boxtel Binnen de Bruggen (BBdB) is een integrale visie en programma van projecten ter versterking van het centrum van Boxtel. De term is afgeleid van het historisch centrum dat werd omgeven door een watersysteem van Binnendommels, enkel bereikbaar via diverse bruggen. De Binnendommels hielden het centrum leefbaar (droog) en zorgden voor o.a. werkgelegenheid en transportmogelijkheden. Een uniek stelsel in deze omgeving - de Binnendieze in Den Bosch uitgezonderd - maar helaas gedempt en niet meer beleefbaar.

Doelstellingen en uitgangspunten

- De visie BBdB biedt een masterplan ontwikkeling openbare ruimte centrum.
- De Binnendommelstructuur wordt weer beleefbaar gemaakt, en weer een drager die leefbaarheid en economische belangen van het centrum op een actuele wijze versterkt.
- De visie verbindt thema's als cultuurhistorie, erfgoed, economie, toerisme, recreatie, maar ook duurzaamheid, klimaat, energietransitie, kunst, cultuur en evenementen.
- De projecten zijn breed van aard, de uitvoering is een langdurig en gefaseerd proces. De visie is dynamisch, projecten kunnen afvallen of nieuwe initiatieven toegevoegd. Visie en masterplan zijn daar koepel en stip op de horizon voor.

- De ambitie is hoog om Boxtel zo weer een uniek centrum te geven binnen de regio.

Dit gaan we dit jaar doen

- In 2020 willen we de eerste twee projecten van masterplan Boxtel Binnen de Bruggen (BBdB) tot realisatie brengen. Dit betreft twee burgerinitiatieven waarvoor de initiatiefnemers in 2019 de ontwerpen voor hebben gemaakt:
 - herinrichting Rechterstraat als kernwinkelstraat, met een deel Binnendommel (initiatief van de ondernemers centrum Boxtel);
 - herinrichting Stationsstraat, deel Pr.Bernhardstraat - Molenstraat, als aanloopstraat (initiatief Stichting Toekomst Stationsstraat).

NB: of deze twee herinrichtingen doorgaan, is nu nog niet zeker. De raad moet de hiervoor extra benodigde investeringsgelden van € 600.000 per project nog voteren. Deze extra investeringen zijn niet opgenomen in deze begroting; zij zullen worden opgenomen in het dekkingsplan (streven is dat het dekkingsplan ook op 29 oktober 2019 door de raad wordt vastgesteld). Voor Rechterstraat inclusief kruising Fellenoord is al wel € 500.000 in deze begroting opgenomen.

- Tevens wordt gestart met verkenning van mogelijkheden voor projecten als:
 - gebiedsontwikkeling omgeving Zwaansebrug;
 - herinrichting/gebiedsontwikkeling Processiepark.

Move '31

Dit is het doel

- Met het omarmen van de visie MOVE'31 wordt voor de toekomst een randwegstructuur beoogd om het autoverkeer naar de buitenkant van Boxtel te brengen om zo meer leefbaarheid in de kom mogelijk te maken.
- Van deze hoofdinfrastructuur wordt in de jaren '20 een kwart deel gerealiseerd in de vorm van TALK, Tracé A2-Ladonk-Kapelweg, conform besluitvorming van de Raad in 2015 (BO PHS Maatregelenpakket) en 2017 (begroting Keulsebaan 4c en Fietspad LB).
- De andere onderdelen om de gehele randwegstructuur te voltooien, zijn de VAN en de NO-way:
 - De VAN, Verbindingsweg A2-N618, is een functionele verbinding tussen de beide wegen en de wijk Oost, waarvan het zoekgebied aan de oostzijde, parallel aan de A2, ligt.
 - De NO-way is de Noordelijke Ontsluitingsweg die het verkeer in Boxtel Noord-West, waaronder Esch, in goede banen kan leiden.
- Daarnaast heeft Boxtel zich verbonden aan het onderzoeken van de mogelijkheden om een fietsroute tussen de steden 's-Hertogenbosch en Eindhoven te realiseren, waarbij reductie van autogebruik en faciliteren van fietsgebruik gestimuleerd wordt voor met name forensen.

- De ingrepen op hoofdinfrastructuur hebben ook gevolgen voor zogenaamde raakvlak projecten. In veel gevallen gaat veel tijd, geld en aandacht naar de hoofdzaak, maar blijven raakvlakken onderbelicht. De als lokaal bestempelde onderdelen van bovenstaande thema veroorzaken vaak veel uitleg, onduidelijkheid, wantrouwen en noodzaak voor aanvullende middelen.

Dit gaan we dit jaar doen

Visie Boxtel Zuid

Het gebied Boxtel Zuid is grofweg afgebakend door de Keulsebaan, Parallelweg Zuid en Liempdseweg. Een belangrijk structurerend element in dit gebied is de Eindhovenseweg en de Dommelzone. Met de komst van een aantal ambities in dit gebied, wordt het duidelijk dat dit, mede gezien de gedachte van de Omgevingswet, om een gebiedsgerichte aanpak vraagt, met als opgave:

- Verbeteren leefbaarheid
- Inpassen variant x Snelfietsroute
- Reconstructie Keulsebaan (PHS)
- Nieuw landschapsplan en aanpassing bebouwing
- Partijen bij elkaar brengen voor bestuurlijk standpunt en organisatie
- Realisatieprogramma organiseren

Visie Boxtel Noord-West

- Beschouwen Rapport ontwikkeling Esch (PEP)
- Beschouwen OV2040 - verhogen veiligheid Overwegen Spoor A2
- Partijen bij elkaar brengen voor bestuurlijk standpunt en organisatie

Visie Verbindingsweg A2 - N618

- Verkennen mogelijkheden inpassing functie randweg

Snelfietsroute

- Voorlopig ontwerp voor de SFR uitwerken als project
- Onderzoeken sluiten 5e poot Rotonde Munsel (Bosscheweg-Zuidelijk deel)
- Veel eenzijdige fietsongevallen, meer ruimte voor de fiets buitenom
- Verbeteren afwikkeling autoverkeer door minder afslaand verkeer.

Omgevingswet

Dit is het doel

Het tijdig implementeren van de Omgevingswet, die op 1 januari 2021 van kracht wordt.

In de Omgevingswet worden wetten samengevoegd en het proces van de inrichting van de fysieke leefomgeving verandert fundamenteel. De Omgevingswet kent nieuwe wettelijke instrumenten, bevat een grote informatievoorzieningsoperatie en vraagt om een andere werk- en denkwijze van overheden, burgers en bedrijven. Thema's in de Omgevingswet zijn: participatie, integraal werken, gebiedsgericht werken, digitaal werken, decentrale afwegingsruimte en innovatie. Dit vraagt om een gedragsverandering met de kenmerken: open, samenhangend, flexibel, uitnodigend en innovatief.

De gemeenteraad heeft op 19 december 2017 besloten om de Omgevingswet aan te grijpen om de huidige werkwijzen en beleidskaders te verbeteren en zich vooral te richten op de externe opgaven en actoren in het fysieke domein. De invoering van de Omgevingswet geeft daarmee tevens verdere invulling aan meewerkend boxtel.

Met de implementatie van de Omgevingswet passen we onze werk- en denkwijze verder aan, zodat deze zich dan kenmerkt door:

- een open communicatie tussen betrokkenen in de fysieke leefomgeving
- het in wederzijds vertrouwen samenwerken aan het verbeteren en optimaliseren van de fysieke leefomgeving in brede zin
- een geoptimaliseerde (fysieke en digitale) dienstverlening.

Dit gaan we dit jaar doen

- Inrichten van het gemeentelijke gedeelte van het Digitaal Stelsel Omgevingswet
- Opstellen van een Omgevingsvisie
- Aanpassen werkwijzen voor initiatieven en vergunningaanvragen Omgevingswet
- Opleiden en trainen medewerkers

Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS)

Dit is het doel

Het Maatregelenpakket PHS Boxtel komt voort uit het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP, 2008) en het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS, 2010) van het Rijk. Het GVVP wijst op de complexe situatie van spoor- en wegverkeer bij de dubbele overweg in de Tongersestraat, die al jaren zorgt voor leefbaarheids- en veiligheidsknelpunten.

PHS heeft als doel uitbreiding van het personenvervoer per spoor en uitbreiding en betere routes voor het goederenspoorvervoer mogelijk te maken. Het Rijk heeft daartoe samen met Provincie Noord-Brabant en gemeente Boxtel in 2015 een bestuursovereenkomst gesloten om de in 2013 door de gemeenteraad gekozen voorkeursvariant aan maatregelen in Boxtel uit te voeren.

- Het Maatregelenpakket PHS Boxtel omvat de projecten (**output**):
 - aanleg Verbindingsweg-Ladonk-Kapelweg (VLK);
 - aansluiting van het gebied Tongeren op de VLK + verkeersmaatregelen (VMT);
 - opwaardering capaciteit van de Keulsebaan (KBA);
 - aanleg Fietsonderdoorgang Tongersestraat;
 - opheffen van beide overwegen in de Tongersestraat.
- Realisatie van de projecten levert belangrijke bijdragen aan (**outcome**):
 - de verkeersveiligheid rondom Tongersestraat (oplossen verkeersknelpunt en veilige verbinding langzaam verkeer);
 - de verkeersveiligheid en leefbaarheid in Kalksheuvel;
 - de verkeersveiligheid en leefbaarheid langs de verkeersroute door het centrum;
 - een goede bereikbaarheid van Boxtel en Ladonk.

De maatregelen zijn voorzien uitgevoerd te worden in de periode 2020-2024, maar dit is afhankelijk van diverse in- en externe factoren.

Dit gaan we dit jaar doen

- In het Plan van Aanpak Maatregelenpakket PHS Boxtel is een gecombineerde uitvoering van aanleg Verbindingsweg-Ladonk-Kapelweg (VLK) en aansluiting Tongeren (verbindingsweg Tongeren) + verkeersmaatregelen (VMT) voorzien. Dit was gepland van medio 2020 tot medio 2021. Door de uitspraak van de Raad van State over het PAS (Programma Aanpak Stikstof) in 2019 treedt echter forse vertraging op van ruim een jaar. Dit omdat aanpassing van de bestemmingsplannen VLK en Tongeren zeker nodig zal zijn, wat nog doorloopt tot in 2020.
- Voor Keulsebaan en fietsonderdoorgang Tongersestraat leidt de uitspraak over PAS ook tot aanpassing van de in ontwikkeling zijnde bestemmingsplannen, en komen deze plannen ook pas in 2020 tot afronding en besluitvorming.
- Voor alle projecten gaat de grondverwerving in 2020 voort.
- Maatregelen, planning voorbereiding uitvoering, aanbesteding en realisatie van de projecten worden nader bekeken in het licht van de ontwikkelingen rondom het PAS en leiden tot herziening van het Plan van Aanpak.
Het opheffen van de dubbele overweg zal daarbij niet eerder plaatsvinden dan nadat VLK, aansluiting Tongeren en aanpassing Keulsebaan zijn gerealiseerd.

Boxtel bouwt

Dit is het doel

Realiseren van voldoende duurzame woningen die voldoen aan de woningbehoefte in Boxtel, Liempde en Lennisheuvel.

Dit gaan we dit jaar doen

- We gaan de eerste woningen realiseren in het gebied Selissen, conform stedenbouwkundige visie en planning,
- Achter Den Eyngel gaat van start met de eerste woningen.
- Voor 2020 is een werkbudget nodig van € 100.000 voor inhuur externe projectleiding.

Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport

Zo werkt dit programma mee aan Boxtel

Een sterke economie en voldoende werkgelegenheid

Een krachtige economie is de motor van een bloeiende samenleving. Daarom ondersteunen we plannen die bijdragen aan een sterke economie. We stimuleren bewoners, bedrijven, instellingen en organisaties om het beste uit zichzelf en hun omgeving halen. Centraal staan initiatieven die ondernemers helpen om zich verder te ontwikkelen en waarbij de werkgelegenheid behouden blijft of groter wordt. Speciale aandacht hebben we daarbij voor kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. We kijken niet alleen naar mogelijkheden binnen onze eigen gemeente, maar sluiten ook aan bij ontwikkelingen en initiatieven in de regio. Voorbeelden hiervan zijn Brainport en AgriFood Capital.

Bij de ruimtelijke ordening (bestemmingsplannen), vergunningverlening en handhaving ligt de uitdaging om initiatieven vooral mogelijk te maken. Natuurlijk moeten deze initiatieven wel aansluiten bij andere beleidsuitgangspunten. Op deze manier kan de gemeente zich blijven ontwikkelen en zorgen voor een sterke economie en werkgelegenheid.

Daarnaast is ook het cultureel aanbod van belang. Kunst en cultuur leveren samen met de economische sector een sterke combinatie. Een sterk cultureel aanbod is maatgevend voor het vestigings- en woonklimaat en maakt onze gemeente concurrerend. Boxtel heeft op dat vlak veel te bieden. Boxtel heeft prachtige natuur en is gastvrij, bourgondisch, authentiek, duurzaam, innovatief, dynamisch, Brabants en ondernemend. Dit blijkt uit het prachtige aanbod aan maatschappelijke- en sportvoorzieningen, vele vormen van cultuur en cultuurbeoefening en mooie recreatie- en verblijfsmogelijkheden. Van avontuurlijk en uniek in

de natuur overnachten in een Box&Breakfast, tot klimmen in de stal, of met de fluisterboot langs het Kasteel Stapelen: onthaasten kun je prima in onze goed bereikbare gemeente.

Toerisme en recreatie

Met de centrale ligging van Boxtel in Het Groene Woud en het Van Gogh Nationaal Park willen we het economisch aandeel van toerisme en recreatie verder uitbouwen. We spreken in het kader van toerisme & recreatie dan ook steeds vaker over de vrijetijdseconomie. Vanzelfsprekend werken we mee aan initiatieven van inwoners op deze terreinen. Hierdoor ontstaat een goed toekomstperspectief.

Zó draagt dit programma bij aan meewerkend boxtel.

Dit is het doel

Verbeteren welzijn gemeenschap

Het programma Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport draagt in hoofdzaak bij aan de realisatie van doelstellingen op een breder maatschappelijk terrein. Voorbeelden hiervan zijn een sterke economie, maatschappelijke participatie en gezondheid. Het doel is om samen met ondernemers, inwoners en instellingen activiteiten te steunen of mogelijk te maken. Deze activiteiten dragen bij aan een goede economie, werkgelegenheid en maatschappelijke ontwikkeling. Daarmee verbeteren deze activiteiten het welzijn van de gemeenschap.

Nieuwe stappen

Afgelopen periode is er veel focus op economische ontwikkeling geweest. Dit blijft een absolute prioriteit binnen ons gemeentelijk beleid. Met zoveel mogelijk sturing via concrete prestatie-indicatoren gaan we de komende periode nieuwe ambitieuze stappen zetten. We verwachten deze stappen te bereiken dankzij:

- de inzet van bedrijfscontactfunctionarissen;
- sterke focus op ondernemersparticipatie- en ondernemerscontact;
- herijking van de samenwerking met SPIN;
- evaluatie centrummanagement;
- het faciliteren van een online ontmoetingsplek voor ondernemers.

Een andere manier van samenwerken

De relatie tussen gemeente en een aantal ondernemers wordt gekenmerkt door een geschiedenis van vallen en opstaan. Dat vraagt om andere manier van samenwerken. Met elkaar moeten we economische ambities waarmaken. Samenwerking blijft dus erg belangrijk, waarbij we altijd oog hebben voor verbetering.

Meer aandacht voor toerisme en recreatie

Boxtel hoort bij de regio Agrifood Capital en we blijven ons hier de komende periode op

richten. Daarnaast willen we ons pro-actiever opstellen richting Brainport Eindhoven. Voor een belangrijk deel van ons bedrijfsleven is ook Brainport namelijk een belangrijke regio. We willen zichtbaar maken wat we doen en wat het oplevert. Mede gedragen door de grote toeristische trekkers – het Oertijdmuseum, Classic Park en de groene omgeving – gaan we toerisme en recreatie meer accent geven en verder opnemen in ons economisch beleid. Het creëren van mogelijkheden voor meer verblijfsrecreatie en van ruimte voor innovatieve en creatieve starters zijn op economisch vlak belangrijke ambities.

Daarnaast willen we dat Boxtel een bruisende gemeente is waar de inwoners voldoende vermaak vinden, toeristen graag verblijven en recreanten naartoe komen.

Dit valt eronder

Deze producten en diensten dragen bij aan het programma Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport:

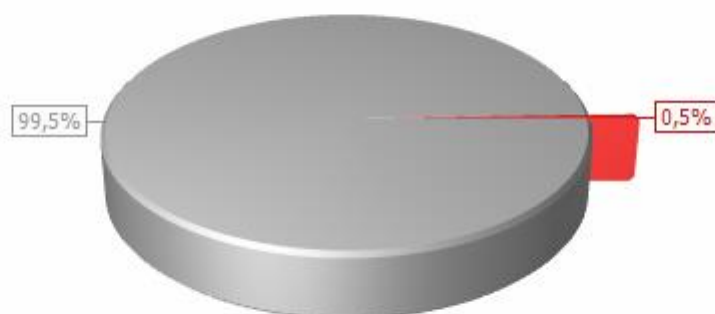
- Economische aangelegenheden
- Toerisme & Recreatie
- Maatschappelijke voorzieningen
- Kunst
- Sport
- Monumentenzorg en oudheidkunde

Dit kost het

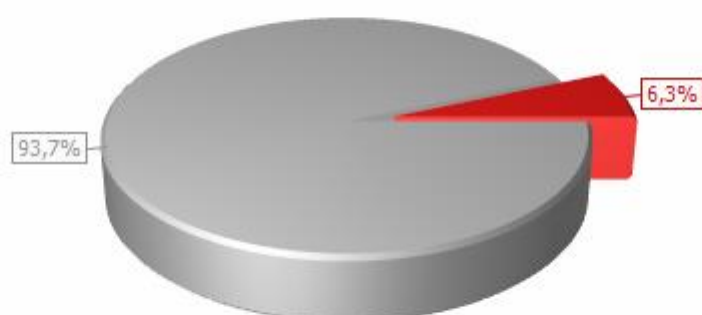
Saldo x € 1.000	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Economische aangelegenheden	-482	-1.431	-989
Recreatieve voorzieningen	-560	-547	-545
Maatschappelijke voorzieningen	-702	-702	-712
Kunst	-705	-710	-582
Sport	-2.057	-2.317	-2.323
Monumentenzorg en oudheidkunde	-142	-195	-198
Totaal saldo	-4.648	-5.901	-5.348

Tabel bijdrage van het programma in relatie tot de gehele begroting

Begrote baten van dit programma

Begrote lasten van dit programma

Economische aangelegenheden

Verantwoordelijke(n): Eric van den Broek en Peter van de Wiel

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Accountmanagement: het eerste aanspreekpunt zijn van ondernemers en ondernemersverenigingen bij vragen en problemen en het bieden van ondersteuning.
- Signaleren en agenderen van knelpunten.
- Vertegenwoordiging in de regio Noordoost Brabant / Agrifood Capital en verbinding leggen naar Brainport.
- Advisering bij projecten uit economisch oogpunt en beleidsvorming
- Het toeristisch / recreatief profileren van de gemeente Boxtel voor bezoekers volgens het toeristisch recreatief actieprogramma. Waar mogelijk in samenwerking met omliggende gemeenten.
- Uitvoering geven aan de economische agenda 2016-2021.

Beleidsprogramma

- Afstemmen en doorontwikkelen centrummanagement. Doel: 2022 Q4.
- Na definitieve besluitvorming over het nieuwe fonds duurzame bedrijfslocaties gaan we dit fonds verder uitrollen. Doel: 2022 Q1.
- Noodzaak en mogelijkheden voor uitbreiding bedrijventerreinen onderzoeken. Ontwikkeling van de Spoorzone, na onlangs gebleken interesse. Doel: 2022 Q1.
- De ondernemers vijfdaagse organiseren. Doel: 2021 Q3.
- Privatisering markt. Doel: 2020 Q4.
- Regionale rol t.a.v. economie. Doel: 2022 Q1.
- Triple Helix. Doel: 2022 Q1.
- Dutch Technology Week. Doel: 2022 Q1.
- Contracten bedrijventerreinen. Doel: 2022 Q1.

Nieuw beleid en ambities

Uit kadernota:

- **Gebiedsvisie Centrumgebied Boxtel;** Voor het centrum van Boxtel is het wenselijk dat er een integrale visie wordt opgesteld.
- **Boxtel binnen de bruggen;** In het najaar 2019 zal de integrale visie op het openbaar gebied van het centrum “Boxtel Binnen de Bruggen” ter vaststelling aan de raad worden aangeboden. Deze visie bevat een Masterplan met een programma van een twaalfstal beschreven projecten, met indicatie van planning en kosten. Twee van de projecten zijn thans al in een ontwerpstadium en apart benoemd in deze nota, Herinrichten Rechterstraat en Herinrichten Stationsstraat. Voor beide projecten is een aanvullend uitvoeringsbudget nodig (zie hieronder). Beide vloeien voort uit burgerinitiatieven. Een derde burgerinitiatief, herinrichten Processiepark, is in aantocht.
- **Herinrichting Rechterstraat, initiatief Ondernemers Combinatie Boxtel (OCB)** Het projectgebied omvat de gehele Rechterstraat, van de Brederodeweg tot en met de Zwaansebrug. Er is budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het deel vanaf de Rozemarijnstraat tot de aansluiting (knoop) met Fellenoord en de aanpassing van de knoop zelf. Om het resterende deel van de Rechterstraat vanaf de Rozemarijnstraat tot de Zwaansebrug opnieuw in te kunnen richten naar de standaard van Markt en STAP is aanvullend uitvoeringsbudget nodig.
- **Herinrichten Stationsstraat ged. Bernhardstraat-Prins Hendrikstraat, initiatief;** Momenteel wordt via het burgerinitiatief ‘Stichting herinrichting Stationsstraat’ met begeleiding van de wijkmakelaar een voorlopig ontwerp gemaakt voor de

Stationsstraat als aanloopstraat naar het kernwinkelgebied en verlengde van een voorgenomen herinrichting van de Rechterstraat. Wanneer het resultaat van dit initiatief bestuurlijk wordt vastgesteld is uitvoeringsbudget nodig. Het project moet nog wel daarna voorbereid en aanbesteed worden. De herinrichtingswerkzaamheden kunnen op zijn vroegst eind 2020 starten.

Overig/investeringen:

- **(Veranderende) ruimtevraag bedrijventerreinen:** De uitkomsten uit de ruimtebehoeftepeiling van de stec groep gebruiken we als input voor de regionale discussie over de programmering bedrijventerreinen. Op grond van het onderzoek werken we bovendien aan een bedrijventerreinenstrategie. Naast de ruimtebehoefte worden hierin ook aspecten zoals de kwalitatieve vraag meegenomen.
- **Aantrekkelijk houden van onze winkelgebieden:** We werken mee aan initiatieven om de aantrekkingskracht van onze centra te vergroten. Het programma Boxtel Binnen de Bruggen biedt daarnaast veel mogelijkheden voor promotie van ons centrumgebied. Zowel ondernemers als inwoners zijn enthousiast over de plannen. Naast eigen middelen, zoeken we ook naar externe financieringsbronnen. Daarnaast werken we met het centrummanagement aan het verder stimuleren van het ondernemerschap (ondernemen 2.0) in het centrum.
- **Volgende stappen Oosterhof:** In 2019 realiseren we de anterieure overeenkomst en het definitieve ontwerp, waarna de ruimtelijke procedures worden doorlopen. Hierna starten de werkzaamheden. De koopovereenkomst en de revitalisatie van Oosterhof zelf zijn fase 1 van dit project. Fase 2 is de aanpak van de omgeving als gevolg van de revitalisatie.
- **Samen oppakken uitdagingen arbeidsmarkt:** Met de huidige krapte op de arbeidsmarkt is het lastig om goed opgeleid personeel te vinden, vooral binnen de technische sector. Daarbij leiden onderwijsinstellingen studenten op voor banen die nu nog niet bestaan. Andere uitdagingen zijn de digitalisering en robotisering en de positie van kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. Dit vraagt om wendbare bedrijven en werknemers en bijvoorbeeld het (blijven) ontwikkelen van future skills. Hiervoor staan we lokaal en regionaal samen met onderwijs en ondernemers aan de lat.
- **Werken aan een CO2-arme en circulaire economie:** Het landelijke maatregelenpakket uit het klimaatakkoord heeft ook een impact op onze ondernemers. Wat deze impact precies zal zijn is nu nog niet in te schatten. We volgen de ontwikkelingen met aandacht en kijken hoe we het beste kunnen ondersteunen.
- **Toekomst parkmanagement:** In september 2019 loopt het huidige convenant parkmanagement af. We kijken momenteel naar een nieuwe, bredere opzet van

parkmanagement. Het huidige budget van 46.000 euro per jaar willen we hiervoor blijven inzetten.

- **Landschapstriënnale:** De landschapstriënnale landt in 2020 in onze regio. Als Boxtel sluiten we aan bij deze ontwikkeling en werken we, samen met partners in de regio en de organisatie van de landschapstriënnale, aan een aantrekkelijk programma dat landschappelijke, economische en promotionele kansen benut.
- **Vrijetijdseconomie:** Bij de vrijetijdseconomie blijven we inspelen op actuele ontwikkelingen. Dit zijn bijvoorbeeld de vrijetijdsbesteding van senioren en de grotere behoefte aan gemak en efficiency van veel recreanten. Het succes van Box & Breakfast zetten we voort en we blijven nieuwe innovatieve verblijfsconcepten ontwikkelen.

Dit kost het

Economische aangelegenheden	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	34	46	46
Lasten	1.060	1.477	1.035
Saldo voor bestemming x € 1.000	-1.026	-1.431	-989
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	544	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	544	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-482	-1.431	-989

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Economische aangelegenheden	-1.431	-989	442

Het verschil tussen de begroting 2019 en de begroting 2020 wordt veroorzaakt door een aantal verschillende onderdelen:

- Het budget voor de ondernemersvijfdaagse à € 10.000 is in 2019 beschikbaar geweest en niet in 2020. In 2021 is hier opnieuw € 10.000 voor vrijgemaakt
- Een overheveling vanuit 2018 à € 76.500 voor het budget 'Bedrijven naar Boxtel' is incidenteel beschikbaar geweest in 2019
- Een overheveling vanuit 2018 à € 50.000 voor het budget 'Herontwikkeling centrumwinkelstraten' is incidenteel beschikbaar geweest in 2019
- Een overheveling vanuit 2018 à € 22.000 voor het budget 'Toezegging bewonersinitiatief Stationsstraat' is incidenteel beschikbaar geweest in 2019

Recreatieve voorzieningen

Verantwoordelijke(n): Peter van de Wiel

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

Kermis Boxtel/ Liempde:

- We zetten ons in voor een aantrekkelijke, gevarieerde kermis tegen schappelijke ritprijzen. De kermis is onderdeel van een aantrekkelijk centrum waar ook de centrumondernemers de vruchten van plukken.
- Op de kermis in Boxtel wordt op de zondag van 12.00 uur tot 14.00 uur prikkelarm gedraaid. Gedurende die periode wordt geen geluid geproduceerd en zijn de lichteffecten gedempt. Zo kunnen bezoekers met autisme, ADHD, epilepsie of hooggevoeligheid ook genieten van de kermis.

Speelvoorzieningen:

- We willen een gevarieerd aanbod van veilige speelvoorzieningen op bereikbare afstand voor iedere doelgroep van 0 tot 99 jaar. Het aanbod moet gevarieerd zijn in

doelgroep leeftijd, speelwaarden, omvang terrein en uitstraling. Richtinggevend is de in 2019 vastgestelde actualisatie van het Speelruimteplan. Er is binnen het beleid ruimte voor particuliere initiatieven.

Beleidsprogramma

- Er is voor Kermissen en Spelen geen relatie met het beleidsprogramma.
- Activiteiten t.a.v. toerisme en recreatie. Doel: 2022 Q1.

Nieuw beleid en ambities

n.v.t.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Doel 2020	Doel 2022
Kermisstandplaatsen	55	52	52	52
Aantal speeltoestellen	530	533	550	550
Aantal speeltuin locaties	90	91	93	93

Dit kost het

Recreatieve voorzieningen	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	63	71	69
Lasten	587	618	614
Saldo voor bestemming x € 1.000	-524	-547	-545
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	36	0	0
Saldo x € 1.000	-36	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-560	-547	-545

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Recreatieve voorzieningen	-547	-545	2

Het verschil binnen het gedeelte recreatieve voorzieningen wordt veroorzaakt door:

- De actualisatie van het Speelruimteplan in 2019 (€ 12.000).
- De overige afwijkingen worden veroorzaakt door toerekening van de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten, voorzieningen en indexering van de budgetten. Deze worden centraal toegelicht.

Maatschappelijke voorzieningen

Verantwoordelijke(n): Maruška Lestrade-Brouwer

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Implementatie van de nieuwe integrale beleidsnotitie.
- Ondersteunen van de Kinderboerderij bij de duurzaamheids- en milieueducatie voor vooral jonge kinderen. Wij volgen de versterking van de ontmoetingsfunctie voor ouderen bij de Kinderboerderij met belangstelling.

Beleidsprogramma

- In 2019 is er een beleidsnotitie opgesteld door Team Sociaal en Team MEO. Hierin is de toekomstbestendigheid van alle maatschappelijke functies / gemeenschapsfuncties in de wijken en kernen en ook de functies van het sociaal domein, inclusief de 0e en 1e lijn getoetst tegen de achtergrond van de demografische ontwikkelingen en ook tegen de achtergrond van de bezuinigingsopdracht.

Immers, de vraag naar functies zal veranderen naarmate de samenstelling van de bevolking verandert.

De uitwerking van de bezuinigingsopdracht zal ook zijn gevolgen hebben.

Nieuw beleid en ambities

Overig/investeringen:

- Eind 2019 zal het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) ter besluitvorming voorgelegd worden en in 2020 zal een verdere uitwerking plaatsvinden van een aantal scenario's.

Dit kost het

Maatschappelijke voorzieningen	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	37	36	36
Lasten	745	744	753
Saldo voor bestemming x € 1.000	-708	-708	-717
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	6	6	6
Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	6	6	6
Saldo na bestemming x € 1.000	-702	-702	-712

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Maatschappelijke voorzieningen	-702	-712	-10

Het verschil op dit product wordt veroorzaakt door een minimaal verschil op de verstrekte subsidies binnen de bibliotheekvoorzieningen.

Kunst

Verantwoordelijke(n): Maruška Lestrade-Brouwer

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Voorbereiden van het nieuw vast te stellen beheerplan kunstwerken.

Beleidsprogramma

- Activiteiten kunst en cultuur. Doel: 2022 Q1.

Nieuw beleid en ambities

Uit kadernota:

- Beheerplan Kunstwerken.
In het derde kwartaal 2019 wordt de gemeenteraad het nieuwe beheerplan kunstwerken ter vaststelling aangeboden. De financiële effecten die hier mogelijk uit kunnen voortvloeien kunnen nu nog niet worden benoemd.

Dit kost het

Kunst	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	15	0	0
Lasten	721	710	582
Saldo voor bestemming x € 1.000	-705	-710	-582
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-705	-710	-582

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Kunst	-710	-582	127

Het voordelige verschil van de begroting 2020 ten opzichte van de begroting 2019 is te verklaren door drie onderdelen:

- Het schrappen van de cultuurverbinder resulteert per saldo in een lager budget à € 20.000 in 2020 in vergelijking met 2019
- Een overheveling vanuit 2018 à € 8.750 met betrekking tot nog niet bestede middelen van de Kunststichting.
- Een overheveling vanuit 2018 à € 103.200 met betrekking tot de muziekvouchers

Sport

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

Sportstimulering

- Via de regeling combinatiefuncties faciliteren en ondersteunen we de doelgroep tot 18 jaar via de samenwerking tussen partijen op het gebied van sport, onderwijs, gezondheid en cultuur.
- We ondersteunen en faciliteren sporten voor mensen met een beperking via de reguliere sportverenigingen en matches van vraag en aanbod.

Binnensportaccommodaties

- Op basis van de bezettingsgraad in de avonduren en de weekenden wordt bepaald of er voldoende aanbod is aan sporthallen. Gemeente, verenigingen en beheerende partijen vinden elkaar hierbij via een permanente dialoog.

Buitensportaccommodaties

- De normeringen van de individuele sportbonden vormen het uitgangspunt voor het kader waaraan alle individuele sportverenigingen getoetst worden. Gemeente en verenigingen vinden elkaar hierin via de permanente dialoog.

Zwemvoorziening

- De zwemvoorzieningen Dommelbad en de Langspier zijn de basis waar inwoners en sportverenigingen terecht kunnen. De gemeente maakt afspraken met partijen om de beheersverantwoordelijkheden voor deze voorzieningen te realiseren.

Beleidsprogramma

Sportstimulering

- Voortzetting van de combinatiefuncties om de doelgroep tot 18 jaar te bereiken op het gebied van sport, onderwijs, gezondheid en cultuur.

Binnensportaccommodaties

- Voldoende aanbod aan binnensportvoorzieningen van een kwalitatief goed niveau. Hierbij wordt de bezettingsgraad in de avonden en de weekenden het uitgangspunt.

Buitensportaccommodaties

- Voldoende buitensportvoorzieningen van een kwalitatief goed niveau. Hierbij worden de normen van de individuele bonden als uitgangspunt genomen.

Zwemvoorziening

- Het faciliteren van zwemvoorzieningen van een kwalitatief goed niveau, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen overdekt en openlucht.

Nieuw beleid en ambities

Overig/investeringen:

- Buitensportaccommodaties.
Beheersverantwoordelijkheden worden overgedragen aan sportverenigingen. Hierbij worden de richtlijnen uit het visiedocument 'Privatisering buitensportaccommodaties' gehanteerd om eenduidige privatiseringsafspraken te implementeren. Sportpark Den Wielakker zal de komende periode hierin aan bod komen.

Dit kost het

Sport	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	224	805	206
Lasten	2.409	4.378	2.615
Saldo voor bestemming x € 1.000	-2.185	-3.573	-2.410
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	128	1.256	87
Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	128	1.256	87
Saldo na bestemming x € 1.000	-2.057	-2.317	-2.323

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Sport	-2.317	-2.323	-5

Het minimale verschil tussen de begroting 2019 en de begroting 2020 wordt veroorzaakt door de indexatie die is toegepast en kleine verschillen tussen de kapitaallasten en de doorbelasting MGD.

Monumentenzorg en oudheidkunde

Verantwoordelijke(n): Peter van de Wiel

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

1. Het bestaande, gebouwde erfgoed wordt beschermd doordat bij verbouwing en restauratie omgevingsvergunningen nodig zijn waarbij de monumentencommissie vanuit deskundigheid adviseert.
2. Na een inventarisatie van nieuw erfgoed uit de Wederopbouwperiode (1940-1965) is er een lijst van potentiële monumenten opgesteld. In 2020 gaan we verder met het beschermen van de wederopbouwpanen door de deze aan te wijzen als nieuwe gemeentelijke monumenten. Zo blijft ook de architectuur uit deze periode bewaard voor het nageslacht.
3. Door het ruimere subsidiebudget kunnen we meer monumenten subsidiëren.
4. Het archeologisch erfgoed beschermen we door het opnemen van dubbelbestemmingen in het bestemmingsplan conform het archeologiebeleid.

5. Nu de werkzaamheden voor het nieuwe archeologiebeleid gestart zijn, zijn we ook qua archeologie goed voorbereid op de komst van de Omgevingswet in 2021.

Beleidsprogramma

n.v.t.

Nieuw beleid en ambities

Uit kadernota:

- Handhavingszaken erfgoedverordening. Na invoering van de instandhoudingsplicht voor gemeentelijke monumenten in de erfgoedverordening 2017 blijkt dat dit vaker leidt tot handhavingszaken. In verband hiermee is het gewenst extra capaciteit beschikbaar te hebben voor toezicht. Ook kan zo meer inzicht worden verkregen in de onderhoudsstaat van de monumenten. Dit voorkomt achterstallig onderhoud en verkleint de kans op verloedering.

Overig/investeringen:

- Archeologie maken we meer leefbaar door rondom de Nationale archeologiedagen in oktober activiteiten te organiseren in onder andere Liempde en Gemonde. Dit doen we samen met heemkundeverenigingen en de Archeologie Hotspot.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie2018	Verwacht2019	Doel 2020	Doel 2022
Aantal gemeentelijke monumenten	190	195	215	230
Aantal rijksmonumenten	74	73	73	73
Aantal restauraties / verbouwingen*	9	25	25	30
Aantal verstrekte subsidies	10	14	14	14
Aantal archeologische onderzoeken	9	19	25	25

Toelichting:

* gemeten a.d.h.v. van het aantal omgevingsvergunningen voor monumenten en andere cultuurhistorisch waardevolle objecten.

Dit kost het

Monumentenzorg en oudheidkunde	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	0	1	1
Lasten	142	196	199
Saldo voor bestemming x € 1.000	-142	-195	-198
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-142	-195	-198

Financiële toelichting

Product (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Monumentenzorg en oudheidkunde	-195	-198	-3

Het verschil binnen dit beleidsproduct wordt veroorzaakt door de indexering die is toegepast.

Meewerkend bestuur

Zo werkt dit programma mee aan Boxtel

Boxtel is van ons allemaal: van ons als gemeente, maar ook van onze inwoners, onze bedrijven en onze maatschappelijke instellingen. Samen staan we voor de opgave om er iets van te maken in onze gemeente. Het gemeentebestuur nodigt inwoners daarbij nadrukkelijk uit om met initiatieven te komen die het aantrekkelijker maken om te wonen en te werken in onze dorpen. Vanuit de gemeente zetten we een extra stap om deze initiatieven waar te maken. Dat doen we sinds een paar jaar onder de noemer meewerkend boxtel.

Gebiedsgericht werken

Het wijkgericht of gebiedsgericht werken is de afgelopen jaren uitgegroeid tot een van de belangrijkste pijlers van meewerkend boxtel. De belangrijkste kernwaarden daarbij zijn een open houding, kijken naar wat wél kan en het bieden van financiële ruimte.

Samenwerken met inwoners en ondernemers

Hoewel we afgelopen jaren al mooie resultaten geboekt hebben, blijven we onze inwoners en ondernemers hard nodig hebben. Voor ideeën in de fase dat plannen vorm krijgen. Maar ook voor de uitvoering ervan. Met meewerken bedoelen we dat er meerdere partijen aan het werk zijn. De gemeente is er daar één van. Met een modern bestuur en samen met inwoners krijgen wij dingen voor elkaar.

Zó draagt dit programma bij aan meewerkend boxtel.

Dit is het doel

Veranderende rolverdeling

Sinds 2015 zetten we met meewerkend boxtel stevig in op de veranderende rolverdeling tussen inwoners en gemeente. Van bepalende instantie wordt de gemeente meer en meer de speler die dingen mogelijk maakt. Wij creëren een klimaat waarbij inwoners uitgenodigd en uitgedaagd worden om, waar mogelijk, zelf de verantwoordelijkheid voor hun leefomgeving te nemen. Als gemeente nemen wij onze verantwoordelijkheid als het nemen van eigen verantwoordelijkheid door inwoners niet mogelijk is.

Verbinden gemeente, inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen

Op wijkniveau kunnen we meewerkend boxtel het beste tot zijn recht laten komen. Met de doorontwikkeling van ons merk meewerkend boxtel willen we gemeente en inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen verbinden. Wijkgericht werken en de wijkmakelaars vervullen hierbij richting inwoners een belangrijke rol.

Problemen openbare orde en veiligheid sneller aanpakken

Iedere inwoner van onze gemeente heeft recht op een veilige leefomgeving. Daar gaan we voor en daar staan we voor. Ons motto hierbij is 'Aanpakken en niet weggijken'. Problemen op het gebied van openbare orde en veiligheid staan namelijk zelden op zichzelf. Vaak is er sprake van een complexe situatie waarin ook sociale vraagstukken meespelen. We investeren daarom in een aanpak waarbij problemen sneller en bij de bron aangepakt worden. Daarmee voorkomen we erger. Integrale veiligheid en sociaal domein trekken hierbij samen op met partners zoals de politie. We hebben deze manier van werken afgelopen jaar met succes in Boxtel geïntroduceerd. We zijn ervan overtuigd dat de extra capaciteit die dit aan de voorkant kost, zich terugverdient. 'Aanpakken en niet weggijken' geldt ook voor criminaliteit die het openbaar bestuur ondermijnt. Ondermijning tast namelijk de leefbaarheid van onze samenleving aan. Ook hier treden we samen met partners stevig op tegen vermenging van de onderwereld en de bovenwereld.

Meer inkomsten

We willen verder onderzoek doen naar toekomstige pijnpunten. De komende jaren zullen namelijk financieel niet makkelijk zijn. Alle partijen hebben ambitieuze plannen gepresenteerd. Willen we de komende jaren de ambities binnen onze gemeenschap ondersteunen? Dan zullen we nadrukkelijk moeten kijken naar manieren om onze inkomsten te verhogen. Alleen al de wens van alle partijen op verkeersgebied rechtvaardigt dit.

Dit valt eronder

Deze producten en diensten dragen bij aan het programma Meewerkend bestuur:

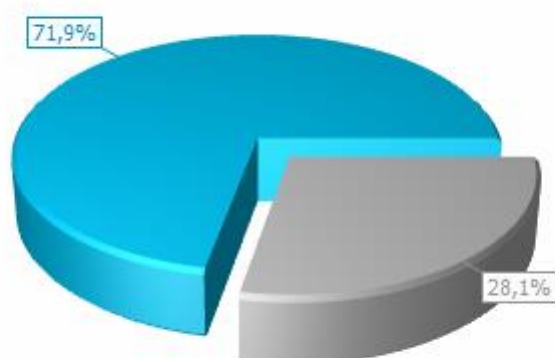
- Bestuur
- Basisregistraties
- Openbare orde en veiligheid
- Algemene dekkingsmiddelen
- Algemeen budgettair

Dit kost het

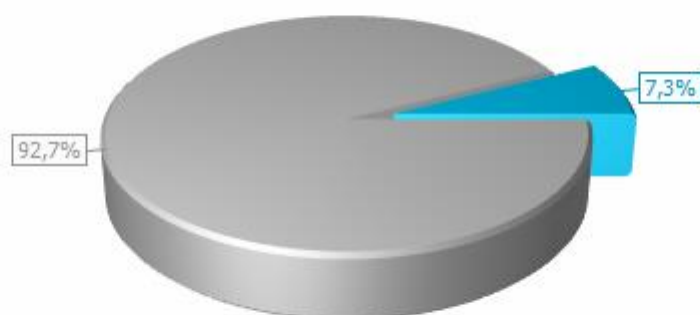
Saldo x € 1.000	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Bestuur	-5.304	-4.633	-4.124
Herindeling Haaren	-54	-100	-284
Basisregistraties	-981	-1.257	-1.247
Openbare orde en veiligheid	-2.069	-2.386	-2.211
Algemene dekkingsmiddelen	9.203	9.307	9.446
Algemeen budgettair	50.228	55.690	57.825
Totaal saldo	51.021	56.619	59.405

Tabel bijdrage van het programma in relatie tot de gehele begroting

Begrote baten van dit programma

Begrote lasten van dit programma

Bestuur

Verantwoordelijke(n): Fons Naterop en Peter van de Wiel

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We zetten meewerkend bixtel op de kaart, door blijvend aandacht te geven aan 'meewerken' binnen ons dagelijks werk en in projecten.
- We willen weten wat er leeft in onze gemeenschap, zodat we hierop kunnen inspelen. De wijkmakelaars bouwen en onderhouden daarom een netwerk in de dorpen en wijken. De wijkorganen en dorpsraden hebben hierin een belangrijke rol.
- We ondersteunen en faciliteren initiatieven vanuit de bevolking via de wijkmakelaars.
- We communiceren actief met onze inwoners, bedrijven, maatschappelijke instellingen en journalisten. We zetten in onze communicatie hun vraag centraal (responsief).

Beleidsprogramma

- Burgerinitiatieven van bewoners van de Stationsstraat en de Centrumondernemers in verbinding brengen met 'Boxtel binnen de Bruggen'. Doel: 2022 Q1.
- De grote maatschappelijke veranderingen in volle breedte koppelen aan de veranderende rolverdeling tussen inwoners en gemeente. Doel: 2022 Q1.
- Organiseren van het burgeractivatieprogramma. Projecten goed formuleren en hieraan koppelen. Meer ruimte voor verwachtingenmanagement. Doel: 2022 Q1.
- Vrij toegankelijke sport- en speelvoorzieningen in parken en op straat en in de zomermaanden leefstraten in de wijken; evaluatie speelruimtebeleid. Samen met wijkvertegenwoordiging en kinderen komen tot nieuw beleids- en actieplan. Doel: 2022 Q1.
- Bewoners kunnen samen bepalen wat nodig is voor hun straat, voor hun wijk. Doel: 2022 Q1.
- Invulling geven aan de digitaliseringsopgaven vanuit de business cases. Doel: 2020 Q1.
- Herindeling Haaren; Esch naar Boxtel; Ontvlechting MGD. Doel: 2021 Q1.
- Ondersteuning aan diverse verkiezingen (Gemeentelijk, Landelijk, Provinciaal, Europees). Doel: 2022 Q1.

Nieuw beleid en ambities

Uit kadernota:

- We werken aan een goede ontvangst van de inwoners van Esch. Ook zetten we ons in om de sfeer en eigenheid van Esch te behouden.
- Een meewerkende houding van onze organisatie naar de Boxtelse samenleving blijft belangrijk. Meewerken vraagt ook inspanningen vanuit onze inwoners. Op deze samenwerking willen we extra inzetten. Voor het verder laden en onderhouden van ons merk en voor de communicatie naar onze inwoners over meewerkend boxtel is structureel budget nodig. (Financieel nog niet afgedekt)
- We betrekken inwoners, waar mogelijk, vanaf het begin bij projecten van de gemeente. Onze wijkmakelaars blijven we hiervoor inzetten. We maken inwoners duidelijk wat hun rol is en wat we met hun inbreng doen. Op die manier voorkomen we dat er verkeerde verwachtingen ontstaan. Terugkoppeling en zorgvuldige communicatie vinden we belangrijk.

Overig/investeringen:

- We zetten extra in op de verbinding met inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen. Dat doen we door in oneven jaren mee te werken aan de Spiegeltent (BonSalon), in even jaren aan Boxtel en Route. (Financieel nog niet afgedekt).

Dit kost het

Bestuur	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	1.052	953	971
Lasten	5.721	6.304	5.095
Saldo voor bestemming x € 1.000	-4.669	-5.351	-4.124
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	82	718	0
Storting in reserves	718	0	0
Saldo x € 1.000	-636	718	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-5.304	-4.633	-4.124

Financiële toelichting

Project (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Bestuur	-4.633	-4.124	509

Het voordelige verschil van de begroting 2020 ten opzichte van de begroting 2019 is te verklaren door:

- Verkiezingen: in 2019 zijn er 3 verkiezingen georganiseerd incidenteel is de begroting daarop aangepast voor een bedrag van € 51.000.
- Wijkbeheer: in 2019 is door overhevelingen uit 2018 een bedrag begroot van € 290.000. Incidenteel is er in 2019 voor aanleg skatebaan en herinrichting van de Voortweg € 60.000 bedragen begroot.
- Bestuursondersteuning en bedrijfsvoering: in 2019 zijn incidenteel bedragen opgenomen van € 44.000 voor verhoging WA premie en een mobiliteitsbudget van € 120.000.
- Bestuurlijke samenwerking: De bijdrage aan MGD stijgt met € 247.000 overeenkomstig de begroting van MGD.

Basisregistraties

Verantwoordelijke(n): Fons Naterop

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Het juist, volledig & actueel verwerken + proactief controleren van persoonsgegevens (geboorten, huwelijken, echtscheidingen, verhuizingen, wonen, overlijden, etc.).
- Identificeren, controleren & verstrekken van bewijzen/verklaringen en bevestiging/gegevens.
- De gemeente geeft uitvoering aan de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit en mogelijke adresfraude waardoor de kwaliteit van de Basis Registratie Persoonsgegevens nog verder toeneemt.
- De (digitale) werkprocessen aanpakken zodat de hoge kwaliteit wordt geborgd.

Beleidsprogramma

n.v.t.

Nieuw beleid en ambities

n.v.t.

Dit kost het

Basisregistraties	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	576	454	463
Lasten	1.557	1.712	1.710
Saldo voor bestemming x € 1.000	-981	-1.257	-1.247
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-981	-1.257	-1.247

Financiële toelichting

Project (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Basisregistraties	-1.257	-1.247	11

In 2019 een bijdrage aan MGD voor het project Landelijke Aanpak Adreskwaliteit € 13.500.
Deze bijdrage vervalt in 2020.

Openbare orde en veiligheid

Verantwoordelijke(n): Fons Naterop

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Bevolkingszorg: voorbereiden en uitvoeren van rampen- en risicobeheersing. Ook bij incidenten op gebied van openbare orde en veiligheid en bij grote evenementen.
- Casuïstiek en advies op gebied van zorg en veiligheid. Onze inzet verschuift steeds meer naar preventie.
- Meewerken aan de integrale aanpak van ondermijning. We adviseren en dragen bij aan casuïstiek.

Beleidsprogramma

- Een goede brandweezorg in Boxtel; jeugdbrandweer. Doel: 2020 Q4.

Nieuw beleid en ambities

Nieuwe wetten en regels:

- Wet verplichte GGZ per 1-1-2020 ter vervanging van wet BOPZ.

Uit kadernota:

- We intensiveren de onontbeerlijke integrale samenwerking. Niet alleen met externe partners zoals politie, openbaar ministerie, maar ook met interne partners.
- Preventie en samenwerking met jeugd en zorg is een belangrijk aandachtspunt. Doel is door tijdig ingrijpen escalatie en incidenten te voorkomen. Dit is nodig voor thema's als drank, drugs, criminaliteit en mensen met verward gedrag.
- De bewustwording over ondermijning pakken we met voorrang op. 'Aanpakken, niet wegkijken' vraagt investeringen in mensen en middelen.

Overig/investeringen:

- Project opgroeien in Boxtel om jeugdoverlast terug te dringen. (Financieel nog niet afgedekt)
- Om ondermijning tegen te gaan, beperken we het BIBOB-beleid niet meer tot de Drank- en Horecawet. We breiden het uit met subsidieverstrekking en omgevingsvergunningen.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Omschrijving kengetal of indicator	Realisatie 2018	Verwacht 2019	Doel 2020	Doel 2022
Iedere ex-gedetineerde wordt tijdens en na detentie begeleid om terugval te voorkomen	100%	100%	100%	100%
Bewoners zijn positief over de veiligheid in hun leefomgeving	> 7,5	> 7,5	> 7,5	> 7,5
Vragen van burgers via meldpunt veiligheid@mijngemeentedichtbij.nl worden binnen 2 dagen beantwoord	98%	98%	99%	100%

Dit kost het

Openbare orde en veiligheid	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	15	14	14
Lasten	2.080	2.400	2.225
Saldo voor bestemming x € 1.000	-2.065	-2.386	-2.211
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	5	0	0
Saldo x € 1.000	-5	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	-2.069	-2.386	-2.211

Financiële toelichting

Project (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Openbare orde en veiligheid	-2.386	-2.211	176

- Openbare orde en veiligheid: in 2019 is er incidenteel een bedrag van € 14.000 beschikbaar gesteld voor cameratoezicht.
- Brandweer en rampenbestrijding, Veiligheidsregio: de bijdrage aan de Veiligheidsregio is gebaseerd op hun begroting (raad maart 2019). De betekent in 2020 een toename van de bijdrage voor een bedrag van € 168.000. Deze bijdrage wordt vanaf 2022 aanvullend verhoogd met € 55.000 vanwege de realisatie van de hoofd- en nevenvestiging.
- De verkoop van de brandweerkazernes in 2020 aan de Veiligheidsregio heeft voor de begroting 2020 de volgende financiële consequenties:
 - vervallen eigenaarslasten € 79.000 (structureel voordeel)
 - boekwinst verkoop kazernes € 266.000 (eenmalig voordeel).

De overige afwijkingen worden veroorzaakt door toerekening van de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij en indexering van budgetten.

Algemene dekkingsmiddelen

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- We blijven werken aan het behouden en zo mogelijk versterken van onze financiële positie.
- Hier hoort een passende lokale belastingdruk bij waarbij we streven naar maximaal een trendmatige ontwikkeling.
- Voor de financiering van onze netto uitgaven geldt als uitgangspunt om allereerst de maximale ruimte onder de kasgeldlimiet in te zetten voordat een eventuele keuze wordt gemaakt voor financiering via de kapitaalmarkt.

Beleidsprogramma

- Mocht de financiële situatie hier de komende jaren om vragen, dan liggen onze eerste prioriteiten bij het sociaal domein, bij energietransitie en klimaatverandering en bij Move'31. Doel: 2022 Q1.

Nieuw beleid en ambities

n.v.t.

Zo maken we dit meetbaar (indicatoren/kengetallen)

Toelichting:

Krachtens de BBV-regels wordt een vijftal kengetallen die inzicht geven in de (ontwikkeling van de) financiële positie opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Dit kost het

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	8.997	8.971	9.159
Lasten	-206	-336	-287
Saldo voor bestemming x € 1.000	9.203	9.307	9.446
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	0	0	0
Storting in reserves	0	0	0
Saldo x € 1.000	0	0	0
Saldo na bestemming x € 1.000	9.203	9.307	9.446

Financiële toelichting

Project (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Algemene dekkingsmiddelen	9.307	9.446	140

Ten opzichte van de begroting 2019 daalt het rente- en dividendresultaat.

Het resultaat van de OZB stijgt vanwege de trendmatige aanpassing van de opbrengst en de areaaluitbreidingen.

Algemeen budgettair

Verantwoordelijke(n): Herman van Wanrooij

Dit gaan we dit jaar doen

Vaste werkzaamheden

- Periodiek wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de financiële positie van onze gemeente via de Planning&Control documenten (begroting, jaarrekening, kadernota en bestuursrapportages).
- De algemene uitkering uit het Gemeentefonds is onze grootste inkomstenbron. Via de periodieke circulaire hebben we hier inzicht in vertalen we de ontwikkelingen in onze begroting.

Beleidsprogramma

n.v.t.

Nieuw beleid en ambities

n.v.t.

Dit kost het

Algemeen budgettair	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020
Baten	49.759	52.960	55.149
Lasten		31	31
Saldo voor bestemming x € 1.000	49.759	52.929	55.118
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan reserves	5.258	3.160	379
Storting in reserves	4.789	2.906	1.254
Saldo x € 1.000	468	253	-875
Saldo na bestemming x € 1.000	50.228	55.690	57.825
Exploitatie resultaat		-2.507	

Financiële toelichting

Project (verschil 2020 - 2019) x € 1.000	Begroting 2019	Begroting 2020	Verschil
Algemeen budgettair	55.690	57.825	2.135

De Gemeentefondsuitkering is begroot op basis van de laatste meicirculaire. De meicirculaire laat twee grote ontwikkelingen zien ten opzichte van de eerder begrote bedragen.

Een flinke plus van het gemeentefonds voor posten in het sociaal domein: in de circulaire zijn diverse prijscompensaties opgenomen voor de voormalige 3D-budgetten en Wmo. Daarnaast zijn hierin de extra middelen voor jeugdzorg opgenomen en enkele kleine toevoegingen in de vorm van taakmutaties in de circulaire.

De extra middelen voor jeugdzorg zijn vooralsnog toegekend tot en met 2021.

Een flinke min voor de accresontwikkeling: het Rijk heeft de uitgavenramingen naar beneden bijgesteld. Door de koppeling van het gemeentefonds aan de Rijksuitgaven door het principe van samen-de-trap op en samen-de-trap af, wordt daarmee de groei van het gemeentefonds naar beneden bijgesteld. Per saldo is er sprake van een stijgende Gemeentefondsuitkering.

De mutaties in de reserve leiden per saldo tot een nadeel ten opzichte van de Begroting 2019. De begroting 2020 sluit met een tekort van ruim € 3,5 mln., die van 2019 met een tekort van € 2,5 mln.

In de begroting 2020 staat de stelpost in te verdienen kapitaallasten ad € 140.000 nog helemaal open. In de begroting 2019 is die al grotendeels inderdiend (er resteert nog een bedrag van € 37.000).

Projecten

Herindeling Haaren

Dit is het doel

De gemeente Haaren wordt per 1 januari 2020 opgesplitst en houdt dan op te bestaan. Dit betekent, dat het dorp Esch aan de gemeente Boxtel zal worden toegevoegd.

Dit gaan we dit jaar doen

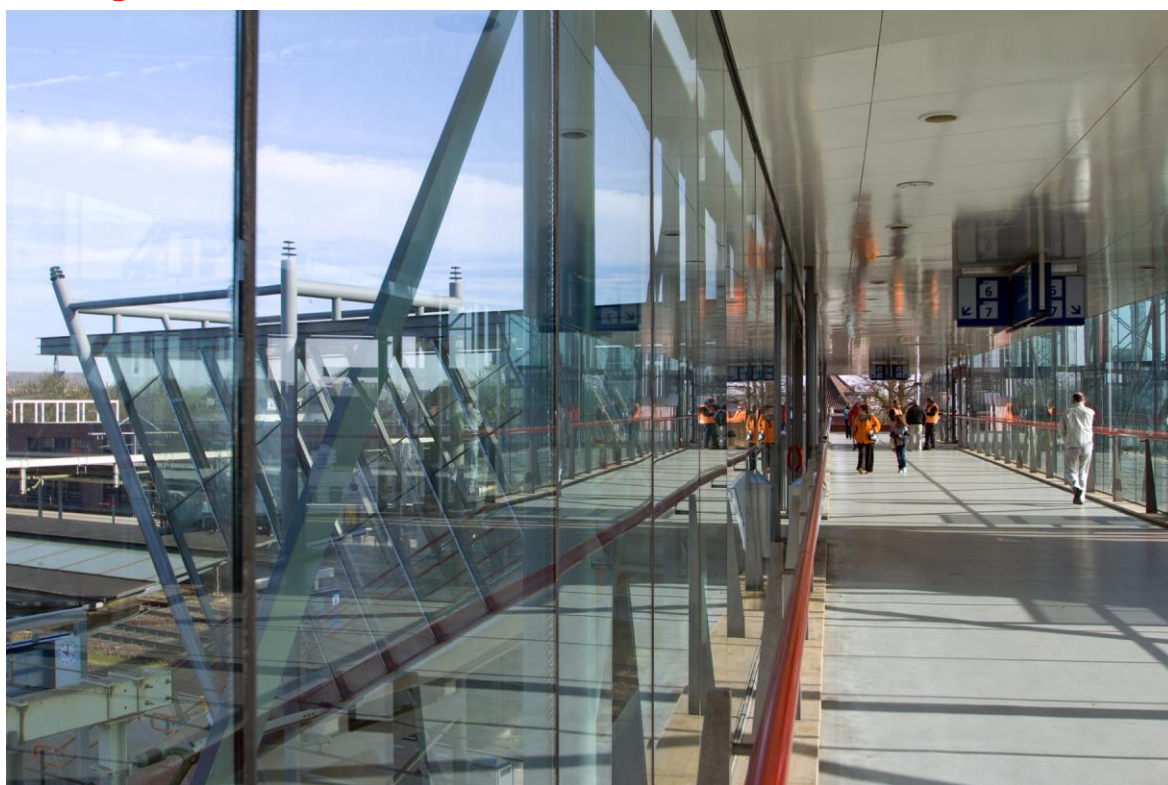
Het bestuurlijk traject is in 2019 in zoverre afgerond, dat het thans ligt bij het ministerie van BiZa en een wetsvoorstel wordt voorbereid. In 2020 zal de RvSt daarover advies uitbrengen en vervolgens zullen de 1ste en de 2de kamer daar een besluit overnemen.

Voorts zal het operationeel traject van ontvlechting en invlechting uitgevoerd gaan worden. Daarvoor zal een uitloop nodig zijn in 2021.

Voor de daarmee gepaard gaande inzet en uren zal zo nodig de gemeente Boxtel MGD een vergoeding verstrekken.

Hiervoor zal de door het rijk te verstrekken frictiekostenvergoeding worden ingezet. Naar verwachting is deze vergoeding toereikend.

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleidende tekst

In het beleidsprogramma 2018-2022 staat dat Boxtel uitgaat van een terughoudende ontwikkeling van OZB en lokale lastendruk. Uitgangspunt is dat we deze niet meer dan trendmatig verhogen en dat burgers profijt hebben van een efficiëntere aanpak op het terrein van riool- en afvalstoffenheffing.

Naast de autonome ontwikkelingen zal de herindeling van de gemeente Haaren per 01-01-2021 leiden tot een extra belasting van de organisatie.

De tarieven van de lokale heffingen zijn hoogstens kostendekkend. Dat betekent dat de geraamde baten (inkomsten) de geraamde lasten (uitgaven) niet overschrijden. In het volgende overzicht wordt inzichtelijk gemaakt hoe de tarieven van de heffingen berekend zijn. Het beleid per belastingsoort volgt daarna.

Het beleid algemeen

Conform de voor de Meerjarenbegroting 2020-2023 benoemde uitgangspunten wordt in de begroting 2020 rekening gehouden met een trendmatige stijging van de OZB-opbrengst en de legestarieven met 2,9%. Naast deze trendmatige indexering zorgen areaaluitbreidingen voor een stijging van de belastingopbrengst in 2020 ten opzichte van 2019.

Een wetswijziging verplicht de gemeenten om per 2022 de herwaardering van het onroerend goed uit te voeren op basis van oppervlakte (nu is de inhoud nog een bepalende factor). Dit is een grootschalig project waarbij de kwaliteit van de gegevens binnen diverse Basisregistraties de BAG, BGT en Woz wordt geoptimaliseerd.

Bij de kostendekkende heffingen zijn overzichten geplaatst waaruit blijkt dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden. In het vervolg worden de beleidsuitgangspunten per belasting/legessoort gepresenteerd, de in deze begroting opgenomen opbrengsten en de voorlopige tarieven. In december 2019 stelt de raad bij een apart raadsbesluit de definitieve tarieven vast.

Het beleid per belastingsoort

Onroerende zaakbelasting

De Onroerende zaakbelasting (OZB) is een belasting die de gemeente heft over de vastgestelde waarde van elke onroerende zaak en die wordt aangemerkt als een algemeen heffing/dekkingsmiddel. Hiervoor is geen specifieke onderbouwing van de tarieven noodzakelijk.

Conform de voor de Meerjarenbegroting 2020-2023 benoemde uitgangspunten wordt in de begroting 2020 rekening gehouden met een trendmatige stijging van de OZB-opbrengst met 2,9%. De tarieven 2020 worden gebaseerd op de WOZ-waarden per peildatum 1 januari

2019. Deze zijn nu nog niet bekend en daarom rekenen we in deze begroting met landelijk gemiddelde waardemutaties zoals die in de meicirculaire 2019 staan. Dat is een waardestijging van 9% voor de woningen en van 2% voor de niet-woningen. Naast deze trendmatige indexering zorgen areaaluitbreidingen voor een stijging van de belastingopbrengst in 2020 ten opzichte van 2019.

Duurzaamheidsmaatregelen in relatie tot de OZB

Er is (nog) geen beleid omtrent de vrijstelling van o.a. zonnepanelen of overige duurzaamheidsmaatregelen m.b.t. de WOZ-waarde of de OZB-waarde. Zonnepanelen mogen bij het bepalen van de WOZ-waarde (tot op heden) niet buiten beschouwing gelaten worden. Deze zijn naar aard en inrichting bestemd om duurzaam ter plaatse te blijven zolang de belanghebbende in de onroerende zaak woont. De zonnepanelen moeten daarom als onroerend worden aangemerkt.

Voor de OZB waarde kunnen deze (evenals mogelijke overige duurzaamheidsmaatregelen) middels een vrijstelling vrijgesteld worden. Voorshands wordt voorgesteld niet tot invoering van voornoemde vrijstelling over te gaan. Op dit moment is namelijk niet duidelijk hoe de waarde-invloed van zonnepanelen bepaald kan worden. Verder zijn er ook andere duurzame voorzieningen te noemen die mogelijk van invloed kunnen zijn op de WOZ-waarde en dus OZB-waarde, te denken valt aan bijvoorbeeld nul op de meter woningen, warmtepompen, woningisolatie etc. Naast de onduidelijkheid m.b.t. de waardevaststelling van in dit geval de zonnepanelen moet bekeken worden of dit praktisch uitvoerbaar is, de VNG onderzoekt dit.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting merken we aan als een algemene heffing/dekkingsmiddel. Hiervoor is geen specifieke onderbouwing van de tarieven noodzakelijk. Voorstel voor 2020 is om de tarieven trendmatig te verhogen.

Rioolheffing

Het tarief wordt gebaseerd op het laatstelijk vastgesteld verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP 2016-2019). De dekking bedraagt in het meerjarig perspectief maximaal 100%. Een nieuw vGRP voor de jaren 2020-2023 wordt in 2019 nog voorgelegd aan de raad ter vaststelling. Hierbij wordt ook een voorstel gedaan voor de nieuwe tarieven rioolrecht. Bij deze update wordt ook zo veel mogelijk een harmonisatie van structuur-opzet-financieel meegenomen tussen beide gemeenten.

In deze begroting is vooralsnog het uitgangspunt van de begroting 2019 gehanteerd waarbij de lasten en baten worden gebaseerd op de doorrekening van alle onderhoudskosten en investeringsplannen over een langere periode en waarbij de egalisatievoorziening rioolheffing binnen de vastgestelde uitgangspunten blijft. De egalisatievoorziening is voor het opvangen van onvoorziene fluctuaties in jaarlijkse kosten en opbrengsten. De spelregels over de egalisatievoorziening zijn vastgelegd in de nota Reserves en Voorzieningen (laatste vastgesteld in 2014). Daarin staat: 'Bij een stand die aan het einde van de geldende meerjarenbegroting negatief is, dienen de tarieven opwaarts aangepast te worden'.

Onderbouwing tarieven riolering (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Leges en andere rechten	35	0	0
Overige goederen en diensten	324	20	0
Mutatie egalisatievoorzieningen	82	79	230
Belastingen op producenten	410	677	690
Belastingen op huishoudens	2.362	2.347	2.544
Inkomensoverdrachten	0	0	24
Totaal baten	3.213	3.123	3.488
Overige goederen en diensten	362	380	472
Mutatie onderhoudsvoorzieningen	485	262	110
Kapitaallasten	1.493	1.660	1.847
Compensabele BTW	145	148	362
Ingeleend personeel	0	0	14
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	646	673	681
Inkomensoverdrachten	0	0	3
Totaal lasten	3.132	3.123	3.488
Dekkingsresultaat (- = tekort)	82	0	0
Dekkingspercentage	103%	100%	100%

Afvalstoffenheffing

De geraamde lasten en baten met betrekking tot afval en de omvang van de egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing vormen de basis voor het tariefbeleid. In meerjarig perspectief streven we naar een 100% kostendekking.

Het verschil tussen de begroting 2019 en begroting 2020 wordt veroorzaakt door het toerekenen van de effecten BCF op het product afval vanaf 2020; wijziging van methodiek, maar budgettair neutraal. De overige afwijkingen worden veroorzaakt door toerekening van de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten, voorzieningen en indexering van de budgetten.

Daarnaast constateren we dat het geraamde budget voor 2019 op diverse posten vermoedelijk niet toereikend zal zijn. Met name de kosten voor de verwerking van diverse afvalstromen van de milieustraat zullen hoger uitvallen dan geraamd. In totaal zal dit in 2019 € 240.000 bedragen. Ook de storkosten (op- en overslagkosten) van restafval (haalsysteem, 34412 storkosten restafval) en de storkosten gft (haalsysteem, 34414 storkosten gft) vallen naar verwachting hoger uit dan geraamd. In 2019 zal dit ca. € 70.000 resp. € 50.000 meer bedragen. Tevens verwachten wij dat de kosten voor het verwerken en vermarkten van het ingezamelde PMD (via Midwaste) € 30.000 hoger uitvalt dan vooraf geraamd.

Deze ontwikkelingen worden ook meegenomen in de tariefstelling voor 2020.

De overspannen markt op het gebied van afval leidt tot sterk stijgende verwerkingskosten, dit is met name te merken bij:

- De kosten voor de verwerking van diverse afvalstromen van de milieustraat;
- De storkosten (op- en overslagkosten) van restafval en de storkosten gft;
- Een hogere afvalstoffenbelasting;
- De kosten voor het verwerken en vermarkten van het ingezamelde PMD.

Per saldo moet er € 300.000 meer opbrengst in 2020 gerealiseerd worden om een kostendekkendheid van 100% te realiseren. Dit realiseren we door de heffingskorting te verlagen en voor het overige de vaste en variabele tarieven zodanig te verhogen dat per saldo sprake is van een kostendekkende exploitatie. Dit betekent voor een gemiddeld meerpersoonshuishouden een stijging van bijna 13% op het onderdeel afval.

De in deze begroting opgenomen concept tarieven kunnen op basis van de te maken keuzes op basis van het Grondstoffenplan nog wijzigen.

Onderbouwing tarieven afval (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Leges en andere rechten	2.313	2.371	2.679
Overige goederen en diensten	54	342	349
Mutatie egalisatievoorzieningen	314	371	299
Totaal baten	2.681	3.084	3.327
Belastingen	65	171	175
Duurzame goederen	23	16	16
Overige goederen en diensten	1.255	1.202	1.651
Kapitaallasten	162	151	176
Compensabele BTW	629	642	396
Ingeleend personeel	100	89	91
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	718	813	822
Totaal lasten	2.951	3.084	3.327
Dekkingsresultaat (- = tekort)	-270	0	0
Dekkingspercentage	91%	100%	100%

Parkeerbelasting

De parkeerbelasting (inclusief parkeervergunningen) wordt aangemerkt als een algemeen heffing/dekkingsmiddel. Hiervoor is geen specifieke onderbouwing van de tarieven noodzakelijk.

In november 2018 is de proef blauwe zone Rechterstraat/Zwaanse brug beëindigd. Vanaf 1 juli 2019 is betaald parkeren weer van kracht op deze druk bezochte parkeerlocatie, wat een

meer correct financieel beeld gaat opleveren voor 2019 en 2020 ten aanzien van de betaalopbrengst.

Na de afronding van de Centrumprojecten is sprake van een afname van de parkeerdruk van auto's, terwijl er meer fietsen in het Centrum staan gestald. Voorheen waren veel meer parkeerplaatsen aanwezig op de Markt die goed gebruikt werden; deze parkeerders zien we niet duidelijk terug op andere alternatieve parkeerlocaties zoals bijvoorbeeld het parkeerterrein achter gemeentehuis, bij het Januspad.

In het najaar van 2019 wordt een parkeertelling uitgevoerd om meer concrete informatie in te winnen over o.a. de bezetting, type parkeerders en daarmee de effecten van het gewijzigde parkeerbeleid in 2017.

Eind 2019 worden alle onderwerpen met betrekking tot parkeren voor het voetlicht gehouden. De volgende aspecten komen in deze evaluatie aan bod:

- Parkeertarieven,
- handhavingsinzet,
- parkeergedrag,
- parkeerorganisatie,
- naheffingsaanslagen parkeerbelasting,
- gebruik mobiel betalen,
- ontzorging parkeerschijfzone, etc.

Het doel is om meer inkomsten te krijgen in de parkeerexploitatie met behoud van klantvriendelijk parkeren en een bereikbaar centrum. Er is een mogelijkheid om aan een aantal knoppen te draaien, waaronder de tarieven. In 2020 zal er een voorstel gedaan worden hoe we de parkeerinkomsten kunnen verhogen c.q. kosten kunnen verlagen.

Voorgesteld wordt om in afwachting van bovengenoemde doorlichting de parkeertarieven nu niet aan te passen.

Reclamebelasting

De reclamebelasting merken we aan als een algemeen heffing/dekkingsmiddel. Hiervoor is geen specifieke onderbouwing van de tarieven noodzakelijk. Deze belasting brengt Boxtel in rekening bij alle winkeliers, dienstverleners en horecaondernemers in het afgebakende centrummanagement gebied.

De netto-opbrengst stort de gemeente in het ondernemersfonds. In deze begroting 2020 zijn de tarieven trendmatig verhoogd. In overleg met het Centrummanagement is de laatste jaren hiervoor gekozen; de drempel WOZ-waarde waarboven extra betaald moet worden, staat al

een aantal jaren op € 131.000. Ook in deze begroting is die niet aangepast met de verwachte waardeinstijging van de niet-woningen (+2%).

Leges omgevingsvergunning

De leges omgevingsvergunning baseren we op de laatst bekende inzet van menskracht per af te geven vergunning. In combinatie met de omvang van het tarief en het aantal af te geven vergunningen voor woningbouw (261 nieuwbouw woningen in 2020) verwachten wij dat de opbrengst in 2020 nog € 66.000 achterblijft bij het in de vorige begroting opgenomen niveau 2020. Daarom hebben we onder de autonome ontwikkelingen de te ontvangen legesopbrengst 2020 met dit bedrag afgeraamd. Een trendmatige aanpassing met 2,9% van de tarieven voor 2020 kan hierdoor volstaan.

Onderbouwing tarieven omgevingsvergunning (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Leges en andere rechten	639	946	892
Totaal baten	639	946	892
Overige goederen en diensten	44	15	47
Kapitaallasten	2	0	0
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	978	1.092	950
Inkomensoverdrachten	0	31	0
Totaal lasten	1.024	1.139	998
Dekkingsresultaat (- = tekort)	-385	-193	-106
Dekkingspercentage	62%	83%	89%

Leges dienstverlening/burgerzaken

De leges burgerzaken worden voor een deel bepaald door de van Rijksweg vastgestelde (maximum) bedragen. Voor zover deze Rijkstarieven niet van toepassing zijn, kan de gemeente het zelf bepalen. Voor dit deel verhogen we de tarieven in 2020 trendmatig. Van elke dienstverlening is een geschatte inzet van menskracht de basis voor het bepalen van de tarieven. 100% kostendekking is vanwege de door het rijk opgelegde maximering van de tarieven niet haalbaar.

Onderbouwing tarieven burgerzaken (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Leges en andere rechten	575	444	453
Totaal baten	575	444	453
Salarissen en sociale lasten	7	8	8
Overige goederen en diensten	37	75	77
Inkomensoverdrachten - Rijk	240	171	174
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	693	750	735
Totaal lasten	977	1.003	994
Dekkingsresultaat (- = tekort)	-402	-559	-541

Dekkingspercentage

59%

44%

46%

Grafrechten

Uitgangspunt is 100% kostendekkendheid. Bij een trendmatige verhoging van de tarieven, wordt dit niet helemaal gehaald.

Onderbouwing tarieven grafrechten (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Leges en andere rechten	166	183	187
Totaal baten	166	183	187
Belastingen	0	1	1
Overige goederen en diensten	74	62	64
Mutatie reserves	2	0	0
Mutatie onderhoudsvoorzieningen	0	4	4
Kapitaallasten	16	16	16
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	99	114	115
Inkomensoverdrachten	0	0	0
Totaal lasten	191	197	199
Dekkingsresultaat (- = tekort)	-26	-14	-13
Dekkingspercentage	87%	93%	94%

Marktgelden

In de begroting 2020 zijn de tarieven voor marktgelden trendmatig verhoogd. De omzet voor 2020 is onder andere hierop gebaseerd. We streven naar een kostendekking van 100%, maar zullen die met een trendmatige verhoging van de tarieven niet helemaal bereiken.

Onderbouwing tarieven markt (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Leges en andere rechten	27	28	28
Overige goederen en diensten	0	5	5
Totaal baten	28	33	33
Overige goederen en diensten	24	6	5
Bijdragen inzet MijnGemeenteDichtbij	25	29	29
Inkomensoverdrachten	0	3	3
Totaal lasten	49	37	36
Dekkingsresultaat (- = tekort)	-22	-5	-3
Dekkingspercentage	56%	87%	93%

De tarieven en de verwachte opbrengsten

In het navolgende overzicht hebben we de definitieve tarieven 2019 alsmede de voor 2020 voorlopig voorgestelde tarieven opgenomen.

Belasting/heffing	Heffingsgrondslag	vastgesteld tarief 2019	begroot tarief 2020
Onroerende zaakbelasting			
Woningen:			
* eigenaren	WOZ-waarde	0,1231%	0,1162%
Niet-Woningen:			
* eigenaren	WOZ-waarde	0,2756%	0,2780%
* gebruikers	WOZ-waarde	0,2256%	0,2276%
Toeristenbelasting	overnachting	€ 0,95	€ 0,98
Rioolheffing			
* waterverbruik	t/m 200 m3	€ 171,00	€ 176,00
* waterverbruik	per m3 > 200 m3	€ 1,60	€ 1,65
Afvalstoffenheffing			
* eenpersoonshuishouden	vast tarief	€ 138,00	€ 151,00
	eenmalige korting	€ -23,00	€ -19,00
* meerpersoonshuishouden	vast tarief	€ 170,00	€ 186,00
	eenmalige korting	€ -28,00	€ -23,00
* diftar	lediging 240 liter rest	€ 6,15	€ 6,40
	lediging 180 liter rest	€ 5,19	€ 5,56
	lediging 140 liter rest	€ 4,55	€ 5,00
	lediging 60 liter rest		€ 2,50
Parkeerbelasting	diverse tarieven		geen indexering
Reclamebelasting	WOZ-waarde	minimaal € 210,00 maximaal € 786,00	indexering 2,9%
Leges omgevingsvergunning	diverse tarieven	indexering 2,0%	indexering 2,9%

Opbrengsten belastingen en heffingen

In de volgende tabel is een overzicht opgenomen van de opbrengsten van de belangrijkste lokale belastingen en heffingen.

Met name de tarieven voor Afvalstoffenheffing kunnen nog wijzigingen op basis van de te maken keuzes op basis van het Grondstoffenplan. Daarnaast worden de OZB tarieven definitief bepaald op basis van de werkelijke waardeontwikkeling.

Belasting/heffing	Heffingsgrondslag	vastgesteld tarief 2019	begroot tarief 2020
Onroerende zaakbelasting			
Woningen:			
* eigenaren	WOZ-waarde	0,1231%	0,1162%
Niet-Woningen:			
* eigenaren	WOZ-waarde	0,2756%	0,2780%
* gebruikers	WOZ-waarde	0,2256%	0,2276%
Toeristenbelasting	overnachting	€ 0,95	€ 0,98
Rioolheffing			
* waterverbruik	t/m 200 m3	€ 171,00	€ 176,00
* waterverbruik	per m3 > 200 m3	€ 1,60	€ 1,65
Afvalstoffenheffing			
* eenpersoonshuishouden	vast tarief	€ 138,00	€ 151,00
	eenmalige korting	€ -23,00	€ -19,00
* meerpersoonshuishouden	vast tarief	€ 170,00	€ 186,00
	eenmalige korting	€ -28,00	€ -23,00
* diftar	lediging 240 liter rest	€ 6,15	€ 6,40
	lediging 180 liter rest	€ 5,19	€ 5,56
	lediging 140 liter rest	€ 4,55	€ 5,00
	lediging 60 liter rest		€ 2,50
Parkeerbelasting	diverse tarieven		geen indexering
Reclamebelasting	WOZ-waarde	minimaal € 210,00 maximaal € 786,00	indexering 2,9%
Leges omgevingsvergunning	diverse tarieven	indexering 2,0%	indexering 2,9%

Aanduiding van de lokale lastendruk

Jaarlijks wordt bij de begroting een overzicht opgenomen van de ontwikkeling van de lokale lastendruk (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) in verschillende woonsituaties. Een huurder betaalt geen OZB. Wat betreft afvalstoffenheffing wordt voor de vergelijking in deze situaties uitgegaan van een meerpersoonshuishouden met 10 ledigingen van een 240 liter container voor restafval per jaar. Voor rioolheffing wordt uitgegaan van een waterverbruik van minder dan 200 m³.

Bij een veronderstelde waardestijging van de woningen met 9% over 2018 is een woning van € 200.000 in 2019 (peildatum 1-1-2018) gestegen tot € 218.000 waarde in 2020 (peildatum 1-1-2019).

Die van € 250.000 tot € 272.500, die van € 400.000 tot € 436.000 en die van € 600.000 tot € 654.000.

Ontwikkeling lokale lasten	waarde 2020	lasten 2019	lasten 2020	mutatie
huurder		€ 375	€ 403	+ 7,6%
eigenaar met een woning van	€ 200.000	€ 600	€ 635	+ 5,9%
eigenaar met een woning van	€ 250.000	€ 657	€ 693	+ 5,6%
eigenaar met een woning van	€ 400.000	€ 826	€ 867	+ 5,0%
eigenaar met een woning van	€ 600.000	€ 1.052	€ 1.100	+ 4,6%

Landelijk geeft de lokale lastendruk het volgende resultaat over 2018. Met name vanwege de kostenontwikkeling afval is Boxtel op de ranglijst gestegen van nr. 107 in 2018 naar nr. 163 in 2019.

Coelo Atlas 2019	Landelijk gemiddeld *)	Boxtel	Rangnummer
Meerpersoonshuishouden	€ 740	€ 744/693	163
Eenpersoonshuishouden	€ 673	€ 687/636	geen rangnummer
(*) 355 gemeenten, nummer 1 is de goedkoopste			

Overzicht gemeentelijke tarieven Coelo Atlas

Overzicht tarieven 2019 volgens Coelo Atlas 2019	Boxtel	SMG	landelijk
OZB tarief woningen	0,1231	0,1315	0,1115

OZB tarief eigenaar niet-woningen	0,2756	0,2402	0,2738
OZB tarief gebruiker niet-woningen	0,2257	0,1624	0,2041
Afvalstoffenheffing eenpersoonshuishouden	145	126	192
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden	202	172	245
rioolheffing huishoudens eenpersoonshuishouden	171	137	191
rioolheffing huishoudens meerpersoonshuishouden	171	169	212
rioolheffing bedrijven, waterverbruik 500 m3	651	300	349
woonlasten eenpersoonshuishouden	687/636	746/677	673/690
woonlasten meerpersoonshuishouden	744/693	824/755	740/765
toeristenbelasting per nacht	0,95	1,55	2,34
Hondenbelasting	0,00	0,00	45,46
Paspoort	71,37	71,37	70,68
Identiteitskaart	56,83	56,83	56,21
Rijbewijs	39,45	39,45	39,62
uittreksel BRP	11,75	9,70	11,74
Omgevingsvergunning 45.000 euro	1.944	1.848	1.329

Kwijtscheldingsbeleid

Als een belastingplichtige (natuurlijke persoon), of een zelfstandige ondernemer die voor zijn privé woning, geen of weinig financiële middelen heeft om de belastingaanslag voor de gemeentelijke heffingen te kunnen voldoen, kan onder voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend. De beoordeling wordt gebaseerd op het wettelijk vastgestelde toetsingsinkomen en toetsingsvermogen. Het kwijtscheldingspercentage wordt gebaseerd op de zogenaamde 100%-norm.

Kwijtschelding wordt verleend voor de onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De overige heffingen zijn uitgezonderd van kwijtschelding.
De geraamde kwijtscheldingen voor het jaar 2020 bedragen € 241.300.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleidende tekst

Het weerstandsvermogen bepaalt of de gemeente in staat is om de financiële gevolgen van onverwachte, niet-begrote kosten (risico's) op te vangen. Met een buffer kan worden voorkomen dat een financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen.

In december 2018 heeft de gemeenteraad de notitie risicomanagement & weerstandsvermogen vastgesteld. In deze notitie zijn de kaders gesteld voor een organisatie breed risicobeleid.

Het effect van deze notitie is terug te zien in deze paragraaf risico's en weerstandsvermogen. Gerealiseerde verbeteringen.

- Risico's worden op een standaardwijze in vastgelegd waardoor de ontwikkelingen beter te volgen zijn.
- Door gebruik te maken van een risicoscore is het risicoprofiel van de gemeente in beeld gebracht en opgenomen in de paragraaf.
- Focus op de risico's en ontwikkelingen met een hogere impact.

Deze notitie wordt stap voor stap ingevoerd. Dit willen we bereiken in 2020:

- Jaarlijks in gesprek gaan over risicovisie, risicocultuur, communicatie en draagvlak in de organisatie.
- Verbeteren van risicobewustzijn door:
 - regelmatig in gesprek gaan over risico's op beleid, programma's, projecten en externe ontwikkelingen.
 - samen met de teams risico's en maatregelen van belangrijke processen in beeld brengen.
- Systematisch te rapporteren over ontwikkelingen in de belangrijkste risico's.

De weerstandscapaciteit

We onderscheiden:

- de benodigde weerstandscapaciteit = het totaal van de risico's
- de beschikbare weerstandscapaciteit = de financiële middelen om de risico's te dekken

De beschikbare weerstandscapaciteit = algemene reserve € 5.852.000 + stille reserve € 0 + structureel begrotingssaldo € -2.438.000 = € 3.414.000.

De risico's

In onderstaande tabel zijn de risico's met een impact vanaf € 100.000* weergegeven. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de kwantificeerbare en niet-kwantificeerbare risico's. Per risico is een inschatting gemaakt van de kans dat het risico zich voordoet en de financiële gevolgen ervan. Deze inschatting is vertaald naar een risicoscore. De risico's zijn ingedeeld op incidenteel/structureel risico (I/S). Een structureel risico doet zich eenmalig voor, maar heeft een meermalig effect. Niet alleen als het risico zich voordoet, maar ook in de jaren erna. Verder is de wijziging van dit risico ten opzichte van de jaarrekening 2018 en het jaar van het optreden van het risico in het register opgenomen.

De risico's die betrekking hebben op het weerstandsvermogen van 2020 worden hieronder toegelicht.

Het totaalbedrag aan risico's wordt verhoogd met 10% als opslag voor de risico's die op dit moment nog niet zijn ingeschat.

* Deze grens is bepaald op 0,10% van het bedrag van de exploitatie van 2018. Deze bedragen zijn gebruikt voor de impact tabellen in de notitie risicomanagement.

Nr.	Kwantificeerbare risico's	Effect	Type	Kans	Gevolg	Risico score	Impact	trend	Kans op optreden in jaar
1	Lagere algemene uitkering. Niet toekennen extra budgetten jeugd door het rijk.	Minder inkomsten dan begroot	S	3	5	15	275.000	↑	2022-2023
2	Lagere algemene uitkering. Plafond BTW compensatie fonds wordt bereikt.	Minder inkomsten dan begroot	S	2	5	10	225.000	↑	2021 e.v.
3	Negatief resultaat MGD door opsplitsing gemeente Haaren	Extra lasten, niet begroot	I	2	3	6	48.600	↑	2020
4	Financiële tegenvallers uit Leningen en borgstellingen aan stichtingen en verenigingen.	Extra lasten, niet begroot	I	2	4	8	124.500	↑	2020 e.v.
5	Financiële tegenvallers uit Verbonden partijen.	Extra lasten, niet begroot	I	2	4	8	127.500	↑	2020 e.v.
6	Wachtgelduitkering aftredende bestuurders	Extra lasten, niet begroot	S	4	3	12	103.950	↓	2020 e.v.
7	Jeugd: Extra inleg in de regio voor specialistische zorg.	Extra lasten, niet begroot	S	3	5	15	950.000	↑	2020 e.v.

8	Niet behalen van uitvoering woningbouwprogramma	Minder inkomsten dan begroot	S	5	4	20	405.000	↑	2020 e.v.
9	WMO: Toename uitgaven regionale inkoop.	Extra lasten, niet begroot	S	4	5	20	770.000	↑	2020 e.v.

Overige risico's < € 100.000

413.350

Risico-opslag 10% voor niet-kwantificeerbare risico's

294.290

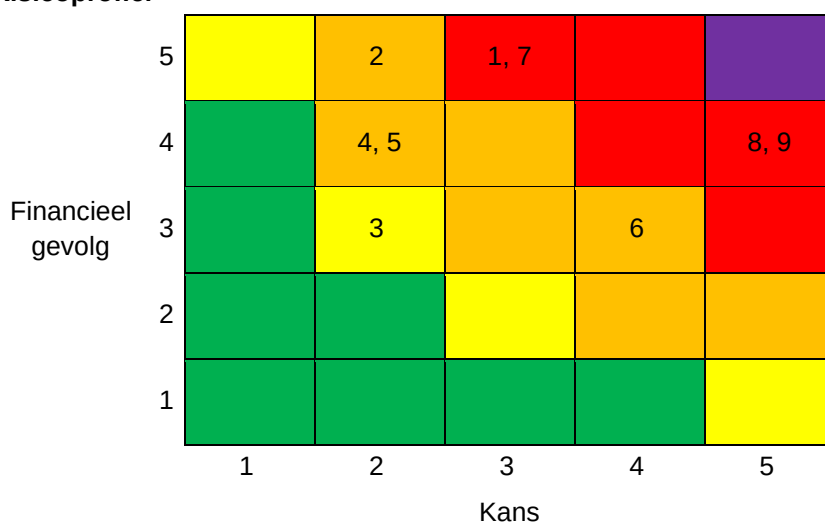
Totaal benodigde weerstandscapaciteit 2020

3.237.190

	Niet-kwantificeerbare risico's	Effect	Type						
10	Stopzetten Programma Aanpak Stikstof (PAS)	Extra lasten, niet begroot	S				PM	↑	2020 e.v.
11	WMO: Inkoop WMO hoger door toename zorggebruik.	Extra lasten, niet begroot	S				PM	↑	2020
12	Nadelige effecten vanwege het niet tijdig implementeren van de omgevingswet	Extra lasten, niet begroot	I				PM	↑	2021 e.v.

Dit resulteert in het volgende risicoprofiel:

Risicoprofiel

Risico's in het rode gebied hebben betrekking op het programma maatschappelijke ontwikkeling en leefomgeving. Risico's in het oranje gebied hebben betrekking op het programma meewerkend bestuur.

Programma: Maatschappelijke ontwikkeling

Kwantificeerbare risico's

7. Jeugd: extra inleg in de regio voor specialistische zorg

Het risico op extra inleg in de regio voor specialistische zorg in natura vanwege volume ontwikkeling en besluitvorming over het onderzoek naar financiële solidariteit. Mogelijke toename doordat het aantal jongeren in de jeugdzorg die langere en meer specialistische hulp nodig heeft toeneemt. O.a. vanwege de vestiging in onze gemeente van een professionele instelling voor zware zorg met verblijf.

9. WMO: toename uitgaven regionale inkoop

Het risico dat de uitgaven van de regionale inkoop toenemen. De komende jaren wordt ingezet op het verbeteren van de lokale zorg. Het toegankelijker maken van de lokale zorg kan mogelijk zorgen voor een groter bereik.

Volume- en prijsontwikkeling van huishoudelijke hulp en zorg in natura kan er voor zorgen dat de eerder gerealiseerde overschotten van WMO in algemene zin zich niet meer zullen voordoen.

Deze risico's worden gemonitord door deelname in het bestuur van de wethouder en het actief volgen van ontwikkelingen in de aangeleverde verantwoordingsinformatie.

Programma: Leefomgeving

Kwantificeerbare risico's

8. Niet behalen van uitvoering woningbouwprogramma

Het risico dat begroote opbrengsten (leges omgevingsvergunning en OZB) niet gehaald worden omdat de uitvoering van het woningbouwprogramma niet volledig gerealiseerd wordt zoals geraamd.

Programma: Meewerkend bestuur

Kwantificeerbare risico's

6. Wachtgelduitkering aftredende bestuurders

Het risico dat er als gevolg van wettelijke regeling wachtgeld uitgekeerd aan aftredende collegeleden. De kans stijgt omdat 2020 een verkiezingsjaar is.

4. Leningen en borgstellingen aan stichtingen en verenigingen (financiële tegenvallers)

Het risico dat aan stichtingen en verenigingen verstrekte leningen niet terugbetalen of dat de verleende borgstellingen alsnog moeten worden uitbetaald.

5. Verbonden partijen (financiële tegenvallers)

Het risico dat de gemeente onverwachte financiële tegenvallers van verbonden partijen moet opvangen.

Toelichting op de niet kwantificeerbare risico's die betrekking hebben op 2020.

10. Stopzetten Programma Aanpak Stikstof (PAS)

Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Met deze uitspraak wordt een streep gezet door het PAS. Het PAS mag niet langer als toestemmingsbasis worden gebruikt voor projecten en activiteiten die een stikstofdepositie (hoe gering dan ook) veroorzaken op Natura-2000 gebieden zoals de Kampina en het Bossche Broek. Dit kan leiden tot een verhoging van kosten en vertraging in projecten en plannen waar stikstofdepositie op van toepassing is. Om dit risico te beperken werken rijk, provincies en gemeenten samen aan oplossingen voor de middellange en lange termijn. De gevolgen zijn nog onzeker. Er is een Intern PAS-team opgericht om de concrete gevolgen voor onze gemeenten in beeld te brengen.

11. WMO: Inkoop WMO hoger door toename zorggebruik.

Het risico op toename in het zorggebruik in het sociaal domein door vergrijzing van de samenleving en verlaging van het abonnementstarief voor huishoudelijke hulp en zorg in natura. Dit kan leiden tot meer aanvragen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de risico's die we lopen (de benodigde weerstandscapaciteit) en de financiële middelen die we hebben om de risico's te dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit). Deze relatie noemen we de ratio:

De ratio van het weerstandsvermogen is 1,1. De gemeente streeft naar een minimale ratio van 1,0 (raadsbesluit bij notitie Risicomanagement & weerstandsvermogen).

Tabel: Ratio weerstandsvermogen	
Boxtel	Begroting 2020
Beschikbare weerstandscapaciteit	3.414.000
Benodigde weerstandscapaciteit	3.237.190
Ratio weerstandsvermogen	1,1
Kwalificatie	Voldoende

Analyse en conclusie ratio weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit is ten opzichte van de begroting 2019 gedaald met € 4.631.677. Dit is onder te verdelen in een daling van de algemene reserve € 2.193.556 en een negatieve structurele begrotingsruimte van € 2.438.121. Daarnaast is de benodigde weerstandscapaciteit gestegen door toename van de risico's in het programma maatschappelijke ontwikkeling, de niet kwantificeerbare risico's zijn meer concreet gemaakt en dit jaar passen we voor het eerst een risico opslag van 10% voor de niet kwantificeerbare risico's toe.

Kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een provincie of gemeente. Om dit te bereiken wordt voorgeschreven in artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing tenminste de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit.

Tabel Overzicht kengetallen

Kengetal	Berekening	Toelichting
Netto schuldquote	Totale schulden/totale baten (ex. reserves)	Geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen.
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Idem, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden.
Solvabiliteitsrisico	Eigen vermogen/totaal balans	Geeft inzicht in de mate waarin onze gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.
Structurele exploitatieruimte (begroting)	Structurele baten en lasten + structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves/totale baten (ex. reserves).	Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.
Grondexploitatie	Boekwaarde bouwgrond in exploitatie/totale baten (ex. reserves)	De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee.

Belastingcapaciteit	Totale woonlasten gemeente landelijk gemiddelde woonlasten	Geeft inzicht in hoe de totale woonlasten in de gemeente zich verhouden tot het landelijke gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt is een beleidskeuze.
---------------------	--	--

Tabel: Ontwikkeling kengetallen		Werkelijk	Begroot	Begroot
Boxtel		2018	2019	2020
Netto schuldquote		58,54%	60,61%	60,15%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen		47,84%	51,02%	51,45%
Solvabiliteitsrisico		23,06%	22,37%	22,45%
Structurele exploitatieruimte		2,87%	1,96%	1,46%
Grondexploitatie		7,63%	5,19%	6,12%
Belastingcapaciteit		90,01%	91,32%	93,97%

Tabel: kengetallen in verhouding tot de normen zoals gehanteerd door de provincie				
Boxtel	Kengetal begroting 2020	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	60,15%	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	51,45%	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsrisico	22,45%	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte (begroting)	1,46%	>0%	0	<0%
Grondexploitatie	6,12%	<20%	20-35%	>35%
Belastingcapaciteit	93,97%	<95%	95-105%	>105%

Analyse en conclusie financiële kengetallen

Op basis van de huidige begrotingsgegevens geven de 6 kengetallen een neutraal tot minst risicovol beeld. Wat dit betreft is sprake van een financieel gezonde gemeente. Dit lijkt tegenstrijdig op het huidige begrotingsbeeld waarbij via een afzonderlijk dekkingsplan nog keuzes moeten worden gemaakt. Deze keuzes kunnen ook weer gevolgen hebben voor deze kengetallen. Zo zien we dat de norm voor solvabiliteit met 22,4% voor 2020, net iets meer is dan 20% waarbij de norm 'meest risicovol' voor geldt. Deze situatie kan zich voordoen indien het dekkingsplan leidt tot aanvullende dekking vanuit de bestaande reservepositie. Globaal zal het percentage voor solvabiliteit met 2% dalen voor elke miljoen minder eigen vermogen.

Kapitaalgoederen

Inleidende tekst

Inleiding

1. De paragraaf betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen bevat ten minste de volgende kapitaalgoederen:
 - a. Wegen
 - b. Openbare verlichting
 - c. Riolering
 - d. Water
 - e. Groen
 - f. Speeltoestellen
 - g. Begraafplaats
 - h. Gebouwen
2. Van de kapitaalgoederen, bedoeld onder 1, worden aangegeven:
 - a. het beleidskader
 - b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties
 - c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Veel gemeentelijke voorzieningen zijn van invloed zijn op hoe mensen wonen, werken en recreëren. De kwaliteit van de kapitaalgoederen zoals gebouwen, wegen, openbare verlichting en groen wordt mede bepaald door de wijze waarop deze worden beheerd en onderhouden. Het beleid van onze gemeente op dit terrein is vastgelegd in diverse beleid- en beheerplannen.

Wegen (inclusief Openbare verlichting)

Het jaarbudget voor het beheer, uitvoering en regulier onderhoud voor wegbeheer bedraagt in 2020 afgerond € 2.087.900 (excl. kapitaallasten en doorbelasting vanuit MGD). Hierbij is onderscheid te maken in:

• Groot wegenonderhoud	€ 1.261.400
• Overig wegenonderhoud	€ 323.700
• Openbare verlichting	€ 364.200
• Civiele kunstwerken	€ 138.600

Groot wegenonderhoud

Beleidsuitgangspunten wegbeheer zijn in 2005 door de raad vastgesteld, uitgaande van de actuele inspectiemethoden CROW en het door de raad vastgestelde maximaal toelaatbaar percentage achterstallig onderhoud op enig moment. De raad stelde daarbij prioriteitsvolgorden en wegingsfactoren vast. Het thema veiligheid en de centrumwegen in de kernen krijgen de hoogste prioriteit. De financiële middelen voor wegenonderhoud zijn op dat beheersniveau afgestemd. Bij een inrichting van een weg schenken we extra aandacht aan mindervaliden. Elk jaar stellen we een bedrag beschikbaar voor groot wegenonderhoud (jaarlijks aangepast voor prijsindexering en areaaluitbreiding) dat geëgaliseerd wordt vanuit de reserve egalisatie onderhoud wegen aan het eind van het dienstjaar.

Elke twee jaar worden alle wegen geïnspecteerd volgens de CROW-richtlijnen. Op basis daarvan verschijnt elke twee jaar een uitvoeringsprogramma Groot wegenonderhoud volgens de beleidsuitgangspunten.

In september 2019 wordt een nieuw Beheerplan Wegen 2019- 2023 door de raad vastgesteld. Op grond daarvan wordt vanaf 2020 het jaarlijks onderhoudsbudget voor de wegen met € 300.000 verhoogd

Overig wegenonderhoud

Naast het groot wegenonderhoud stellen we jaarlijks budgetten vast voor overig wegenonderhoud, die ook geïndexeerd worden.

Dit betreft onder meer:

- Klein herstelwerk ter borging veiligheid weggebruiker (herstel scheuren, graafwerkzaamheden, boomwortels);
- Constructief onderhoud bermen;
- Verkeersveiligheidsmaatregelen (onderhoud verkeersborden ca., wegmarkeringen);
- Schoonhouden straten, wegen en pleinen (vegen, prullenbakken, onkruidbestrijding);
- Gladheidsbestrijding.

In 2015 is door de raad beleid vastgesteld voor integraal wijkonderhoud op basis van beeldkwaliteit, waarin zowel de uitgangspunten voor groenonderhoud als straatreiniging zijn ondergebracht. In 2012 had de raad al vastgesteld dat onkruidbestrijding op verhardingen chemievrij plaatsvindt.

Openbare verlichting

Het beleidsplan openbare verlichting is in 2019 geactualiseerd. In 2020 zal het beleidsplan in harmonisatie met Sint-Michielsgestel aan de raad worden voorgelegd.

Bij onderhoud openbare verlichting wordt onderscheid gemaakt in:

- Klein- en storingsonderhoud
 - Groot onderhoud/remplace
- Beleidsplan en maatregelprogramma vormen basis voor jaarlijks vastgestelde uitvoeringsprogramma's aanpassing en onderhoud openbare verlichting.

Voor groot onderhoud en groepsremplace is een jaarlijkse storting in de voorziening Openbare verlichting in de begroting opgenomen. Hieruit wordt ook het ombouwprogramma 'Van geel naar wit licht' en ombouw naar LED- verlichting van het beleidsplan bekostigd.

Civieltechnische kunstwerken

In 2019 is een nieuw Beheerplan civiele kunstwerken vastgesteld. Programmering van het jaarlijks onderhoud geschiedt vanuit dit beheerplan en periodieke inspecties van de objecten. Ook het planmatig onderhoud van faunavoorzieningen, zoals wildroosters, dassen- en amfibieëntunnels, veetunnels en -passages e.d. vallen hieronder.

Deze post wordt geëgaliseerd via de reserve onderhoud kunstwerken aan het eind van het dienstjaar.

Riolering (inclusief Water)

Beleidsuitgangspunten voor de uitvoering zijn in 2015 door de raad vastgelegd in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP5 2015-2019). In 2019 wordt dit plan geactualiseerd voor de jaren 2020-2024. Dit plan dient voor de raming van de jaarlijkse kosten voor onderhoud en beheer van het rioolstelsel en daarnaast als basis voor de bepaling van de hoogte van de rioolheffing.

Hiermee is de hoogte van de rioolheffing bepaald, waarmee deze taken kostendekkend worden uitgevoerd. Het beleid zet intensief in op afkoppelen van hemelwaterafvoer en zoveel mogelijk infiltreren daarvan in de bodem. Met het rioolmeetplan Boxtel en Liempde kijken we naar verdere optimalisatie van het rioleringssysteem via de 4 M's (meten - monitoren – modelleren- maatregelen), door effecten te onderzoeken op berging in het stelsel en oppervlaktewaterkwaliteit. Het vGRP geeft tevens invulling aan de wettelijke zorgplichten voor hemelwater en grondwater.

Totale lasten riolering (incl. kapitaallasten, kosten doorbelast vanuit MGD en btw) bedragen in 2020 afgerond € 3.488.400 .

Groot (vervangings)onderhoud

De technische levensduur van vrijverval riolen varieert van zo'n 50 tot 75 jaar. Gezien de verschillende jaren van aanleg verwachten we het zwaartepunt van vervangingen in Boxtel in de periode 2025-2045 (Selissenwal en Oost). Door vernieuwde onderhoudstechnieken zoals inwendige deelreparaties, genaamd relining, is het mogelijk de gemiddelde levensduur te verlengen. Een volledige relining kan de technische levensduur met ca. 50 jaar verlengen en veroorzaakt veel minder verkeershinder omdat niet ontgraven hoeft te worden. Jaarlijks vervangen of repareren we gemiddeld ca. 0,5 - 1 km in slechte staat verkerende riolen. De kapitaallasten hiervan worden gedekt uit de voorzieningen Vervanging Riolering en Groot Onderhoud rioolbeheer waaraan jaarlijks een bedrag wordt toegevoegd.

Doelmatig Waterbeheer De Meierij

In overeenstemming met het landelijk Bestuursakkoord Water (2011) werken we sinds 2013 binnen regio De Meierij samen aan doelmatig waterbeheer met een gezamenlijk uitvoeringsprogramma. Aan deze samenwerking nemen deel: gemeenten Boxtel, Best,

Haaren, 's-Hertogenbosch, Heusden, Oirschot, Oisterwijk, Sint-Michielsgestel, Sint-Oedenrode (Meerijstad) en Vught, en waterschappen De Dommel en Aa en Maas. Doelstellingen zijn de drie K's: besparen kosten, borgen kwaliteit en verminderen kwetsbaarheid. Jaarlijks wordt gezamenlijk een jaarplan vastgesteld van activiteiten. In 2017 is de samenwerkingsovereenkomst geactualiseerd. De looptijd is voorzien tot tenminste 2020. Naast het gezamenlijk ontwikkelen van beleid is er nadrukkelijk oog voor het gezamenlijk uitvoeren van operationele taken.

Groen

In 2012 zijn de Groenstructuurvisie en het Groenbeleidsplan door de raad vastgesteld. Dit is het beleidskader voor het openbaar groen in de gemeente. Hierin staan uitgangspunten voor aanplantbeleid (inheems, genetisch zuiver, biologisch geteeld plantmateriaal, ecologisch inrichten en beheren), en voor gewenst beeldbepalend groen afhankelijk van de locatie, passend bij de (cultuurhistorische) sfeer van een wijk, buurt of infrastructuur.

Beeldbepalend groen

In 2007 stelde de raad specifieke beleidsrichtlijnen vast voor beeldbepalend groen in een Bomenbeleidsplan. Dat plan geeft kaders voor het toe te passen assortiment bomen, stimulering behoud monumentale bomen, de kapvergunning en de eisen bij aanplant en beheer van bomen. In 2013 is het Bomenbeleidsplan beperkt geactualiseerd ten aanzien van monumentale bomen en afstandsgrenzen voor bomen (aanplant en kapverzoeken). Momenteel zijn we bezig met het opstellen van een nieuw boombeleidsplan.

Groenonderhoud in wijken

In 2015 stelde de raad het gewenste beeldkwaliteitsniveaus voor wijkonderhoud vast, zowel voor groenonderhoud (gazons, plantsoenen, hagen, heesters) als voor straatreiniging (vegen, onkruidbestrijding op verhardingen en zwerfafvalbestrijding). E.e.a. conform CROW-systematiek met onderhoudsniveaus in 3 klassen (A, B en C). Het groenonderhoud wordt ondersteund door een geautomatiseerd Groenbeheerprogramma. Uitgangspunt binnen het reguliere groenbeheer is het verhogen van de biodiversiteit.

Onderhoudskosten

Het totale groenareaal bedraagt ca. 235 ha. en ca. 32.000 stuks bomen. De jaarlijkse onderhoudskosten groen (inclusief bosbeheer en natuurontwikkeling) worden gedekt uit een daarvoor bestemde begrotingspost. In 2020 bedraagt het budget € 1.123.400 (exclusief doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij)

Vanaf 2013 is een (egalisatie)reserve Groenbeheer in de begroting opgenomen.

Speeltoestellen

Met afronding van het Speelruimteplan in 2011 zijn de speelvoorzieningen op goed en eigentijds niveau gebracht. Het beheerplan speelvoorzieningen is hierop afgestemd. Dit rationeel beheerplan voorziet in voldoende middelen voor het dagelijks onderhoud en inspecties evenals de vervangingsinvesteringen. In 2019 is het Speelruimteplan in samenspraak met wijkvertegenwoordiging en kinderen geactualiseerd en vastgesteld.

Onderhoud

Voor dagelijks onderhoud is in 2020 € 23.100 begroot, en voor vervanging speelvoorzieningen en onderhoud ondergronden is een post gereserveerd van € 127.900 die aan het eind van het jaar geëgaliseerd wordt via een reserve onderhoud speelvoorzieningen. Het speeltoestellenbeheer wordt ondersteund door een geautomatiseerd beheerprogramma waarin de onderhoudsactiviteiten jaarlijks worden vastgelegd.

Begraafplaatsen

De raad stelde in 2008 een beleidsvisie vast voor de begraafplaats. Door reductie van het Bruto Graf Oppervlak, meer urnennissen en meer mogelijkheden voor vrije grafdekkingen, kan de begraafplaats nu nog zeker 20-30 jaar vooruit. Er is een lichte samenwerking met de bijzondere begraafplaatsen in Boxtel, waarbij grafcapaciteit en tarieven gedeeltelijk op elkaar worden afgestemd.

In 2020 starten we met het opstellen van een nieuwe beleidsvisie. Aandachtspunt hierbij is o.a. de behoefte voor de toekomst en de capaciteitsmogelijkheden.

Beheer en onderhoud

In 2009 is de beheerverordening van de begraafplaats geactualiseerd, evenals de uitvoeringsbesluiten over het type graven en de grafdekkingen. Uitgangspunt is de lasten voor 100% te dekken uit de baten aan grafrechten. Door minder nieuwe grafrechten lopen de inkomsten echter terug, wat maar beperkt is te compenseren door hogere grafrechten. De egalisatiereserve leges grafhuur is per 2015 opgeheven en de jaarresultaten worden thans verrekend via de algemene middelen.

Gebouwen

Gebouwen die geen strategische waarde hebben en/of vrij komen van gebruik stoten we bij voorkeur af.

Het onderhoud voor het gemeentelijk vastgoed is opnieuw in kaart gebracht. Het onderhoud van de verschillende soorten gebouwen (gemeentelijke gebouwen, sportaccommodaties, zwembad, gymzalen bij scholen en scholen in eigendom) is samengebracht in één onderhoudsplan. Dit plan is door het college van B&W vastgesteld in 2019. De financiële consequenties hiervan zijn in deze begroting verwerkt. Eerdere onderhoudsreserves- en voorzieningen zijn ingebracht in één onderhoudsvoorziening. De jaarlijkse dotatie vanuit de voorziening is met € 430.000 per jaar verhoogd tot € 938.200.

Financiering

Inleidende tekst

Deze paragraaf bevat de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Deze financieringsparagraaf is samen met de in december 2015 vastgestelde financiële verordening een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een door de Wet FIDO voorgeschreven sturings- en verantwoordingsinstrument ter beperking van het renterisico op de korte schuld met een looptijd van minder dan een jaar.

Deze kasgeldlimiet geeft het maximale bedrag aan dat met vlottende middelen mag worden gefinancierd en bedraagt 8,5% van de begrotingsomvang bij aanvang van het jaar. Voor onze gemeente is voor het begrotingsjaar 2020 de volgende kasgeldlimiet van toepassing.

begrotingsomvang	kasgeldlimiet
€ 91.969.000	€ 7.817.000

Met onze huisbankier, Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), is een financieringsovereenkomst aangegaan van € 6.600.000.

Schatkistbankieren

Op basis van de Wet FIDO zijn decentrale overheden verplicht om overtollige liquide middelen tegen marktconforme rente (zijnde de rente waartegen de Nederlandse staat zichzelf financiert op de geld -en kapitaalmarkten) in de schatkist aan te houden. Deze regeling trad per 31 december 2013 in werking.

Om decentrale overheden enige flexibiliteit te geven is een drempelbedrag van toepassing. Indien het totaal aan liquide middelen deze drempel overschrijdt, behoren de overtollige middelen te worden uitgezet bij de schatkist. Voor onze gemeente is voor het begrotingsjaar 2020 de volgende drempel voor schatkistbankieren van toepassing.

begrotingsomvang	schatkistbankieren
€ 91.969.000	€ 689.000

In de overeenkomst met de BNG worden bedragen vanaf € 600.000 automatisch afgeroomd.

Garantstelling

In het verleden zijn er regelmatig garantstelling geweest voor leningen aan derden. De gemeente kan garantie verlenen voor leningen als daarmee het maatschappelijk belang gediend is er voldoende zekerheden gesteld worden. Per 1 januari 2019 was het totaal van de directe garantstellingen € 5,0 miljoen. Het totaal van de garantstellingen met een achtervangfunctie via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw was € 93,6 miljoen. Het risico dat de gemeente loopt bij deze garantstellingen is meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.

Renterisiconorm

Het renterisico is gebaseerd op de Wet FIDO en heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen en te spreiden. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van de begrotingsomvang. Het doel hiervan is om het financieel risico bij rentestijgingen zoveel als mogelijk te spreiden over de jaren. Voor de komende meerjarenbegroting is de renterisiconorm als volgt berekend:

Berekening renterisiconorm

Berekening renterisiconorm	2019	2020	2021	2022	2023
(bedragen x € 1.000)					
renteherzieningen	3.850	0	3.850	0	0
netto aflossingen	2.529	3.433	3.634	3.635	3.618
renterisico	6.379	3.433	7.484	3.635	3.618
begrotingsomvang	94.087	91.969	87.597	85.310	86.470
percentage risiconorm	20%	20%	20%	20%	20%
renterisiconorm	18.817	18.394	17.519	17.062	17.294

Conclusie is dat het renterisico lager is dan de renterisiconorm.

Bij de berekening van de norm is rekening gehouden met het budgettaire risico voor de begroting. Daarom is uitgegaan van de netto aflossingen ofwel de te betalen aflossingen zijn verminderd met de te ontvangen aflossingen. Op basis van deze cijfers wordt geconcludeerd dat voor onze gemeente de financieringsfunctie als sterk aangemerkt kan worden.

Liquiditeitsbegroting

In het begrotingsproces wordt financieringsruimte geclaimd en is het in het belang van een solide liquiditeitsbegroting om deze lasten zo voorspoedig mogelijk op te nemen. Door omstandigheden (procedures, personele capaciteit, economische ontwikkelingen e.d.) kunnen plannen vertragen en ontstaat er een afwijkend financieringsbeeld, uiteraard met de bedoeling om de begroting daar zo mogelijk op aan te passen. Gebaseerd op de werkelijke cijfers 2018, de geactualiseerde begroting 2019 en de meerjarenbegroting ontwikkelt de liquiditeitsbegroting zich als volgt:

financieringsbehoefte	2018	2019	2020	2021	2022	2023
(bedragen x € 1.000)						
saldo inkomsten exploitatie en investeringen	81.955	88.570	86.183	90.434	85.809	87.431
saldo ontvangen aflossingen	794	530	492	508	525	507
saldo ontvangsten	82.749	89.100	86.675	90.942	86.334	87.938
saldo uitgaven exploitatie	76.966	83.252	82.730	81.962	80.367	80.221
saldo investeringen en voorzieningen	8.086	13.910	8.980	6.458	5.432	1.175
aflossing geldleningen	3.428	3.058	3.925	4.142	4.160	4.125
saldo uitgaven	88.480	100.220	95.635	92.562	89.959	85.521
op te nemen geldleningen	0	17.000	4.000	0	5.000	0
financieringsresultaat	-5.731	5.880	-4.960	-1.620	1.375	2.417
resultaat voorgaande jaren	-1.699					
Cumulatief	-7.430	-1.550	-6.510	-8.130	-6.755	-4.338
	tekort	tekort	tekort	tekort	tekort	tekort

Afhankelijk van de renteontwikkelingen wordt periodiek beoordeeld of het aantrekken van langlopende of kortlopende geldleningen wenselijk of noodzakelijk is. Op basis van deze prognoses zal financiering in belangrijke mate plaatsvinden met langlopende geldleningen. De jaarlijkse tekorten passen immers binnen de norm voor de kasgeldlimiet.

EMU-saldo

Op Europees niveau zijn afspraken gemaakt dat het EMU-tekort (het gezamenlijke begrotingstekort van de overheden en de sociale fondsen) niet meer dan 3% mag bedragen. Ook lokale overheden dragen bij aan dit tekort. Op basis van de Wet FIDO heeft de minister van Financiën aanwijzingsbevoegdheden met betrekking tot het EMU-saldo.

In het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen van 23 mei 2018 jl. is gesproken over de EMU-norm voor de decentrale overheden voor de periode 2019 tot 2022.

Het Rijk en decentrale overheden hebben elkaar gevonden in een macro EMU-norm van +/- 0,4% van het bbp voor deze periode.

Het verwachte verloop van het EMU-saldo behoort opgenomen te worden in de jaarlijkse begroting. Hiervoor kan verwezen worden naar onderstaand samenvattende overzicht.

Berekening EMU-saldo

2019	2020	2021
x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Volgens realisatie tot en met september 2019, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2020	Volgens meerjarenraming in begroting 2020

Berekend EMU-saldo

644	-2.234	739
-----	--------	-----

Rente

Rente speelt een belangrijke rol in de begroting; er zijn kosten (vergoeding voor het lenen van geld) maar ook opbrengsten (bespaarde rente) mee gemoeid. Mede gelet op de omvang van deze bedragen, is het gewenst dit onderdeel van de begroting inzichtelijk te maken. Daarbij gaat het zowel om factoren die invloed op de rente hebben, als het in beeld brengen van de keuzemogelijkheden die hier aanwezig zijn.

Onderscheid kan worden gemaakt tussen de zogenaamde korte rente en lange rente. We spreken van korte rente voor termijnen tot maximaal 1 jaar en van lange rente voor termijnen van 1 jaar of langer.

De hoogte van de rente kan fluctueren als gevolg van diverse omstandigheden. Gemeenten kunnen op de ontwikkelingen die van buiten komen, weinig tot geen invloed uitoefenen. Wel kunnen gemeenten de interne rekenrente bepalen en ook keuzes maken in de manier waarop geld aangetrokken of uitgezet wordt. Zij zijn daarbij gebonden aan wettelijke bepalingen, waaronder de Wet Fido en de Wet HOF.

Op basis van de BBV vernieuwing zoals die vanaf 2017 van toepassing is behoort voortaan de rente op een post in de begroting te worden opgenomen en wel via het taakveld treasury. De commissie BBV geeft aan dat er 3 methoden kunnen worden toegepast voor wat betreft de renteomslag:

1. In de renteomslag ook de berekende rente over het eigen vermogen en de voorzieningen verwerken;
2. Alleen de werkelijk betaalde rente verwerken in de renteomslag;
3. Geen renteomslag toepassen en alleen rente toerekenen aan projecten, investeringen en grondexploitatie.

Op basis van methode 1 is sprake van het volgende renteresultaat:

165

Renteschema rentetoerekening (x € 1.000)		2018	2019	2020	2021	2022	2023
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.140	1.138	1.255	1.231	1.120	974
b.	De externe rentebaten	0	10	10	10	10	10
	Totaal door te rekenen externe rente	1.140	1.128	1.245	1.221	1.110	964
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	495	407	322	224	238	206
	De rente van projectfinanciering	0	0	0	0	0	0
	Saldo door te rekenen externe rente	645	721	923	997	872	758
d.1	Rente over eigen vermogen	884	794	729	863	705	682
d.2	Rente over voorzieningen	816	804	792	585	604	623
	De aan de taakvelden toe te rekenen rente	2.345	2.319	2.444	2.445	2.181	2.063
e.	De werkelijke aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	2.733	2.866	2.941	2.874	2.860	2.703
f.	renteresultaat op het taakveld treasury	-388	-547	-497	-429	-679	-640

Bedrijfsvoering

Inleidende tekst

De paragraaf Bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

De verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering ligt bij onze gemeenschappelijke regeling MijnGemeenteDichtbij. Een aantal in het oog springende onderwerpen wordt hier verder toegelicht.

Organisatieontwikkeling

In de eerste drie jaren van MGD is geïnvesteerd in organisatieontwikkeling en een groei naar een organisatie die een bijdrage levert aan goed werken en leven binnen de gemeenten. We werken daarbij van buiten naar binnen. Wijkmakelaars, projectleiders en ambtenaren zorgen meer en meer voor verbinding en participatie in de wijken, de websites zijn vernieuwd om juist de digitale dienstverlening verder te ontwikkelen. Processen zijn meer gestandaardiseerd, er is één nieuw zaakstelsel ingevoerd en ambtenaren werken samen aan de opgave van beide gemeenten. We zetten we de ontwikkelingen in onze organisatie voort onder de titel 'Het is goed werken hier!' We willen een goede werkgever zijn met medewerkers die de kwaliteit hebben en er trots op zijn om voor Boxtel en Sint-Michielsgestel te werken. In 2020 zal er daarom aandacht worden gegeven aan de verdere opvolging van een strategische personeelsplanning. Verdere inzet is op onboarding en training op het gebied van onder meer resultaatgerichtheid, mediation en projectmatig werken.

Personeel en Organisatie

In 2019 voeren we de uitkomsten van het in 2018 af te ronden onderzoek naar wat duurzame inzetbaarheid betekent voor de organisatie en de medewerkers, uit. Zorgen zijn er vanwege de toenemende moeilijkheden om vacatures te vervullen, gecombineerd met het hoge ambitieniveau van de organisatie en een krappere wordende arbeidsmarkt. Binnen de organisatie zal er creatief gezocht moeten worden naar mogelijkheden hierin de balans te bewaren. Boeien en binden zal meer en meer een thema worden waar de organisatie mee aan de slag moet.

In 2019 is een start gemaakt met een meer strategische invulling van de capaciteitsbehoefte. De doorstroom goed op gang gekomen door talenten meer kansen te bieden. We beoordelen bij uitstroom hoe vacatureruimte het meest efficiënt ingevuld kan worden. Deze visie bouwen we uit in 2020. De grotere uitdagingen (zoals de Omgevingswet en de transformatie Sociaal Domein) vragen hier ook om.

Veranderprogramma 'Anders Samenwerken'

MijnGemeenteDichtbij wil transformeren naar een innovatieve werkomgeving waarin we van buiten naar binnen denken en werken en op excellente en efficiënte wijze samenwerken met elkaar, met burgers, instellingen en bedrijven. Daarvoor zijn in 2017 drie programma's van start gegaan om deze ambities te realiseren.

Programma Digitaal en Procesgericht werken

In dit programma voeren we integraal een aantal vernieuwingen door die efficiënter en effectiever werken mogelijk maken voor de interne organisatie die onze klanten gaan merken. Het grote voordeel van deze vernieuwingen is de mogelijkheid tot samenwerking met externen in projecten. We doen dat in een Office365 Online omgeving waar het mogelijk is om met team en projectensites documenten, kennis en informatie te delen. In 2017 en 2018 zijn een groot deel van de onderliggende projecten opgeleverd. Denk aan de migratie naar Windows 10 en Office 2016 en de overgang naar een nieuw Zaaksysteem inclusief een klantencontact systeem. In 2019 zullen we nog een aantal acties hebben omtrent het Zaaksysteem en realiseren we de uitrol van projecten en teamsites waarmee we samen kunnen werken met burgers en bedrijven.

Dienstverleningsvisie

Met het programma 'Van buiten naar binnen' hebben we de organisatie vaardig gemaakt op de situatie dat de gemeenten samen met de gemeenschappen/inwoners/instellingen en bedrijven de gemeenschappelijke taken vervullen. "Meewerkend Boxtel" en "Gestel geeft ruimte" zijn daarvoor het vertrekpunt.

Met het opstellen en vaststellen van de "onlinestrategie" is de basis gelegd om de ambities voor digitale dienstverlening en samenwerking te realiseren. Het projectplan voor vernieuwing van de websites van de beide gemeenten is vastgesteld en wordt in 2018 uitgevoerd.

Programma Omgevingswet

In de loop van 2017 is bekend geworden dat de Omgevingswet per 1 januari 2021 van kracht wordt. Talloze wetten worden samengevoegd en het proces van de inrichting van de fysieke leefomgeving verandert fundamenteel.

Vanaf april 2017 is gestart met het programma invoering Omgevingswet, dat tot doel heeft om tijdig klaar te zijn met de invoering van deze omvangrijke wijziging. Dit betekent in ieder geval dat de leidende principes van de Omgevingswet dagelijkse uitvoeringspraktijk zijn geworden. Dan heeft er een gedragsverandering plaatsgevonden bij initiatiefnemers, bestuur en ambtelijke organisatie gekenmerkt door:

- een open communicatie tussen betrokkenen
- in wederzijds vertrouwen samenwerken aan de verbetering en optimalisering van de fysieke leefomgeving in brede zin
- een geoptimaliseerde (fysieke en digitale) dienstverlening

Daarbij hebben we invulling gegeven aan het Van Buiten naar Binnen werken, en de merken 'Meewerkend Boxtel' en 'Sint-Michielsgestel geeft ruimte' geladen.

In de afgelopen jaren zijn onze inspanningen met name gericht geweest op bewustwording van de impact van de Omgevingswet. Daarvoor zijn er veel workshops, trainingen, en presentaties gehouden. Daarnaast hebben we ons georiënteerd op succesvolle voorbeelden

van projecten bij andere gemeenten. Naar aanleiding daarvan zullen in 2020 diverse projecten starten.

Aan de raden van beide gemeenten is een koersdocument voorgelegd, dat richtinggevend is voor de verdere invulling van het programma.

Ook is er een klantreis evenementenvergunning uitgevoerd. Een klantreis helpt ons om ons beter in te leven in onze klanten en daardoor onze dienstverlening beter af te stemmen op hun behoeften. Deze klantreis heeft niet alleen geleid tot verbeteringen in het proces van evenementenvergunning, maar ook inzicht gegeven dat we dit instrument bij de invoering van de Omgevingswet voor andere vergunningen gaan benutten.

We zijn gestart met een inventarisatie en analyse van alle huidige bestemmingsplannen, beleidsvisies en gemeentelijke verordeningen. Door het bestaande beleid vroegtijdig op een rij te zetten, kunnen mogelijke knelpunten zoals elkaar tegensprekende verordeningen, maar ook kansen voor versnelling of doorgang van gewenste ruimtelijke initiatieven binnen de gemeente worden geïdentificeerd. De opbrengsten van deze analyse vormen waardevolle input voor het proces om te komen tot een Omgevingsvisie en Omgevingsplan.

Huisvesting

De MijnGemeenteDichtbij-organisatie is ondergebracht binnen de gemeentehuizen en -werven van beide gemeenten. De organisatie hanteert het flexibel werken concept. Efficiënt gebruik van de gebouwen blijft continu het streven. Hieraan loopt parallel de ombouw van een deel van de gemeentehuizen tot multifunctionele accommodatie. Op dit moment ligt de haalbaarheid hiervan in onderzoek.

Informatieveiligheid

Het informatiebeleid van MijnGemeenteDichtbij staat beschreven in de vastgestelde innovatieve I-visie. Onderstaand wat er is bereikt op een aantal speerpunten uit de I-visie.

Steeds meer applicaties in de cloud

Waar mogelijk kiezen we voor web-oplossingen. Een goed voorbeeld is de digitalisering van de Planning & Control-cyclus. Ter verbetering en harmonisering van het Planning & Control-proces voor onze 3 organisaties is afgelopen periode de keuze gemaakt om dit proces te digitaliseren. Hiermee kan worden bereikt dat onze documenten gedigitaliseerd beschikbaar komen op de website en betrokken medewerkers meer grip krijgen op hun budgetten.

Benoemde Informatiebeveiliging en -privacy functionaris

Vanaf 1 juli 2017 is er een fulltime medewerker die zich richt op informatiebeveiliging. Deze medewerker vervult de rollen van:

- CISO = Chief Information Security Officer
- FG = Functionaris Gegevensbeveiliging

Vastgesteld Informatiebeveiligingsbeleid 2018-2020 voor Boxtel, Haaren en Sint-Michielsgestel

Het informatiebeveiligingsbeleid geeft onze organisatie kaders en richting om te voldoen aan landelijke afspraken, wetgeving maar vooral ook om een betrouwbare partner te zijn richting inwoners, bedrijven en ketenpartners.

Verbonden partijen

Inleidende tekst

In deze paragraaf komen aan de orde onze visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting en de plannen betreffende de verbonden partijen. Daarbij gaan wij in op de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen en mogelijke risico's bij de verbonden partijen.

Visie op verbonden partijen

Onze relatie met verbonden partijen heeft de volgende belangrijke kenmerken:

- wij participeren uitsluitend in verbonden partijen indien daarmee een publieke taak wordt gediend;
- waar de uitvoering van gemeentelijke taken als een vorm van 'verlengd lokaal bestuur' is overgedragen aan derde partijen, hechten wij hieraan op dezelfde wijze als bij uitvoering in eigen beheer belang aan bevordering van effectiviteit, efficiency en transparantie.

Waar het gaat om kaderstelling, toezicht houden en controle ten aanzien van verbonden partijen, vullen wij de gemeentelijke rol in door aanwijzing van vertegenwoordigers in de besturen van de verbonden partijen en doordat begrotingen aan de Raad ter goedkeuring worden voorgelegd.

Gemeenschappelijke regeling

Hierna volgt een lijst van de verbonden partijen waaraan Boxtel deelneemt.

1. Stadsgewest 's-Hertogenbosch
2. GGD Hart voor Brabant
3. Veiligheidsregio Brabant-Noord
4. Regionale Ambulance Voorziening Brabant-Noord (RAV)
5. WSD-Groep
6. Omgevingsdienst Brabant-Noord
7. Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij

Stadsgewest 's-Hertogenbosch

Algemene gegevens

Naam:

Stadsgewest 's-Hertogenbosch

Adresgegevens:

Postbus 103, 5480 AC Schijndel

Website:

<https://www.s-hertogenbosch.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:

Beheer voormalige stortplaats de Vlagheide.

Visie:

Beheer tot overdracht aan de provincie.

Beleidsvoornemens:

Spoedige afbouw bevorderen tegen zo laag mogelijke kosten.

Vertegenwoordiging gemeente:

De burgemeester is lid van het algemeen bestuur.

Programma:

Meewerkend bestuur

Product:

Bestuur

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage 2020:

De gemeente levert geen bijdrage. De bijdrage aan de bestuurskosten wordt betaald uit de reserves.

Aandeel gemeente in financieel risico:

8,7%

Financieel risico:

€ 389.151 (bepaald door een terugbetalingsverplichting van 8,7% van € 4,473 miljoen).

Dit bedrag is afgedekt in de voorziening Nazorg Vlagheide.

Bedrijfsresultaat op basis van de ingediende begroting:
€ 0,00

Cijfers:

	31-12-19 (prognose)	31-12-20 (prognose)
Eigen vermogen	- € 6.973.000	- € 2.500.000
Vreemd vermogen	€ 7.232.000	€ 7.138.000

GGD Hart voor Brabant

Algemene gegevens

Naam:

GGD Hart voor Brabant

Adresgegevens:

Postbus 3024

5003 DA Tilburg

Website:

<https://www.ggdhvb.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:

Een bijdrage leveren aan de publieke gezondheidszorg.

Visie:

Door samenwerking in de vorm van een openbaar lichaam de publieke gezondheidszorg inclusief jeugdgezondheidszorg behartigen.

Beleidsvoornemen:

De samenwerking continueren.

Vertegenwoordiging gemeente:

De portefeuillehouder Volksgezondheid, mevrouw M. Lestrade, is lid van het algemeen bestuur.

Programma:

Maatschappelijke ontwikkeling

Product:

Volksgezondheid

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage 2020:

- basispakket € 1.021.731

- incl. lokaal accent € 89.107

- per inwoner € 33,24

Aandeel gemeente in financieel risico:

2,7%

Financieel risico:

Het weerstandsvermogen is ruim voldoende om de risico's te dekken en is in overeenstemming met afspraken in het algemeen bestuur.

Bedrijfsresultaat op basis van de ingediende begroting (2020):

€ 0,00

Cijfers:*

	31-12-18
Eigen vermogen	€ 10.147.000
Vreemd vermogen	€ 7.889.000

* o.b.v. jaarrekening 2018

Veiligheidsregio Brabant-Noord

Algemene gegevens

Naam:

Veiligheidsregio Brabant-Noord

Adres:

Postbus 218

5201 AE 's-Hertogenbosch

Website:

<https://www.vrbn.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:

Doelmatige voorbereiding en uitvoering van georganiseerde en gecoördineerde, waar mogelijk integrale hulpverlening door brandweer, geneeskundige hulpverlening en gemeenschappelijk meldcentrum.

Visie:

Samenwerking versterkt de mogelijkheden van gecoördineerde en georganiseerde hulpverlening.

Beleidsvoornemen:

De samenwerking in de Veiligheidsregio Brabant-Noord continueren.

Vertegenwoordiging gemeente:

De burgemeester, F. Naterop, is lid van het algemeen bestuur.

Programma:

Meewerkend bestuur.

Product:

Openbare orde en veiligheid.

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage 2020:

€ 1.725.300

Aandeel gemeente in financieel risico:

4,4%

Financieel risico:

€ 0,00

Het verzamelde weerstandsvermogen bedraagt ruim € 2.700.000 en ligt daarmee ruim boven de in het Algemeen bestuur afgesproken grens van € 2.104.000. Met het oog op de actualisatie van de nota Weerstandsvermogen in 2019 - en het opnieuw beoordelen van de benodigde weerstandscapaciteit - is het bestuur akkoord gegaan met een overschrijding van de bovengrens.

Bedrijfsresultaat op basis van de ingediende begroting:

€ 0,00

Cijfers:

	31-12-18
Eigen vermogen	€ 9.963.000
Vreemd vermogen	€ 24.210.000

Regionale Ambulance Voorziening Brabant-Noord (RAV)

Algemene gegevens

Naam:

Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden - West - Noord (RAV)

Adres:

Postbus 3024

5003 DA Tilburg

Website:

<https://www.ravbrabantmwn.nl/nl-NL/Home>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:

Het verzorgen van ziekenvervoer en noodhulp ambulancevervoer

Visie:

Door samenwerking kunnen professionele en betaalbare ambulancediensten worden verzorgd.

Beleidsvoornemen:

De samenwerking RAV ongewijzigd voortzetten.

Vertegenwoordiging gemeente:

Portefeuillehouder volksgezondheid, mevrouw M. Lestrade, is lid van het algemeen bestuur.

Programma:

Maatschappelijke ontwikkeling

Product:

Volksgesondheid

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage 2020:

Er wordt geen bijdrage van de gemeenten gevraagd.

Aandeel gemeente in financieel risico:

In de GR RAV is vastgelegd:

De gemeenten zullen er steeds zorg voor dragen dat het openbaar lichaam te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.

Hoewel er geen bijdragen van de gemeenten in de exploitatie wordt gevraagd, blijft de gemeente drager van het financieel risico.

Dit risico is gebaseerd op de verdeelsleutel naar rato van.

Financieel risico:

€ 4.840.000

Weerstandsvermogen is, met een eigen vermogen van € 14 miljoen, voldoende voor financieel risico.

Bedrijfsresultaat op basis van de ingediende begroting:

€ 0,00

Cijfers:

	31-12-19 (prognose)	31-12-20 (prognose)
Eigen vermogen	€ 14.009.000	€ 13.970.000
Vreemd vermogen	€ 30.687.000	€ 29.087.000

WSD-Groep

Algemene gegevens

Naam:
WSD

Adres:
Postbus 173
5280 AD Boxtel

Website:
<https://www.wsd-groep.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:
Gezamenlijke uitvoering van de sociale werkvoorziening en re-integratieactiviteiten voor personen met beperkingen.

Visie:
De visie van WSD is helder: WSD maakt het verschil voor mensen. "Wij geloven in een maatschappij waarin iedereen volwaardig en naar vermogen kan meedoen. Daarom kunnen en willen wij niet accepteren dat er mensen zijn die niet volwaardig kunnen participeren enkel omdat zij een afstand tot de arbeidsmarkt hebben".
Het is dan ook de missie van WSD om zoveel mogelijk mensen die onder de Participatiewet vallen te matchen, in te zetten en te ontwikkelen. WSD maakt dit gemakkelijk en aantrekkelijk voor gemeenten en werkgevers. Samen creëren zij duurzame kansen en werk.

Beleidsvoornemen:
De samenwerking voortzetten en waar mogelijk in het kader van social return werkgelegenheid scheppen voor mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt.

Vertegenwoordiging gemeente:
De portefeuillehouder Sociale zaken en integratie de heer E. van den Broek is lid van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur van de WSD.

Programma:
Maatschappelijke ontwikkeling.

Product:
Participatie.

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage 2020:
€ 51.442

Aandeel gemeente in financieel risico:
21,8%

Financieel risico:
€ 10.600.000 (minimumpositie).

Het weerstandsvermogen van € 17,4 miljoen is ruimschoots voldoende voor het financieel risico.

Bedrijfsresultaat op basis van de ingediende begroting:
€ 0,00 (na resultaatbestemming)

Cijfers:

	31-12-18
Eigen vermogen	€ 27.350.000
Vreemd vermogen	€ 5.992.000

Omgevingsdienst Brabant-Noord

Algemene gegevens

Naam:

Omgevingsdienst Brabant Noord

Adres:

Postbus 88

5430 AB Cuijk

Website:

<https://www.odbn.nl/home>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:

Het verzorgen van adequate advisering op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving bij bedrijven.

Visie:

Met samenwerking kan deskundigheid worden gebundeld en eenduidige uitvoering worden gegeven aan toezicht en handhavingstaken.

Beleidsvoornemen:

De samenwerking voortzetten.

Vertegenwoordiging gemeente:

Portefeuillehouder Financiën, de heer H. van Wanrooij, is lid van het Algemeen Bestuur.

Programma:

Duurzaamheid en Energie

Product:

Milieu

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage 2020:

€ 479.100:

- Basistaken	€ 380.200
- Verzoektaken	€ 36.000
- Collectieve taken	€ 36.600
- Klachten	€ 7.300
- SSIB	€ 7.700
- Organisatie ontwikkeling	€ 11.300

Aandeel gemeente in financieel risico:
2,3%

Financieel risico:
€ 1.525.000. De geraamde beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt per 1-1-2020
€ 2.058.200.

Bedrijfsresultaat op basis van de ingediende begroting:
€ 167.100 voordelig

Cijfers:

	31-12-19 (prognose)	31-12-20 (prognose)
Eigen vermogen	€ 10.452.700	€ 10.657.100
Vreemd vermogen	€ 12.791.800	€ 12.752.800

Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij

Algemene gegevens

Naam:

Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij

Adres:

Markt 1

5281 DA Boxtel

Website:

<http://www.mijngemeentedichtbij.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:

De Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij levert de ambtelijke ondersteuning voor de gemeenten Boxtel en Sint-Michielsgestel .

Visie:

De organisatie wil hoogwaardig en efficiënte diensten verlenen aan burgers, ondernemers en het bestuur van de deelnemende gemeenten.

Beleidsvoornemen:

De samenwerking met de gemeente Boxtel in MijnGemeenteDichtbij verder voorzetten.

Vertegenwoordiging gemeente:

Het Algemeen bestuur wordt gevormd door beide colleges.

Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter van het college en één wethouder. Voor Boxtel zijn burgemeester F. Naterop en wethouder P. van de Wiel aangewezen als lid van het DB.

Programma:

Meewerkend bestuur

Product:

Bestuur

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage 2020:

€ 19.200.000

Aandeel gemeente in financieel risico:

Het gemeentelijk aandeel in het financieel risico is 53,82%

Financieel risico:

In verband met de opheffing van de gemeente Haaren en de toevoeging van Esch aan de gemeente Boxtel worden financiële risico's gelopen van ca. € 2,3 miljoen.

Conform artikel 30a van de Gemeenschappelijke Regeling, welk als basis dient voor de samenwerking, is bepaald dat MijnGemeenteDichtbij geen eigen reserves zal gaan vormen. Eventuele exploitatieoverschotten worden na afloop van het jaar terugbetaald aan de beide gemeenten en eventuele exploitatietekorten worden aanvullend in rekening gebracht. Deze handelwijze impliceert dat risico's niet door de GR kunnen worden opgevangen maar uiteindelijk doorgeleid gaan worden naar de beide gemeenten. In het geval van toevoeging van Esch aan de gemeente Boxtel zullen de extra kosten dan ook worden doorbelast aan de gemeente Boxtel, die hiervoor extra middelen ontvangt van het Rijk.

Bedrijfsresultaat op basis van de ingediende begroting:

€ 0,00

Cijfers:

	31-12-19 (prognose)	31-12-20 (prognose)
Eigen vermogen	€ 0,00	€ 0,00
Vreemd vermogen	€ 3.497.000	€ 3.297.000

Deelneming in naamloze vennootschappen

Hierna volgt een lijst van de verbonden partijen waaraan Boxtel deelneemt.

1. NV BNG Bank
2. Brabant Water NV

NV BNG Bank

Algemene gegevens

Naam:

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Adres:

Postbus 30305
2500 GH Den Haag

Website:

<https://www.bngbank.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:

Verleent bancaire diensten.

Visie:

De gemeente neemt deel aan en bankiert bij voorkeur bij een financiële instelling die bekend is met het lokaal openbaar bestuur en die als zodanig van financiële soliditeit getuigt in de vorm van een triple-A rating.

Beleidsvoornemen:

Gelet op de wijze waarop BNG het openbaar belang behartigt, laten wij het aandelenbezit BNG zijn duurzame karakter behouden. Er is geen aanleiding om van huisbankier te veranderen.

Vertegenwoordiging gemeente:

De gemeente wordt bij de Algemene vergadering voor Aandeelhouders vertegenwoordigd door de burgemeester.

Programma:

Meewerkend bestuur

Product:

Algemene dekkingsmiddelen

Financiële gegevens

Opbrengst deelneming:

De nettowinst na belastingen over 2018 bedroeg € 337.000.000 en € 159.000.000 (50%) wordt aan dividend uitgekeerd. Er vindt een dividend-payout plaats van € 2,85 per aandeel, in totaal $53.385 \times € 2,85 = € 152.147$. (2017: € 2,53 per aandeel, totaal € 135.064).

Aandeel gemeente in financieel risico:

Het gemeentelijk aandeel in het financieel risico gaat niet verder dan de nominale waarde van de aandelen: € 133.462,50 (53.385 aandelen à nominaal € 2,50).

Financieel risico:

Het financieel risico is laag.

Bedrijfsresultaat op basis van de ingediende begroting:

€ 337.000.000 (2018).

Cijfers:

	31-12-18
Eigen vermogen	€ 4.257.000
Vreemd vermogen	€ 133.252.000

Brabant Water NV

Algemene gegevens

Naam:
Brabant Water

Adres:
Postbus 1068
5200 BC 's-Hertogenbosch

Website:
<https://www.brabantwater.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:
Brabant Water produceert, transporteert en levert water voor huishoudelijk en industrieel gebruik. Zodoende heeft Brabant Water een belangrijke functie in de openbare drinkwatervoorziening.

Visie:
De gemeente neemt als aandeelhouder deel in de N.V. Brabant Water.

Beleidsvoornemen:
Er bestaat geen voornemen om de huidige positie in de N.V. Brabant Water te wijzigen.

Vertegenwoordiging gemeente:
De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente bij de AvA. Deze bevoegdheid kan worden gemandateerd.
De burgemeester is lid van de Commissie van Aandeelhouders.

Programma:
Meewerkend bestuur.

Product:
Algemene dekkingsmiddelen.

Financiële gegevens

Opbrengst deelneming:
De gemeente is houder van 27.694 aandelen (nominaal á 0,10) = € 2.769,40. Er vindt geen winstuitkering plaats.

Aandeel gemeente in financieel risico:

Het gemeentelijk financieel risico gaat niet verder dan de nominale waarde van de aandelen:
€ 2.769,40.

Financieel risico:

Het financieel risico is laag, nl. aankoopbedrag aandelen.

Bedrijfsresultaat op basis van de ingediende begroting:

€ 363.000 *

Cijfers:*

	31-12-19 (prognose)	31-12-20 (prognose)
Eigen vermogen	€ 573.000	€ 568.000
Vreemd vermogen	€ 576.000	€ 608.000

* Op basis van de begroting 2019.

Deelneming in stichtingen

Hierna volgt een lijst van de verbonden partijen waaraan Boxtel deelneemt.

1. Stichting Administratiekantoor Dataland
2. Stichting Agrifood Capital

Stichting Administratiekantoor Dataland

Algemene gegevens

Naam:
Stichting Administratiekantoor Dataland

Adres:
Noothoven van Goorstraat 11d
2806 RA Gouda

Website:
<http://dataland.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:
Dataland verzorgt de toegankelijkheid van gemeentelijk vastgoed, geo- en WOZ-informatie voor publieke en private afnemers in Nederland.

Visie:
Deelname is niet anders te zien dan een vorm van samenwerking tussen gemeenten ter behartiging van het openbaar belang met als resultaat efficiëntie en kennisvoordelen op het gebied van de toegankelijkheid van overheidsinformatie, overheidsloket, e-government, dienstverlening, transparante en betrouwbare overheid en stroomlijning van basisgegevens.

Beleidsvoornemen:
Gelet op de wijze waarop Dataland het openbaar belang ten aanzien van Geo- en WOZ informatie dient, bestaat het voornemen om deze samenwerking te continueren.

Vertegenwoordiging gemeente:
De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente bij de AvA. Deze bevoegdheid kan worden gemandateerd.
De burgemeester is lid van de Commissie van Aandeelhouders.

Programma:
Meewerkend bestuur.

Product:
Basisregistraties.

Financiële gegevens

Vergoeding:

De gemeente is houder van certificaten van aandelen Dataland BV á € 0,10 per certificaat. Jaarlijks wordt een vergoeding aan deelnemende gemeenten uitgekeerd voor het leveren van de gemeentelijke gegevens. Deze bedraagt € 150.

Aandeel gemeente in financieel risico:

Het gemeentelijke financieel risico beperkt zich tot het geïnvesteerd bedrag in certificaten. (Dit betrof een eenmalige storting. Er zijn geen jaarlijkse kosten van deelname.)

Financieel risico:

Het financieel risico is laag.

Bedrijfsresultaat op basis van de jaarrekening 2018:

- € 638.516

Cijfers:

	31-12-18
Eigen vermogen	€ 112.313
Vreemd vermogen	€ 463.084

Stichting AgriFood Capital

Algemene gegevens

Naam:

Stichting Agrifood Capital

Adres:

Onderwijsboulevard 225
5223 DE 's-Hertogenbosch

Website:

<https://www.agrifoodcapital.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Activiteiten:

Het versterken van de regio op agrifoodgebied door samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven en onderwijs.

Visie:

Deelname aan Agrifood Capital betekent een kans op een sterke impuls voor de economische en sociale ontwikkeling van de regio.

Beleidsvoornemen:

De regionale samenwerking in Noordoost Brabant (NOB) tussen zeventien gemeenten en twee waterschappen is vastgelegd in het 'Bestuursconvenant regionale samenwerking Noordoost Brabant 2017 t/m 2020'. Het samenwerkingsconvenant loopt dus tot en met 2020.

Vertegenwoordiging gemeente:

De burgemeester is lid van de bestuurlijke regiegroep.

Agrifood Capital valt onder de portefeuille van wethouder E. van den Broek

Programma:

Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport.

Product:

Economische aangelegenheden.

Financiële gegevens

Gemeentelijke bijdrage:

De gemeenten betalen een bijdrage van € 3 per inwoner per jaar voor Regiofonds en € 1 per jaar inwoner per jaar voor Arbeidsmarkt.

Aandeel gemeente in financieel risico:

Het gemeentelijke financieel risico beperkt zich tot het geïnvesteerd bedrag in certificaten.
(Dit betrof een eenmalige storting. Er zijn geen jaarlijkse kosten van deelname.)

Financieel risico:

Het financieel risico is laag.

Bedrijfsresultaat op basis van de ingediende begroting (2020):

€ 0,00

Cijfers:*

	31-12-18
Eigen vermogen	€ 184.793
Vreemd vermogen	€ 1.193.740

* Uit jaarrekening 2018 (niet beschikbaar in begroting 2020)

Grondbeleid

Inleidende tekst

Grondbeleid is beleid gericht op het realiseren van gewenste veranderingen in het grondgebruik en het handhaven van het bestaande grondgebruik vanuit de beleidsdoelstellingen van de gemeente. Grondbeleid is een middel om andere beleidsdoelen van de gemeente te realiseren op het gebied van bijvoorbeeld woningbouw, economie, natuur en recreatie.

In de paragraaf Grondbeleid komen de volgende punten aan de orde:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

(Bovenstaande punten zijn gebaseerd op artikel 16 van het BBV)

Visie

Het grondbeleid is een middel om het ruimtelijke beleid te kunnen voeren en kan tevens worden gebruikt voor regulering van het volkshuisvestingsbeleid. Grondbeleid is beleid dat gericht is op het realiseren van de gewenste verandering in het grondgebruik en het handhaven van het bestaande grondgebruik vanuit de (overwegend ruimtelijke) beleidsdoelstellingen van de gemeente. Grondbeleid is zodoende een middel om andere beleidsdoelen van de gemeente te realiseren op het gebied van woningbouw, diverse voorzieningen, economie, natuur en recreatie.

Binnen het grondbeleid is de grondexploitatie het proces van productie en prijsvorming van bouwrijpe en woonrijpe grond en het ervoor zorg dragen dat deze grond op het juiste tijdstip op de markt komt. Grondexploitatie is voornamelijk de financieel economische kant van grondbeleid. Het is een langdurig proces met vaak grote financiële risico's.

Het doel van grondbeleid is het gemeentelijk beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit, wonen, economie, bereikbaarheid, duurzaamheid etc. concreet toe te passen in projecten. Aan de andere kant moet een project financieel en qua risicoprofiel haalbaar zijn. Zonder deze balans komt een project niet verder dan de tekentafel. Het maakt hierbij niet uit of het project door de gemeente dan wel andere initiatiefnemers gerealiseerd wordt.

Naast het inhoudelijke beleid hebben ook de specifieke kenmerken van een project invloed

op de financiële en de beleidsinhoudelijke haalbaarheid. Projecten waar binnen de bebouwde kom geherstructureerd of getransformeerd moet worden zijn vanwege de hogere verwervingskosten moeilijker financieel haalbaar te maken dan projecten in uitbreidingslocaties. Daarnaast kunnen de locatie-specifieke kenmerken ook bepaalde kansen of belemmeringen bieden voor beleidsinhoudelijke doelstellingen. De kunst is om zo goed mogelijk gebruik te maken van de kansen omdat hiermee een optimum ontstaat tussen de inzet van (financiële) middelen en het maatschappelijke resultaat.

Om in deze tijd haalbare projecten te kunnen realiseren moeten er gedurende de planvorming belangrijke keuzes gemaakt worden. Dit betekent feitelijk dat niet alle ambities en doelstellingen die voortkomen uit inhoudelijk beleid in zijn geheel in elk project toegepast kunnen worden.

Nota Grondbeleid

Op basis van de realisaties binnen de lopende grondexploitaties zijn deze, conform de huidige Nota Grondbeleid, doorgelicht en geactualiseerd. In juni 2016 is de Nota Grondbeleid 2016 – 2020 vastgesteld. De Nota Grondbeleid 2016 – 2020 geeft invulling aan de aanbevelingen van de rekenkamercommissie.

Sinds eind 2014 is als gevolg van aantrekkende economische groei, de verkoop van zowel woningbouw- als bedrijfskavels weer toegenomen. Daarnaast is duidelijk dat de gemeente voor het komende decennium kwantitatief en kwalitatief een behoorlijke ruimtelijke opgave heeft. De gemeente zal diverse afwegingen moeten maken op welke manier de ruimtelijke opgave en het vigerende beleid op de thema's wonen en duurzaamheid de komende jaren worden ingevuld. De Nota Grondbeleid 2016 – 2020 dient hierbij als kader en handreiking.

Exploitatieopzetten

In de structuurvisie worden de beleidsvoorwaarden vastgelegd op welke wijze plannen inhoud krijgen. De grondexploitatie wordt door de raad vastgesteld, waarbij de daadwerkelijke uitvoering is gedelegeerd aan het college van Burgemeester en Wethouders. Het college legt verantwoording af in de jaarrekening. In de periodieke bestuursrapportages worden mutaties (zowel in positieve als negatieve zin), welke effect hebben op het geprognosticeerde eindresultaat onder de aandacht gebracht.

Financiële sturing grondexploitatie

De laatste jaren heeft de grondexploitatie het moeilijk gehad vanwege aanhoudende slechte economische omstandigheden. In 2014 – 2015 heeft een kentering plaatsgevonden op de woningmarkt en sinds deze tijd heeft de woningmarkt zich positief ontwikkeld. Wanneer de economie zich positief blijft ontwikkelen zal in de komende jaren de vraag naar woningen toenemen. Indien actief grondbeleid kansen biedt, zullen we die niet laten liggen.

Om de financiële risico's in het grondbedrijf te beperken is het van het grootste belang dat er voortgang geboekt wordt in de projecten. In eerste instantie dienen de gronden binnen de projecten de juiste bestemming te krijgen om vervolgens verkocht te kunnen worden aan particulieren, bedrijven, woningbouwcorporaties en projectontwikkelaars. Bij grondverkoop

door het grondbedrijf neemt de omvang van de financiële risico's af. De focus van het grondbedrijf zit dus op bestemmen en verkopen van gronden.

Tussentijdse winstneming

Bij het stelsel van baten en lasten zoals geformuleerd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn het toerekeningsbeginsel, het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel essentiële uitgangspunten. Baten en lasten – en het daaruit vloeiende resultaat – moeten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten.

Voortgang van de exploitaties

In Goede Aarde

In het plan In Goede Aarde is nog een aantal projecten en activiteiten gaande. Project De Hoeve wordt gerealiseerd worden (12 woningen). In 2017/2018 zijn alle kavels verkocht. De woningen worden op dit moment gebouwd. Een aantal woningen zijn inmiddels bewoond. De tijdelijke ontsluiting aan de Schijndelseweg is de definitieve ontsluiting.

Bedrijventerrein Vorst

Het bestemmingsplan voor deelplan Vorst A is in 2013 in werking getreden. De kavels op Vorst A zijn inmiddels uitgegeven. Na bouw kan de afbouw van het gebied voltooid worden.

Princenlant

Princenlant fase 3 is in 2012 gereed gekomen. In december 2017 is de realisatie-overeenkomst voor de realisatie van fase 4 ondertekend. Begin 2019 is het bestemmingsplan vastgesteld. In het najaar van 2019 start de verkoopprocedure van de 34 appartementen. In het najaar van 2019 staat de start van de bouw gepland.

Spoorzone

In de huidige grondexploitatie wordt uitgegaan van een ontwikkeling waarbij de gemeente voor eigen rekening en risico's kavels uit gaat geven aan bedrijven en organisaties die zich nabij het station willen vestigen. De bodem is gesaneerd en het bestemmingsplan is onherroepelijk. In 2019 is de eerste kavel (ca. 4.000 m²) verkocht. Gesprekken met kandidaat-kopers vinden plaats voor de resterende meters.

Verwachte resultaten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de (verwachte) financiële resultaten van de actieve projecten waarvoor een grondexploitatie actief is.

Tabel 1 geeft een overzicht van de financiële resultaten op eindwaarde. Tabel 2 betreft een overzicht van de financiële resultaten op saldo contante waarde.

Tabel 1. Financiële resultaten op eindwaarde

Projecten	Jaarrekening 2018			Jaarrekening 2017			Verschil	
	Eindwaarde op einddatum	V/N	Einddatum exploitatie	Eindwaarde op einddatum	V/N	Einddatum exploitatie	Verschil op einddatum	V/N
In goede Aarde	€ 1.903.800-	N	31-12-2019	€ 1.981.200-	N	31-12-2019	€ 77.400	V
Bedrijventerrein Vorst	€ 4.103.700-	N	31-12-2024	€ 4.430.900-	N	31-12-2024	€ 327.200	V
Spoorzone	€ 4.724.400-	N	31-12-2020	€ 4.729.100-	N	31-12-2020	€ 4.700	V
Princenlant	€ 478.800-	N	31-12-2020	€ 485.400-	N	31-12-2020	€ 6.600	V

V = voordelig saldo N = nadelig saldo

Tabel 2. Financiële resultaten op saldo contante waarde

Projecten	Jaarrekening 2018			Jaarrekening 2017			Verschil	
	Contante waarde	V/N	datum	Contante waarde	V/N	datum	Verschil	V/N
In goede Aarde	€ 1.866.500-	N	1-1-2019	€ 1.904.300-	N	1-1-2018	€ 37.800	V
Bedrijventerrein Vorst	€ 3.643.900-	N	1-1-2019	€ 3.857.300-	N	1-1-2018	€ 213.400	V
Spoorzone	€ 4.541.100-	N	1-1-2019	€ 4.456.300-	N	1-1-2018	€ 84.800-	N
Princenlant	€ 460.200-	N	1-1-2019	€ 457.200-	N	1-1-2018	€ 3.000-	N
TOTAAL	€ 10.511.700-	N		€ 10.675.100-	N		€ 163.400	V

V = voordelig saldo N = nadelig saldo

Risico's versus kansen

Risico's

De financiële risico's in de grondexploitaties komen vooral tot uiting bij vertraging van de verschillende projecten. Over de hoge voorinvesteringen wordt elk jaar rente betaald. Wanneer een project één jaar vertraagt moet er één jaar extra rente betaald worden, daarnaast is er voor één jaar extra aan plankosten benodigd. De voorinvesteringen moeten terugverdiend worden door middel van grondverkoppen.

De risico's die ten grondslag liggen aan vertragingen zijn globaal onder te verdelen in:

- verwervingsrisico's
- realisatie­risico's
- afzetrisico's

Verwervingsrisico's

Dit type risico is zeer beperkt in de gemeente Boxtel.

Realisatie­risico's

Nog in procedure te brengen bestemmingsplannen, zoals Vorst B, kunnen vertragingen veroorzaken. Daarnaast dienen de terreinen op tijd bouwrijp gemaakt te worden zodat de kavels ook daadwerkelijk kunnen worden uitgegeven.

Afzetrisico's

Voor alle exploitaties is in beeld welke kosten en opbrengsten nog gerealiseerd moeten

worden. In de actualisatie is dit verwerkt in de betreffende grondexploitaties. De te verkopen gronden worden, indien er geen contractuele afspraken bestaan, marktconform aangeboden. Om een marktconforme prijs te bepalen, kan gebruik gemaakt worden van taxatie. Het risico op vertraging in de uitgifte van gronden blijft altijd bestaan. De uitdaging is om de markt continu te volgen en te monitoren, waar mogelijk acties ondernemen (eventueel in samenwerking met projectontwikkelaars) om de gronden tijdig af te zetten.

Reserve Grondexploitatie en Voorzieningen

Grondexploitatie reserve				
jaar (per 1 januari)	2020	2021	2022	2023
stand reserve	€ 506.938	€ 473.405	€ 910.405	€ 910.405
jaar (per 1 januari)	2020	2021	2022	2023
Verliesvoorzieningen				
In Goede Aarde	€ 0			
Princenlant	€ 460.200	€ 0		
Vorst	€ 3.643.900	€ 3.643.900	€ 3.643.900	€ 3.643.900
Spoorzone	€ 4.541.100	€ 0		

In 2019 zijn op basis van de actualisatie van de exploitaties de voorzieningen op het vereiste niveau gebracht. Na beëindiging van de exploitaties worden de verliesvoorzieningen aangesproken ter dekking van de negatieve boekwaarden.

Financiën

Samenvattend overzicht ontwikkeling begrotingssaldo

Op 19 maart 2019 heeft de raad de Kadernota 2020/2023 vastgesteld als richtinggevend document. Daarbij is de wens uitgesproken om vóór de opstelling van het dekkingsplan de raad te betrekken bij de te maken keuzes.

Vervolgens is in een raadsbijeenkomst op 19 juni 2019 het vertrekpunt van de begroting 2020-2023 gepresenteerd rekening houdende met enkele autonome ontwikkelingen en de gevolgen van de meicirculaire 2019. Het beeld dat hieruit naar voren kwam leidde voor alle jaren tot forse begrotingstekorten. Om niet overhaast te gaan bezuinigen heeft de raad ingestemd met een quick scan van de Boxtelse begroting die de raad handvatten kan geven voor de door te voeren ombuigingen en bezuinigingen.

Daarnaast is ook ambtelijk de begroting doorgelicht en opnieuw opgebouwd. Hierbij zijn enkel autonome ontwikkelingen verwerkt alsmede enkele B&W-besluiten die reeds waren gecommuniceerd met de raad. Begrotingsposten zijn op de juiste omvang gebracht en opnieuw is toegelicht wat er precies onder valt. Dit proces is nog niet helemaal afgerond; voor sommige posten geldt dat i.v.m. vakantie nog met de budgethouder moet worden afgestemd of dat geconstateerde financiële ruimte kan vrijvallen. Deze mogelijke vrijval zal later worden meegenomen en verwerkt worden in een dekkingsplan dat de raad later wordt aangeboden. Gepland is wel dat dit dekkingsplan in dezelfde raadsvergadering kan worden behandeld als de onderhavige begroting 2020 (29 oktober 2019).

De voorliggende begroting bevat daarom geen nieuw beleid. De op basis hiervan verwerkte mutaties voor 2019 en vanaf 2020 zijn derhalve uitsluitend financieel technisch. Op basis hiervan heeft het begrotingssaldo zich als volgt ontwikkeld.

Ontwikkeling begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Primitieve begroting 2019-2022	0	631	2.542	2.365	3.296
2e bestuursrapportage 2018	0	-12	-95	-93	-146
Regionale inkoop Sociaal Domein	0	-151	-151	-151	-151
Technische begroting 2019 en 2020	-2.507	-4.050	-4.944	-5.229	-5.437
Begroting 2019 en primitieve begroting 2020-2023	-2.507	-3.582	-2.647	-3.108	-2.438

Samenvattend gaat het om de volgende financieel-technische mutaties die in deze begroting zijn verwerkt.

Specificatie mutaties technische begroting 2019 en mjb 2020-2023 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
effect loon- en prijsstijging en inflatiecorrectie	-370	-506	-501	-508	-516
jeugdzorg	-1.884	-2.084	-2.069	-2.054	-2.054
wmo	-442	-1.155	-1.162	-1.169	-1.177
wsf	-354	-428	-402	-386	-360
prijsstijging sociaal domein	0	0	-219	-489	-763
correctie raadsbesluit okt. 2018	8	76	76	76	76
In meicirculaire 2019 voor sociaal domein	2.348	2.152	2.116	1.561	1.548
doortrekken tijdelijke Gemeentefonds-uitkering jeugd	0	0	0	547	547
te oormerken uitgaven Gemeentefonds anders dan wsf	-291	-169	-130	-122	-119
accres Gemeentefonds	-639	-462	-739	-1.082	-1.108
onderhoudskosten vastgoed	-444	-430	-430	-430	-430
onderhoudskosten wegen	0	-300	-300	-300	-300
Park Stapelen	-35	-61	-62	-63	-64
Leges paspoorten	-132	-136	-138	-138	-140
BTW-effect facturen MGD	-100	-100	-100	-100	-100
aframen niet te concretiseren huuropbrengsten	0	-378	-375	0	0
bijstelling baten en lasten inkomensvoorziening	0	-111	-111	-111	-111
bijstelling bijdrage aan ODBN	-111	-78	-78	-78	-78
Veiligheidsregio incl. overdracht kazerne	-60	165	-123	-182	-186

Stadsgewest-Vlagheide	0	0	-48	-48	-39
minder uitgaven leerlingenvervoer en lokaal onderwijsbeleid	0	54	54	54	54
minder uitgaven kinderopvang	100	100	100	100	100
cultuurverbinder schrappen	20	40	40	40	40
bijstelling opbrengsten leges omgevingsvergunningen	0	-66	76	-138	-138
verwerkingskosten afval	0	-410	-410	-410	-410
verhoging afvalstoffenheffing	0	410	410	410	410
rente- en kapitaallasten	67	34	16	7	-90
overige aanpassingen	-188	-207	-435	-216	-29
Totaal (+ = voordeel)	-2.507	-4.050	-4.944	-5.229	-5.437

Toelichting financieel-technische mutaties

- autonome ontwikkelingen op basis van begrotingsuitgangspunten

De financiële begrotingsuitgangspunten zijn door de raad reeds op 19 maart 2019 vastgesteld in de Kadernota 2020/2023. Ze zijn ook nog opgenomen in onderdeel 2.

In vergelijking met de vorige begroting is er voor het jaar 2020 sprake van een

- hogere loonstijging met +1,05 procentpunt;
- hogere prijsstijging met +0,2 procentpunt;
- hogere inflatiecorrectie met +0,8 procentpunt.

Voor het jaar 2021 geldt nu een 0,1 procentpunt lagere prijsstijging, terwijl er voor de daaropvolgende jaren geen verandering is ten opzicht van de vorige raming.

Met name de loonstijging leidt voor Boxtel, via een hogere bijdrage aan MGD, tot een hogere kostenpost

- ontwikkelingen sociaal domein

De afgelopen twee jaar is Boxtel geconfronteerd met tekorten in het sociaal domein. Zo werd in december 2018 het budget 2018 voor jeugdzorg nog met € 1,5 mln. verhoogd ten laste van de algemene middelen. Het voornemen om de kosten in het sociaal domein beter te beheersen via meer lokale inkoop (raadsbesluit van 9 oktober 2018) moest vanwege regionale afspraken worden gecorrigeerd.

Met ingang van de begroting 2019 is de 1 op 1 relaties tussen rijksinkomsten sociaal domein en uitgavenbudgetten sociaal domein vervallen in onze begroting. Voor onderdelen waarbij sprake is van regionale inkoop zijn de in deze begroting opgenomen uitgavenbudgetten gebaseerd op overeengekomen contracten en de meest recente regionale begrotingen. Nadat meerdere gemeenten bij het rijk hun zorgen hebben neergelegd over de tekorten in het sociaal domein is in samenspraak met de provinciale toezichthouders gemeenten de mogelijkheid geboden om de tijdelijke extra Gemeentefondsuitkering voor jeugd te verlengen

vanaf 2022. Boxtel maakt hiervan gebruik. Maar dit is bij lange na niet voldoende om de financiële problematiek in het sociaal domein te doen verdwijnen.

- ontwikkeling Gemeentefondsuitkering

Het accres van het Gemeentefonds wordt bepaald via de zogeheten trap-op-trap-af methode: als de uitgaven van het rijk stijgen, stijgen de uitgaven van de gemeenten mee en omgekeerd. Op basis van de conjuncturele ontwikkeling hadden we misschien hogere rijksuitgaven mogen verwachten, maar de werkelijkheid in de meicirculaire 2019 was dat het rijk minder geld uitgeeft. Hierdoor krijgen de gemeenten, en ook Boxtel, te maken met een negatief accres. Een positief accres had nog een bijdrage kunnen leveren in de financiële problematiek van het sociaal domein, maar met een negatief accres is dit niet mogelijk. Sterker nog, om een sluitende meerjarenbegroting te kunnen presenteren zullen op andere terreinen bezuinigingen nodig zijn.

- onderhoud

Opgemerkt wordt dat de provincie bij de vorige begroting een opmerking heeft gemaakt met betrekking tot het actualiseren van de onderhoudsplannen.

In deze begroting is voor het onderhoud vastgoed met ingang van 2019 een voorziening gevormd. Ingebracht zijn de standen van de opgeheven reserves Egalisatie onderhoud gymlokalen en buitenzijde Wilgenbroek (€ 506.990), Egalisatie onderhoud binnenzijde Wilgenbroek (€ 323.746) en Onderhoud gemeentelijke gebouwen (€ 336.326) en van de voorzieningen Onderhoud sportaccommodaties (€ 85.504) en Onderhoud Dommelbad (€ 490.171). Daarnaast wordt in 2019 € 444.000 extra gestort en vanaf 2020 € 430.000 per jaar (in plaats van de op 19 juni genoemde € 530.000). In totaal betekent dit in 2019 een storting in de voorziening van € 2.687.937; begroot wordt dat in 2019 € 476.700 wordt onttrokken voor onderhoud. Voor de jaren daarna is dat wisselend zoals onderstaande tabel laat zien.

Bedragen x € 1.000	2020	2021	2022	2023	2024
Storting in voorziening onderhoud vastgoed	938	948	957	968	978
Onttrekking uit voorziening onderhoud vastgoed	1.723	748	882	1.175	1.163

Voor het onderhoud wegen is een nieuw beheerplan met bijbehorende uitvoeringsplannen beschikbaar gekomen. De planning is dat dit wordt vastgesteld in de raad van september 2019. Vooruitlopend op de nog door te voeren vorming van een onderhoudsvoorziening (waar de reserve Egalisatie onderhoud wegen zal worden ingebracht) wordt in deze begroting vanaf 2020 het jaarlijks onderhoudsbudget met € 300.000 verhoogd.

Ten slotte kan gemeld worden dat ook voor kunstwerken (bruggen en viaducten) een nieuw beheerplan beschikbaar is gekomen dat ook zal worden aangeboden aan de raad van september 2019. Aan dit plan zijn geen financiële consequenties verbonden.

- overige aanpassingen

Park Stapelen

Op 7 mei 2019 heeft de raad ingestemd met het beschikbaar stellen van een jaarlijks budget van € 60.000 voor een huurovereenkomst met de eigenaar van park Stapelen waarmee verzekerd is dat het park Stapelen nog tenminste 10 jaar openbaar toegankelijk blijft.

Leges paspoorten

Er is een forse daling in het aantal aanvragen voor paspoorten van 2019 tot en met 2023. Dit komt door de gewijzigde geldigheidsduur van paspoorten van vijf naar tien jaar vanaf 9 maart 2014. Per saldo leidt dit tot tegenvallende inkomsten.

BTW-effect facturen MGD

Vanaf 2019 is in de begroting nog geen financiële ruimte opgenomen voor het te verwachten BTW nadeel. Er zijn nog geen aanvullende afspraken gemaakt met de belastingdienst over de te hanteren zogenaamde mengpercentages. Dit jaar wordt het onderzoek hiernaar afgerond. Bovendien stijgt dit BTW nadeel vanwege de toename van de dienstverlening van MGD aan de gemeenten.

Aframen niet te concretiseren huuropbrengsten

Bij de jaarrekening 2018 hebben we geconstateerd dat er sprake was van achterblijvende huuropbrengsten. Nader onderzoek leert dat nog tot en met 2021 dit bedrag is begroot. Aangezien we deze huuropbrengsten niet kunnen benoemen worden ze nu uit de begroting gehaald.

Bijstelling baten lasten inkomensvoorziening

Het product inkomensvoorzieningen is bijgesteld, zowel voor de baten als de lasten. Per saldo betekent dit een extra structurele last van € 111.000 in de nieuwe begroting.

Bijstellingen bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen

- ODBN

De bijdrage aan ODBN is structureel verhoogd. Dit op grond van de begroting 2019 en 2020 van ODBN (laatstgenoemde is besproken in de raad van 28 mei 2019). Belangrijkste oorzaak van het feit dat ODBN een groter beroep doet op de deelnemende gemeenten is de organisatieontwikkeling van ODBN.

- Veiligheidsregio

Op 19 maart 2019 heeft de raad ingestemd om de financiële consequenties van de ontwikkelingen vanuit het Beleidskader 2020 van de Veiligheidsregio te verwerken in de begroting. De jaarlijks te betalen bijdrage aan de Veiligheidsregio stijgt. In 2020 wordt de verkoopopbrengst ontvangen van de brandweerkazernes Boxtel en Liempde.

- Stadsgewest- Vlagheide

Het Stadsgewest blijft in ieder geval tot 2025 verantwoordelijk voor het beheer (de nazorg) van de regionale stortplaats. Dat betekent dat er exploitatielasten blijven. Het gaat om een bedrag per inwoner van € 1,56 voor de jaren 2021 en 2022 en € 1,26 voor 2023 en 2024. De basis voor het aantal inwoners is het aantal inwoners per 1-1-2019. De effecten voor de samenvoeging van Esch zijn niet meegenomen.

Vermindering van uitgavenbudgetten

De doorlichting van de begroting heeft er toe geleid dat voor enkele uitgavenbudgetten in de begroting een aframing kan plaatsvinden:

- leerlingenvervoer en lokaal onderwijsbeleid;
- kinderopvang;
- lasten cultuurverbinder.

Bijstelling leges

- leges omgevingsvergunning

De leges omgevingsvergunningen gaven de afgelopen jaren een tegenvallende opbrengst te zien vanwege vertragingen in het voorgenomen woningbouwprogramma. Daarom zijn de opbrengsten neerwaarts aangepast, met uitzondering van het jaar 2021. Hoewel voor de leges omgevingsvergunning in principe ook het uitgangspunt geldt van 100% kostendekkendheid hebben we nu geen aanpassing doorgevoerd in de kosten of in de tarieven. Een eventuele aanpassing van een van beide kan onderdeel uitmaken van het nog op te stellen dekkingsplan.

- afvalstoffenheffing

De verwerkingskosten stijgen en deze zijn in deze begroting doorberekend in de tarieven van de afvalstoffenheffing.

Rente en kapitaallasten

Op 29 januari 2019 is een 20-jarige geldlening afgesloten bij de BNG voor een bedrag van € 9 miljoen. Het rentepercentage bedraagt 1,145%, terwijl in de begroting gerekend is met 2%. Begroot is dat we in 2022 een langlopende lening moeten opnemen van € 5 mln. Verder maximeren we de korte financiering, d.w.z. we nemen kort geld op tot aan de kasgeldlimiet. De mutaties in de investeringen (aanvullingen investeringskredieten Herstraten Markt en Herinrichting Kalksheuvel 1e fase, overbrengen van het krediet zouttransportband naar MGD en opname van een investeringskrediet voor 20 parkeerplaatsen Hoogheem ten laste van grex Princenlant) leidt tot een jaarlijkse kapitaallast van € 17.000.

Overige aanpassingen

Bij het opnieuw opbouwen van de begroting zijn alle ramingen afgerond op € 100.

Onder overige aanpassingen zijn verder enkele verschuivingen van budgetten opgenomen:

- verkiezingen (33 van 2022 naar 2023);
- herindeling Haaren (50 van 2020 naar 2019);

Eenmalige aanpassingen in 2019 hebben plaatsgevonden voor:

- lasten WA-premie (44);
- dividenduitkering BNG (extra bate van 34);
- juridische kosten Moordijk (50);
- cameratoezicht Markt (14).

De bijdrage aan MGD is aangepast voor Bibob, zouttransportband, proceskosten WOZ en een overheveling. Verder zijn er structurele bijstellingen van beperktere omvang doorgevoerd voor gladheidsbestrijding, te betalen energiebelasting, toename lasten evenementkosten en fusie veiligheidshuizen.

Uitgangspunten en grondslagen begroting 2020 en meerjarenramingen 2021-2023

Ter voorbereiding op het begrotingsproces wordt jaarlijks een aantal financieel technische uitgangspunten bepaald als basis voor de nieuwe begroting. Deze zijn door de raad vastgesteld in de Kadernota 2020/2023 van 19 maart 2019. In combinatie met een aantal andere kengetallen en uitgangspunten geeft dit het volgende beeld.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal inwoners (per 1 januari)	30.747	30.797	30.847	30.897	30.947
Aantal nieuw te bouwen woningen	185	261	308	237	150
Aantal hectares (per 1 januari)	6.368	6.368	6.368	6.368	6.368
College van burgemeester en wethouders fte	4,60	4,60	4,60	4,60	4,60
Ambtelijke organisatie in fte (secr.+ griffie)	3,50	3,50	3,50	3,50	3,50
Ontwikkeling loonkosten	3,30%	2,25%	2,25%	2,25%	2,25%
Ontwikkeling materiële kosten (inflatie)	2,00%	1,80%	1,90%	1,90%	1,90%
Renteniveau korte financiering	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%
Renteniveau lange financiering	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Rekenrente	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%
Disconteringsvoet grondexploitatie	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Rente grondexploitatie/exploitatieplannen	2,44%	2,22%	2,22%	2,22%	2,22%
Disconteringsvoet exploitatieplannen	2,44%	2,22%	2,22%	2,22%	2,22%
Uurtarief grondexploitatie:					
- t/m schaal 5	74,57	76,25	77,96	79,72	81,51
- schaal 6 t/m 9	78,83	80,6	82,42	84,27	86,17
- vanaf schaal 10	100,14	102,39	104,7	107,05	109,46
Heffingen en tarieven:					
Leges en privaatrechtelijke tarieven	2,90%	2,10%	2,10%	2,10%	2,10%
OZB woningen	2,90%	2,10%	2,10%	2,10%	2,10%
OZB niet-woningen	2,90%	2,10%	2,10%	2,10%	2,10%
Toeristenbelasting	2,90%	2,10%	2,10%	2,10%	2,10%
Reclamebelasting	2,90%	2,10%	2,10%	2,10%	2,10%
Afvalstoffenheffing (100% kostendekking)	2,90%	2,10%	2,10%	2,10%	2,10%
Rioolheffing (100% kostendekking)	2,90%	2,10%	2,10%	2,10%	2,10%

Voor de kostendekkende producten afval en riolering geldt als uitgangspunt een 100% kostendekking. De daadwerkelijke stijging van deze tarieven kan daarom afwijken van de voorgenomen indexering.

Meerjarig overzicht van baten en lasten en de resultaatbestemming per programma

In het volgende overzicht wordt per programma achtereenvolgens aangegeven:

- de totale baten per programma, exclusief onttrekkingen aan reserves;
- de totale lasten per programma, exclusief stortingen in reserves;
- het saldo per programma als resultaat van de totale baten min de totale lasten per programma, exclusief de reservemutaties;
- de reservemutaties per programma.

Uiteindelijk volgt hier een resultaat uit. Dit is voor:

- het rekeningjaar 2018, het jaarresultaat;
- de begrotingsjaren vanaf 2019, het begrotingssaldo.

Voor de jaren 2019 en 2020 tot en met 2023 resteert er nu een negatief begrotingssaldo. In het dekkingsplan zal een aantal voorstellen worden opgenomen om ook voor deze jaren tot een sluitend begrotingsbeeld te komen. Streven is om dit dekkingsplan beschikbaar te hebben in de raadsvergadering van 29 oktober 2019.

Baten (x € 1.000)	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Duurzaamheid	6.465	6.257	6.839	6.530	6.586	6.679
Maatschappelijke ontwikkeling	7.928	8.098	7.768	7.768	8.314	8.314
Leefomgeving	5.971	8.861	10.022	5.562	3.417	3.219
Economie, Toerisme, Recreatie, Sport en Cultuur	372	959	357	891	358	357
Meewerkend bestuur	60.400	63.352	65.756	66.220	66.017	67.317
Totaal baten	81.137	87.526	90.742	86.970	84.692	85.886

Lasten (x € 1.000)	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Duurzaamheid	7.345	7.319	9.354	8.770	8.842	8.956
Maatschappelijke ontwikkeling	47.436	48.455	48.895	48.589	48.276	48.207
Leefomgeving	14.052	19.305	20.942	15.740	14.976	14.713

Economie, Toerisme, Recreatie, Sport en Cultuur	5.663	8.122	5.798	5.707	5.687	5.690
Meewerkend bestuur	9.207	10.211	9.058	10.113	10.289	11.000
Totaal lasten	83.703	93.411	94.046	88.918	88.069	88.567

Saldo (x € 1.000)	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Duurzaamheid	-880	-1.062	-2.515	-2.240	-2.256	-2.277
Maatschappelijke ontwikkeling	-39.508	-40.357	-41.127	-40.821	-39.961	-39.893
Leefomgeving	-8.081	-10.444	-10.920	-10.178	-11.559	-11.495
Economie, Toerisme, Recreatie, Sport en Cultuur	-5.291	-7.163	-5.441	-4.816	-5.329	-5.333
Meewerkend bestuur	51.193	53.141	56.699	56.107	55.728	56.317
Totaal saldo	-2.567	-5.886	-3.304	-1.948	-3.377	-2.681

Reserves (x € 1.000)	Rekening 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Duurzaamheid						
Onttrekkingen	94	35	0	0	0	0
Toevoegingen	0	0	0	0	0	0
Saldo reserveringen	94	35	0	0	0	0
Maatschappelijke ontwikkeling						
Onttrekkingen	3.099	1.132	361	353	345	338
Toevoegingen	86	63	30	30	31	31
Saldo reserveringen	3.013	1.070	331	323	315	306
Leefomgeving						
Onttrekkingen	1.094	255	394	192	181	170
Toevoegingen	1.497	214	221	490	53	54
Saldo reserveringen	-403	40	174	-298	128	116
Economie, Toerisme, Recreatie, Sport en Cultuur						
Onttrekkingen	679	1.262	93	81	80	78
Toevoegingen	36	0	0	0	0	0
Saldo reserveringen	643	1.262	93	81	80	78

Meewerkend bestuur						
Onttrekkingen	5.340	3.878	379	0	13	0
Toevoegingen	5.512	2.906	1.254	806	265	257
Saldo reserveringen	-172	971	-875	-806	-253	-257
Totaal resultaat (x € 1.000)	608	-2.507	-3.582	-2.647	-3.108	-2.438

Incidentele baten en lasten op programmaniveau

Uitgangspunt toezicht: materieel begrotingsevenwicht

Bij de beoordeling door de toezichthouder of de begroting structureel in evenwicht is, wordt gebruik gemaakt van het overzicht van incidentele baten en lasten. Op basis hiervan wordt het materiële begrotingsevenwicht beoordeeld: worden de structurele lasten gedekt door structurele baten. Dit geldt voor zowel het bestaande beleid als het in de begroting opgenomen nieuwe beleid. Met het inzicht in incidentele baten en lasten wordt dan, ook meerjarig, het structurele begrotingssaldo inzichtelijk gemaakt. Door de toezichthouder wordt vervolgens beoordeeld hoe het materiële begrotingsevenwicht zich verhoudt tot het formele begrotingsevenwicht. Dit geeft o.a. een indicatie hoe de begroting in het meerjarig perspectief sluitend is gemaakt en het realiteitsgehalte en volledigheid van in de begroting opgenomen ramingen van baten en lasten.

Regelgeving BBV

Op basis van de regelgeving opgenomen in het BBV is het overzicht van incidentele baten en lasten een onderdeel van de begrotingsstukken. Met ingang van 1 januari 2013 is de regelgeving in het BBV voor inzicht in incidentele baten en lasten verder uitgebreid. Het BBV geeft echter geen harde definitie van de begrippen incidenteel en structureel. Ook in de praktijk is het onderscheid niet altijd even scherp te trekken. Om toch zoveel mogelijk eenduidige toepassing van regelgeving te bevorderen heeft de Commissie BBV al in 2012 de notitie 'incidentele en structurele baten en lasten' opgesteld. In de notitie wordt het onderscheid tussen incidenteel en structureel op basis van de volgende vier verduidelijkingen nader uitgewerkt:

1. Indien bestaand structureel beleid, niet zijnde een tijdelijke geldstroom, binnen de termijn van 3 jaar een wijziging ondergaat dan worden de daarmee samenhangende lasten of baten in het begrotingsjaar niet als incidenteel aangemerkt. Bijvoorbeeld in het kader van de bezuinigingen besluit de gemeente in jaar t+3 geen subsidies meer te verstrekken; de daarmee samenhangende lasten worden in t+2, t+1 en t nog als structureel beschouwd.
2. Na afloop van een begrotingsjaar zullen bij het opmaken van de jaarrekening altijd wel enige (relevante) verschillen tussen de werkelijkheid en de begroting blijken. Het is van belang dat bij de analyse ex BBV artikel 28, lid a wordt gezien in hoeverre er alsnog sprake is geweest van niet begrote incidentele baten en lasten. Budgetverschillen op activiteiten betreffende structureel bestaand beleid blijven naar hun aard 'structureel'.
3. Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten.
4. Meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt vanwege een raadsbesluit en/of een toekenningsbesluit klasseren als incidentele baten en lasten, ook als de geldstroom (nog) langer is dan 3 jaar.

In de volgende tabel is per programma aangeven welk bedrag is begroot aan incidentele baten en incidentele lasten. In het bijlagenboek is een specificatie opgenomen van de onderliggende posten.

Incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Incidentele baten programma:				
Duurzaamheid	19	19	0	0
Maatschappelijke ontwikkeling	0	0	0	0
Leefomgeving	7.240	2.450	842	658
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	0	531	0	0
Meewerkend bestuur	519	140	13	0
Totaal incidentele baten	7.778	3.140	854	658
Incidentele lasten programma:				
Duurzaamheid	318	25	0	0
Maatschappelijke ontwikkeling	248	157	21	0
Leefomgeving	7.378	2.479	999	658
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	31	10	0	10
Meewerkend bestuur	848	616	31	31
Totaal incidentele lasten	8.822	3.287	1.051	699
Saldo incidentele baten -/- lasten	-1.045	-148	-197	-41

Stand van zaken te realiseren taakstellingen en restant stelposten

In de voorliggende begroting 2020 met bijbehorende meerjarenramingen 2021-2023 zijn twee te realiseren stelposten opgenomen. Dat zijn Vrijval kapitaallasten en Uitkomsten onderzoek jeugdzorg. Het gaat hierbij om de volgende bedragen:

Overzicht stelposten (bedragen x € 1.000)	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Vrijval kapitaallasten	140	140	0	0
Uitkomsten onderzoek jeugdzorg			547	547
Totaal nog te realiseren stelposten	140	140	547	547

Toelichting:

Stelpost kapitaallasten

De stelpost Vrijval kapitaallasten is in de afgelopen jaren steeds ingevuld kunnen worden met rente- en afschrijvingsvoordelen voortvloeiend uit vertraging in de investeringen, als gevolg van de doorlichting van de investeringen bij de eerste en tweede bestuursrapportages.

Extra Rijksmiddelen vanaf 2022 voor jeugdhulp

In de meicirculaire 2019 is opgenomen dat tijdelijk, voor de jaren 2019 tot en met 2023, extra middelen zijn toegevoegd aan het Gemeentefonds voor jeugdhulp. De circulaire meldde verder dat aanvullende onderzoek wordt verricht om te kunnen bepalen in hoeverre gemeenten structureel extra middelen nodig hebben voor jeugdhulp. Vervolgens is het Rijk in overleg met de provinciale toezichthouders tot een richtlijn gekomen ten aanzien van de meerjarenraming jeugd in de gemeentelijke begroting. De richtlijn komt op het volgende neer:

1. De extra middelen jeugdzorg voor de jaren 2019 tot en met 2021, die onderdeel uitmaken van de algemene uitkering, worden als structureel dekkingsmiddel aangemerkt.
2. Voor de jaren 2022 en 2023 kan door de gemeente een stelpost 'Uitkomst onderzoek jeugdzorg' geraamd worden: per gemeente naar rato van de € 300 miljoen (in 2021).
3. Deze stelpost 'Uitkomst onderzoek jeugdzorg' kan als structureel opgenomen worden.
4. Voorwaarde is dat daarnaast gemeente tevens zelf maatregelen neemt in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg en ggz mede gericht op beheersing van de kosten. Gemeenten spelen immers zelf ook een actieve rol in de transformatie en daarmee ook in het kunnen beperken van de uitgaven.

Boxtel heeft tot het maximum de tijdelijke extra inkomst 2021 voor jeugdhulp ad € 547.000 doorgetrokken naar 2022, 2023 en verder. Deze inkomsten vanaf 2022, waarover dus nog onzekerheid bestaat of ze definitief toegekend gaan worden, zijn begroot op het product Maatschappelijk Werk, onderdeel decentralisaties sociaal domein.

Reserves

Onderbouwing nut en doel reserves

Omschrijving	Door de raad vastgesteld doel
Algemene reserve	
Algemene Reserve	Opvangen van alle niet afgedekte financiële risico's.
Bestemmingsreserves	
<i>Afdekking kapitaallasten:</i>	
Investeringsbudget infrastructuur stedelijk gebied	Financiering van grote investeringen in het stedelijk gebied (dus niet buitengebied) inclusief projecten voor parkeren en fietsverkeer.
Onderwijs IHP algemeen (kapitaallasten)	Financiering van investeringen in onderwijsgebouwen.
Sportaccommodaties (kapitaallasten)	Financiering van investeringen in sportaccommodaties.
Dommelbad (kapitaallasten)	Financiering van investering van zwembad.
Verbouwing Ursula	Dekking deel kapitaallasten verbouwing frontoffice Ursulacomplex.
<i>Overige bestemmingsreserves</i>	
Egalisatie MGD-budgetten voor IV en ICT	Het voor IV en ICT behouden van door MGD hiervoor begrote budgetten die aan het eind van het jaar niet besteed zijn door MGD.
Investeringsbudget grootschalige infrastructuur	Het beschikbaar hebben van middelen om zelf een bijdrage te kunnen leveren in de oplossing van de problematiek van de GSI naast de bijdragen die nodig zijn van andere overheden.
Onderhoud kunstwerken	Het egaliseren van de jaarlijkse budgetten voor onderhoud kunstwerken waarbij de eventuele overschotten en tekorten op de betreffende exploitatiebudgetten via de resultaatbestemming worden verrekend met deze reserve.
Onderhoud wegen	Het egaliseren van de jaarlijkse budgetten voor onderhoud wegen waarbij de eventuele overschotten en tekorten op de betreffende

Omschrijving	Door de raad vastgesteld doel
	exploitatiebudgetten via de resultaatbestemming worden verrekend met deze reserve.
Parkeervoorzieningen	Aanvragers van een bouwvergunning die niet kunnen voldoen aan de parkeernorm van het gebied laten meebetalen in de aanleg van parkeerplaatsen elders.
Duurzame ontwikkeling	Mogelijk maken dat activiteiten in meerdere jaren kunnen worden uitgevoerd zonder dat door budgetspelregels de beschikbare jaarbudgetten vervallen.
Onderhoud onderwijs (gymzalen en buitenzijde Wilgenbroek)	Het egaliseren van de jaarlijkse budgetten voor onderhoud onderwijs (gymzalen en buitenzijde Wilgenbroek) waarbij de eventuele overschotten en tekorten op de betreffende exploitatiebudgetten via de resultaatbestemming worden verrekend met deze reserve. Reserve is vervallen per 1 januari 2019 en overgezet naar de Voorziening Gemeentelijk Vastgoed.
Onderhoud Wilgenbroek binnenzijde	Het egaliseren van de jaarlijkse budgetten voor onderhoud Wilgenbroek binnenzijde waarbij de eventuele overschotten en tekorten op de betreffende exploitatiebudgetten via de resultaatbestemming worden verrekend met deze reserve. Reserve is vervallen per 1 januari 2019 en overgezet naar de Voorziening Gemeentelijk Vastgoed.
Realisatie buitenschoolse kinderopvang	Financiering van te realiseren kinderopvang en buitenschoolse opvang in de nog te bouwen brede scholen.
Onderhoud en vervanging speelvoorzieningen	Het egaliseren van de jaarlijkse budgetten voor onderhoud en vervanging speelvoorzieningen waarbij de eventuele overschotten en tekorten op de betreffende exploitatiebudgetten via de resultaatbestemming worden verrekend met deze reserve.
Plattelandsvernieuwing	Mogelijk maken dat activiteiten in meerdere jaren kunnen worden uitgevoerd zonder dat door

Omschrijving	Door de raad vastgesteld doel
	budgetspelregels de beschikbare jaarbudgetten vervallen.
Sociaal Domein	Instellen van een buffer voor het opvangen van risico's op het sociaal domein.
Groenbeheer	Mogelijk maken dat overschotten op openbaar groen kunnen worden aangewend voor tekorten en voor nog te realiseren beleidsdoelstellingen van het geldende Groenbeleidsplan.
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	Onderhoud gemeentehuis en overige gemeentelijke gebouwen. Reserve is vervallen per 1 januari 2019 en overgezet naar de Voorziening Gemeentelijk Vastgoed.
Grondexploitatie	Buffer voor de risico's in de grondexploitatie.
Ruimtelijke plannen/antérieure overeenkomsten	Bekostigen van bovenwijkse voorzieningen en van voorzieningen die getroffen moeten worden vanuit afgesloten antérieure overeenkomsten.

In het navolgende overzicht is het meerjarige verloop van de reserves weergegeven.

Algemene reserve

De raad van de gemeente Boxtel heeft in haar nota reserves en voorzieningen een minimale norm van de Algemene reserve vastgelegd (5% van de begrotingsomvang+5% van de vaste activa minus de totale reserves. Toegepast op de cijfers van de meerjarenbegroting 2020-2023 geeft de minimale norm van de algemene reserve het volgende beeld te zien:

Berekening minimale norm algemene reserve	2019	2020	2021	2022	2023
(bedragen x € 1.000)					
5% van de begrotingsomvang (lasten voor bestem)	4.671	4.702	4.446	4.403	4.428
5% van de vaste activa minus totale reserves	2.688	3.124	3.105	2.876	2.868
Totaal minimale norm algemene reserve	7.359	7.826	7.551	7.279	7.296

Conclusie is dat de begrote omvang van de algemene reserve zich voor elk jaar beneden de door de raad gestelde minimale norm bevindt.

Daarnaast wordt de omvang van de algemene reserve beoordeeld ten opzichte van de

risico's zoals beschreven in paragraaf B, weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Overige bestemmingsreserves

De totale omvang van de overige bestemmingsreserves bedraagt bij aanvang van het begrotingsjaar 2020 € 14,0 miljoen en loopt iets terug tot € 13,7 miljoen aan het eind van het begrotingsjaar en € 13,6 mln. aan het eind van 2023.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves lopen via de resultaatbestemming en worden cijfermatig per programma gepresenteerd. De bestemmingsreserves kunnen worden verdeeld in:

- a. Reserves ter dekking van kapitaallasten van afgeronde investeringen (per 1-1-2020, € 6,2 miljoen);
- b. Reserves ter dekking van kapitaallasten van lopende investeringen (per 1-1-2020, € 1,9 miljoen);
- c. Overige bestemmingsreserves ter egalisatie van kosten en realisatie van plannen (per 1-1-2020, € 5,9 miljoen).

Met uitzondering van de reserves ter dekking van kapitaallasten wordt er aan de bestemmingsreserves geen rente toegevoegd.

RESERVES						
Saldo per 31 december	2018	2019	2020	2021	2022	2023
(bedragen x € 1.000)						
Algemene reserve:						
Jaarresultaat na bestemming	608	0	0	0	0	0
Algemene Reserve	5.929	5.260	5.852	6.383	6.370	6.370
Bestemmingsreserves:						
Egalisatie MGD budgetten IV/ICT/Veranderprogr's	718	0	0	0	0	0
Investeringsbudget infrastructuur stedelijk gebied	1.930	1.892	1.843	1.791	1.739	1.688
Egalisatie onderhoud kunstwerken	350	350	350	350	350	350
Egalisatie onderhoud wegen	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900
Parkeervoorzieningen	141	133	125	117	110	102
Groenbeheer	95	63	63	63	63	63
Platteland vernieuwing	1.108	1.073	1.073	1.073	1.073	1.073
Onderwijs IHP algemeen (kapitaallasten)	4.487	4.250	4.013	3.778	3.544	3.311
Egalisatie onderhoud gymlokalen & buitenz Wilgenbr	507	0	0	0	0	0

Egalisatie onderhoud binnenzijde Wilgenbroek	324	0	0	0	0	0
Realisatie buitenschoolse kinderopvang	203	203	203	203	203	204
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	336	0	0	0	0	0
Verbouwing Ursula	325	324	325	329	341	363
Grondexploitatie	381	507	473	910	910	910
Dommelbad (kapitaallasten)	1.437	1.447	1.459	1.481	1.505	1.530
Egalisatie onderhoud speelvoorzieningen	110	110	110	110	110	110
Sociaal Domein	299	299	299	299	299	299
Duurzame ontwikkeling	952	952	952	952	952	952
Ruimtelijke plannen/antérieure overeenkomsten	548	548	548	548	548	548
TOTAAL RESERVES	22.689	19.310	19.588	20.287	20.018	19.774

In totaal daalt de omvang van de reserves van € 22,7 miljoen per 31 december 2018 tot € 19,8 miljoen per 31 december 2023. De belangrijkste mutaties zijn:

Specificatie mutaties reserves (bedragen x € 1.000)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
stortingen in reserves:					
Grondexploitatie	163	168	437		
IHP	30	30	30	31	31
Jaarresultaat na bestemming	608				
Overhevelingen			531		
Rentecompensatie reserves	293	284	275	265	257
Resultaat begroting	320				
Resultaat bestuursrapportages	955	970			
Resultaat sociaal domein (producten)	763				
Ursulacomplex	52	52	53	53	54
Totaal stortingen	3.183	1.505	1.326	349	342
onttrekkingen aan reserves:					
Bomenbeleidsplan	32				
Dekking kapitaallasten	649	646	627	606	585
Formatie SD (raad 9-10-18)	16				
Grondexploitatie	37	202			
ICT-egalisatiereserve MGD	718				
Jaarresultaat na bestemming	608				
Overhevelingen	642	285		13	
Plattelandsvernieuwing	35				
	216				

Project Transformatie en Transitie SD	150				
Resultaat begroting	1.213				
Resultaat bestuursrapportages	554	94			
Resultaat sociaal domein (producten)	218				
Transformatie jeugdhulp (regio inkoop)	395				
Van reserve naar voorziening vastgoed	1.167				
Vernieuwingsprogramma MGD	126				
Totaal onttrekkingen	6.562	1.227	627	619	585
PER SALDO RESERVE MUTATIES	-3.378	278	699	-269	-243

Voorzieningen

Onderbouwing nut en doel voorzieningen

Omschrijving	Door de raad vastgesteld doel
Voorzieningen	
Openbare verlichting	Egalisatie van de kosten voor onderhoud openbare verlichting.
Groot onderhoud riolbeheer	Egalisatie van de kosten voor groot onderhoud aan rioleringen.
Onderhoud sportaccommodaties	Egalisatie van de kosten voor onderhoud van binnen- en buitenaccommodaties. Reserve is vervallen per 1 januari 2019 en overgezet naar de Voorziening Gemeentelijk Vastgoed.
Onderhoud Dommelbad	Egalisatie van de kosten voor onderhoud van zwembad Het Dommelbad aan de Schijndelseweg. Voorziening is vervallen per 1 januari 2019 en overgezet naar de Voorziening Gemeentelijk Vastgoed.
Gemeentelijk Vastgoed	Egalisatie van kosten van onderhoud van gemeentelijk vastgoed. Voorziening is ingesteld per 1 januari 2019 via de begroting 2020.
Vervanging riolering	Sparen voor vervangingsinvesteringen in het riool (toegestaan omdat eerste rioolaanleg uit grondbedrijf is gefinancierd).
Legaat van Cooth	De inkomsten uit het legaat zijn bestemd voor onderwijskundige doeleinden. Uitgebreide informatie over het legaat is te vinden in het rapport van de tijdelijke commissie Legaat van Cooth van november 1990. Jaarlijks dient een overzicht voor de gemeenteraad gemaakt te worden van de inkomsten, uitgaven en bezittingen in het kader van het legaat (raadsvoorstel 19-9-1991).
St. Jan's Baptistfonds	Ondersteuning van jeugdinitiatieven uit Liempde.
Schenking Dr. Hoekstichting	De schenking moet worden ingezet ten behoeve van de basisgezondheidszorg in Boxtel.

Nazorg Vlagheide	Op basis van de begroting GR Stadsgewest 's-Hertogenbosch wordt van de deelnemende gemeenten een bijdrage verwacht. Voor Boxtel (8,7%) betekent dit een bijdrage van € 389.081. Deze bijdrage is als voorziening voor toekomstige verplichting, verlies verantwoord.
Egalisatie reinigingstarieven	Opvangen van ongewenste schommelingen in de tarieven.
Egalisatie rioolheffing	Opvangen van ongewenste schommelingen in de tarieven.

Meerjarige ontwikkeling voorzieningen

Samenvattend naar soort voorziening zien we het volgende beeld:

Overzicht voorzieningen per 1 januari	2019	2020	2021	2022	2023
(bedragen x € 1.000)					
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	389	389	389	389	389
Onderhoud-egalisatie	3.951	5.685	5.239	5.792	6.246
Egalisatie tarieven	1.472	1.022	493	387	327
Door derden beklemde middelen	6.643	6.882	6.954	7.048	7.187
Totaal voorzieningen	12.455	13.978	13.075	13.616	14.149

De voorzieningen voor afdekking van verliezen grondexploitaties(€ 8,6 miljoen per 1 januari 2020) wordt in mindering gebracht op de activa en zijn derhalve niet opgenomen de tabel.

In het navolgende overzicht is het meerjarige verloop van de voorzieningen weergegeven.

VOORZIENINGEN						
Saldo per 31 december	2018	2019	2020	2021	2022	2023
(bedragen x € 1.000)						
Nazorg Vlagheide (Stadsgewest)	389	389	389	389	389	389
Openbare verlichting	92	95	395	695	995	1.295
Legaat van Cooth	737	810	810	810	810	810
Voorziening gemeentelijk vastgoed	0	2.211	1.426	1.626	1.701	1.494
Onderhoud sportaccommodaties	86	0	0	0	0	0
Onderhoud Dommelbad	490	0	0	0	0	0
St. Jan's Baptistfonds	9	9	9	10	10	10
Schenking Dr. Hoekstichting	31	31	31	31	31	31
Egalisatie reinigingstarieven	1.162	792	492	343	211	97
Egalisatie rioolheffing	310	231	1	44	115	201
Vervanging riolering	5.865	6.033	6.103	6.198	6.337	6.523
Groot onderhoud rioolbeheer	3.284	3.378	3.418	3.471	3.549	3.654
TOTAAL VOORZIENINGEN	12.455	13.978	13.075	13.616	14.149	14.503

Nieuw beleid, gehonoreerde wensen

In deze begroting zijn uitsluitend autonome ontwikkelingen nieuw opgenomen. Voor een nadere onderbouwing van de betreffende posten wordt verwezen naar het hoofdstuk 'Samenvattend overzicht ontwikkeling begrotingssaldo.'

Keuzes voor nieuw beleid en te honoreren wensen zijn aangehouden en worden afgewogen bij de besluitvorming rondom het dekkingsplan. Zoals eerder vermeld is het streven hierbij de raadsvergadering van 29 oktober 2019.

Investeringsen

De investeringen kunnen krachtens het Besluit Begroting en Verantwoording worden onderscheiden in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

- **Investeringsen met een economisch nut** worden gedefinieerd als investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn.
- **Investeringsen met een meerjarig maatschappelijk nut** brengen vaak veel onderhoud met zich mee, terwijl ze meestal niet worden vervangen. Er is geen markt voor waar deze activa kunnen worden verhandeld.

De systematiek van activering en afschrijving is voor beide soorten investeringen gelijk getrokken; investeringen met een economisch nut en investeringen met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de verwachte levensduur wordt jaarlijks afgeschreven. Verder geldt voor beide de netto methode; dat wil zeggen dat investeringsbijdragen van derden direct in mindering mogen worden gebracht.

Begrote investeringen

Met het vaststellen van de programmabegroting worden ook de in de begroting opgenomen investeringen geautoriseerd. In deze begroting worden aan de raad geen nieuwe te voteren investeringen voorgelegd. Wel zijn voor 2 bestaande kredieten noodzakelijke aanvullingen doorgevoerd. Het betreft:

- € 175.000 in 2019 voor kredietoverschrijding 2018 en kosten 2019 van Herstraten Markt en
- € 320.000 in 2020 voor extra te maken kosten Herinrichting (1e fase) Kalksheuvel.

Verder zijn 2 budgettair neutrale aanpassingen doorgevoerd:

- Het investeringskrediet van € 30.000 voor zouttransportband is overgebracht naar MGD (de hogere bijdrage aan MGD compenseert de vervallen kapitaallasten);
- Voor de aanleg van 20 parkeerplaatsen bij Hoogheem is in 2019 een investeringskrediet van € 35.000 aangemaakt en dit kan gedekt worden uit de grondexploitatie Princenlant.

In het navolgende overzicht zijn de begrote investeringsuitgaven voor 2019 t/m 2023 weergegeven met daarbij de gevoteerde kredieten en de realisatie t/m 2018.

Overzicht investeringsuitgaven (bedragen x € 1.000)	Krediet	Gereali seerd	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
<i>investerings met economisch nut:</i>							
Automatisering gemeenteraad			34				
Diverse investeringen rioolbeheer	13.489	7.295	4.855	1.339			
Dwarsdeelschuur kinderboerderij	150	3	147				
Nieuwbouw Michaëlschool	2.855	2.503	350				
Parkeren omgeving centrum en Parkeerplaatsen Hoogheem	789	750	39				
Sportinvesteringen (ODC en toplaag atletiekbaan)	149		149				
Verkeersregelinstallaties	150		150				
Zonnepanelen gemeentewerf	90	67	23				
Veeg-, vuilniswagens en onkruidbestrijdingsmachine	889		499	390			
totaal economisch nut			6.246	1.729	0	0	0

investerings met maatschappelijk nut:

Aanpassing Bosscheweg Dukaat- De Ketting	1.700	36	114	1.550			
Ontsluitingsweg Dukaat	500		500				
Aanpassing kruising Roderweg	210	168	42				
kruising Fellenoord parkeren omgeving centrum	200			200			
herinrichting Kalksheuvel	420		370		50		
Herinrichting Rechterstraat	300		300				
Prins Hendrikstraat (laad- en loshaven)	50	5	45				
Herstraten Markt	1.979	1.891	88				
Molenwijkseweg e.o.	1.300	408	891				
Move snelfietsroute (voorheen Boxtel Bicycle)	124			124			
beeldkwaliteit Parkweg	50						50
Veiligheid op straat	41				41		
Asfalteren paden begraafplaats	55	51	4				
Lennisheuvel-Boxtel	250				250		
Herinrichting Liempde	500						500

223

Aanpassing 3 kruisingen Ladonk	750					750	
Keulsebaan, deelplan 4c	2.500					2.500	
PHS/VLK/Keulsebaan deelplan 4c	18.398	2.664	4.309	3.653	5.368	750	
totaal maatschappelijk nut			6.663	5.527	5.709	4.550	0

TOTAAL INVESTERINGSUITGAVEN			12.909	7.256	5.709	4.550	0
--	--	--	---------------	--------------	--------------	--------------	----------

Overzicht investeringsinkomsten	Krediet	Gereali	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
(bedragen x € 1.000)	seerd	2019	2020	2021	2022	2023	

met economisch nut:

Parkeren omgeving centrum	50	50					
bijdrage dwarsdeelschuur kinderboerderij	50		50				
totaal economisch nut			50	0	0	0	0

met maatschappelijk nut

uit exploitatiebijdrage Selissen voor Ontsluitingsweg Dukaat	500		500				
(prov.) bijdragen PHS/VLK	13.200	3.230	2.483	2.451	5.045	320	
Verkoop onroerend goed (Apollpad 66 en grond)	291		291				
Verkoop brandweerkazerne Brederodeweg 25	565			565			
Molenwijkseweg	77	77					
Herstraten Markt	113	113					
totaal maatschappelijk nut			3.274	3.016	5.045	320	0

TOTAAL INVESTERINGSINKOMSTEN			3.324	3.016	5.045	320	0
---	--	--	--------------	--------------	--------------	------------	----------

Meerjarig overzicht balans

Met het opnemen van een geprognosticeerde balans krijgt de raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, reserves en voorzieningen, en in de financieringsbehoefte. De geprognosticeerde balans moet aansluiten op de balans in de jaarrekening, maar behoeft niet dezelfde mate van detail te kennen.

Het EMU-saldo kan afgeleid worden van de mutaties in de balans, dat is nl. het saldo van mutaties in de vorderingen en de mutaties in de schulden ofwel de som van de mutaties van de vaste en vlottende financiële activa minus de som van de mutaties van de vaste en vlottende schuld. Een berekening van het EMU-saldo is opgenomen in het bijlagenboek. Voor het opstellen van de meerjarige prognose van de balans zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Kolom 2018 betreft de definitieve cijfers volgens de vastgestelde jaarrekening 2018;
- Kolom 2019 tot en met 2023 betreft de meerjarige prognose van de balans;
- Alle liquide middelen, overlopende activa en overlopende passiva zijn met elkaar verrekend: het saldo in de balans geeft de kortlopende financieringsbehoefte of de tijdelijke overschotten weer;
- Het onderdeel Eigen vermogen – resultaat is in de prognose van het onderdeel reserves verwerkt.

MEERJARIGE BALANS (bedragen x € 1.000)						
ACTIVA	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Immateriële vaste activa	91	259	600	533	472	419
Materiële vaste activa	67.681	73.140	73.193	69.881	70.034	65.982
Financiële vaste activa	8.677	8.390	7.898	7.390	6.865	6.358
Voorraden	6.189	4.545	5.553	6.152	4.823	2.767
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	13.849	0	0	0	0	0
Liquide middelen	624	0	0	0	0	0
Overlopende activa	1.265	0	0	0	0	0
TOTAAL ACTIVA	98.377	86.334	87.243	83.956	82.194	75.526
PASSIVA	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Eigen vermogen	22.689	19.310	19.588	20.287	20.018	19.774
Voorzieningen	12.455	13.978	13.075	13.616	14.149	14.503
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	33.105	47.047	47.122	42.980	40.666	36.541
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	21.342	5.998	7.459	7.073	7.361	4.708
Overlopende passiva	8.786	0	0	0	0	0
TOTAAL PASSIVA	98.377	86.334	87.243	83.956	82.194	75.526

Overzicht van baten en lasten en presentatie structureel begrotingssaldo

De gemeenteraad heeft de wettelijke taak een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is. De provincie als toezichthouder heeft geconstateerd dat niet alle Brabantse gemeentebegrotingen een (uniforme) presentatie van het structureel begrotingssaldo bevatten. Daarom heeft de provincie de gemeenten geadviseerd gebruik te maken van onderstaande opstelling, die tevens volledig invulling geeft aan de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Overzicht van baten en lasten begroting 2020 (bedragen x € 1.000)	baten	lasten	saldo
resultaat voor bestemming:			
Duurzaamheid	6.839	9.354	-2.515
Maatschappelijke ontwikkeling	7.768	48.895	-41.127
Leefomgeving	9.487	20.758	-11.271
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	357	5.798	-5.441
Meewerkend bestuur	1.475	7.146	-5.671
Algemene dekkingsmiddelen, taakvelden:			
0.5 Treasury	1.813	-259	2.072
0.61 OZB woningen	4.445	558	3.887
0.62 OZB niet-woningen	2.996	0	2.996
0.63 Parkeerbelasting	351	0	351
0.64 Belastingen overig	63	6	58
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	54.252	0	54.252
Overhead (taakveld 0.4)	0	1.761	-1.761
Heffing vennootschapsbelasting (taakveld 0.9)	0	0	0
Bedrag onvoorzien (deel taakveld 0.8)	898	-3.551	4.448
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	90.742	90.464	278
toevoeging en onttrekking aan de reserves:			
Duurzaamheid	0	0	0
Maatschappelijke ontwikkeling	361	30	331
Leefomgeving	394	221	174
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	93	0	93
Meewerkend bestuur	379	1.254	-875
RESULTAAT	91.969	91.969	0
incidentele baten en lasten	7.778	8.822	-1.045
STRUCTUREEL BEGROTINGSSALDO	84.192	83.147	-1.045

Op basis van dit overzicht kan worden geconcludeerd dat in structurele zin de lasten voor het begrotingsjaar 2020 hoger zijn dan de baten.

Inzicht in baten en lasten Begroting 2020

Inzicht baten Begroting 2020

In navolgend overzicht wordt ingegaan op de verdeling van de baten zoals begroot voor het jaar 2020. De totaal geraamde baten, na bestemming van het resultaat voor het begrotingsjaar 2020 bedragen € 91,969 miljoen. Deze baten worden als volgt gepresenteerd:

- Als baten per programma
- Als baten per inkomstensoort

Baten per programma

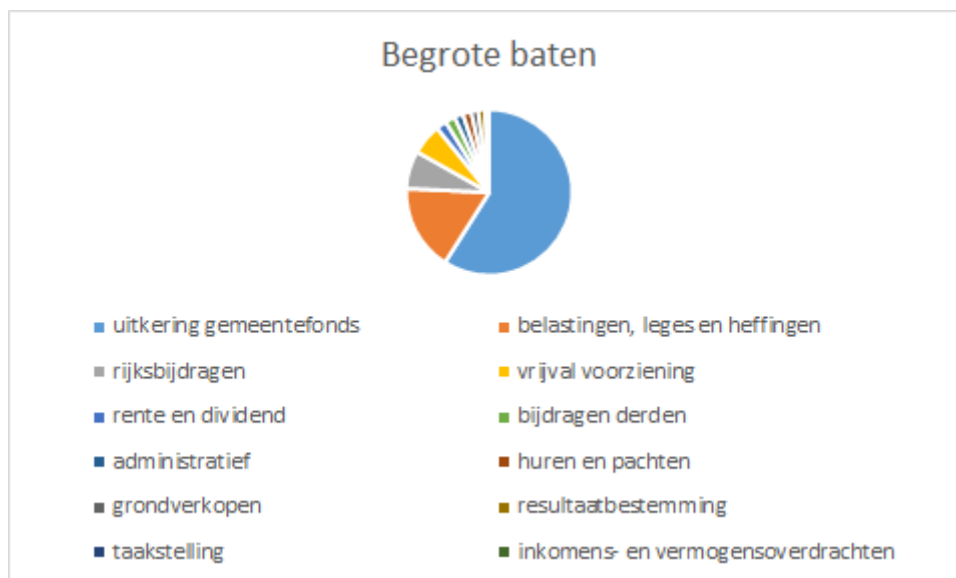
De voor het jaar 2020 begrote baten (bedragen x € 1.000) op basis van de programma indeling, kunnen als volgt worden weergegeven.

Programma	Baten
Duurzaamheid	6.839
Maatschappelijke ontwikkeling	8.130
Leefomgeving	10.416
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	450
Meewerkend bestuur	66.135
Totaal baten inclusief resultaatbestemming	91.969

Baten als inkomstensoort

Voor een globaal inzicht in alle exploitatiebaten zijn deze onderverdeeld in hoofdgroepen. Hiermee wordt inzicht gegeven in de herkomst van de baten/dekkingsmiddelen.

Betreft (bedragen x € 1.000)	Begroot	%
uitkering gemeentefonds	54.252	58,99%
belastingen, leges en heffingen	15.416	16,76%
rijksbijdragen	6.813	7,41%
vrijval voorziening	5.530	6,01%
rente en dividend	1.882	2,05%
bijdragen derden	1.781	1,94%
administratief	1.554	1,69%
huren en pachten	1.534	1,67%
grondverkopen	1.240	1,35%
resultaatbestemming	1.227	1,33%
taakstelling	490	0,53%
inkomens- en vermogensoverdrachten	250	0,27%
Totaal	91.969	100,00%

Samenvattend kan worden gesteld dat ruim 83% van de gemeentelijke baten bestaan uit rijksbijdragen (inclusief gemeentefonds) en belastingen, leges en heffingen.

Verder wordt € 1,2 miljoen vanuit de reserves ingezet als dekkingsmiddel via de resultaatbestemming.

Inzicht lasten Begroting 2020

In navolgend overzicht wordt ingegaan op de verdeling van de lasten zoals begroot voor het jaar 2020. De totaal geraamde lasten, na bestemming van het resultaat voor het begrotingsjaar 2020 bedragen € 91,969 miljoen. Deze baten worden als volgt gepresenteerd:

- Als lasten per programma
- Als lasten per uitgavensoort

Lasten per programma

De voor het jaar 2020 begrote lasten (bedragen x € 1.000) op basis van de programma indeling, kunnen als volgt worden weergegeven.

Programma	Lasten
Duurzaamheid	9.354
Maatschappelijke ontwikkeling	48.925
Leefomgeving	21.163
Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	5.798
Meewerkend bestuur	6.730
Totaal lasten inclusief resultaatbestemming	91.969

Lasten als uitgavensoort

Voor een globaal inzicht in alle exploitatielasten zijn deze onderverdeeld in hoofdgroepen. Hiermee wordt inzicht gegeven in de bestedingen.

Betreft (bedragen x € 1.000)	Begroot	%
bijdrage MijnGemeenteDichtbij	20.209	21,97%
bijdragen gemeenschappelijke regelingen	11.398	12,39%
jeugdzorg	10.768	11,71%
overige goederen en diensten	7.492	8,15%
Wmo	7.168	7,79%
rente en afschrijving	6.624	7,20%
inkomensvoorzieningen	5.853	6,36%
subsidies	5.635	6,13%
administratief	5.548	6,03%
inkomensoverdrachten	3.622	3,94%
grondexploitatie	2.128	2,31%
resultaatbestemming	1.505	1,64%
stortingen voorzieningen	1.348	1,47%
salarissen	1.273	1,38%
energiekosten	487	0,53%
belastingen en heffingen	473	0,51%
inhuur personeel	263	0,29%
rijksbijdragen	176	0,19%
Totaal	91.969	100,00%

Samenvattend zien we dat met een aandeel van bijna 22% de bijdrage aan MijnGemeenteDichtbij de grootste uitgavenpost is. De uitgaven sociaal domein (jeugdzorg, Wmo en inkomensvoorziening) omvatten in totaal ruim 25% van de totaal begrote lasten.

Bijlagen

Verplichte BBV indicatoren

In het BBV 2004 werden gemeenten voor het eerst verplicht om niet-financiële informatie in de begroting en jaarstukken op te nemen. Naast de financiële gegevens werden de 3 'w-vragen' (wat mag het kosten, wat willen we bereiken en wat gaat we daarvoor doen) opgenomen. Dit heeft er toe geleid dat de begrotingen beleidsmatiger werden. Het wordt steeds belangrijker voor gemeenten om te kunnen sturen op basis van meetbare prestaties.

Naast de uniforme taakvelden, wordt daarom in het herziene BBV voorgeschreven dat gemeenten vanaf 2017 een basisset van 39 beleidsindicatoren hanteren voor de begroting en verantwoordingsstukken. Desgewenst kunnen daar eigen indicatoren, toegesneden op de lokale situatie, aan worden toegevoegd. De indicatoren maken deel uit van de beleidsbegroting bij de programma's.

Zo kunnen raadsleden en anderen een helder beeld vormen over de beleidsresultaten van de gemeente en gemeenten onderling vergelijken. Voor de gemeenten is door de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING), met raadpleging van enkele gemeenten, een lijst van indicatoren ontwikkeld en samengesteld. Daarbij golden een aantal belangrijke uitgangspunten:

- de indicatoren leveren een bijdrage aan de versterking van het horizontaal toezicht;
- de raadsleden worden daarmee in staat gesteld om op maatschappelijke effecten te kunnen sturen;
- de indicatoren zijn van toepassing op alle gemeenten;
- de indicatoren zijn gebaseerd op landelijke bronnen waardoor er geen extra informatie uitvraag hoeft te worden gedaan en zodat gemeenten automatisch deelnemen;
- er worden bestaande bronnen gebruikt;
- de indicatoren worden regelmatig door de bronnen gepubliceerd;
- voor de indicatoren met betrekking tot het 'sociaal domein' is aangesloten bij de reeds bestaande 'Gemeentelijke monitor sociaal domein'.

Via de website 'waarstaatjegemeente.nl' zijn nagenoeg alle gegevens voor het opnemen van de indicatoren voor alle gemeenten beschikbaar. De beleidsindicatoren in het taakveld 'bestuur en ondersteuning' zijn niet op deze website opgenomen maar worden via de gemeenten zelf ingevuld. In verband met de ambtelijke fusie zijn juist deze gegevens voor onze gemeenten niet beschikbaar aangezien de budgetten voor bedrijfsvoering, overhead e.d. overgezet zijn naar onze GR.

In navolgend overzicht worden de indicatoren van onze gemeente gepresenteerd, als vergelijk zijn tevens de landelijke cijfers opgenomen en de cijfers van onze samenwerkingsgemeente Sint-Michielsgestel. De opgenomen cijfers zijn gebaseerd op gegevens die beschikbaar waren per medio augustus 2019.

Taakveld	Indicator	Eenheid	Periode	Boxtel	Sint-Michielsgestel	Nederland	Bron	Omschrijving
0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners		n.v.t.	n.v.t.	0	Eigen gegevens	Formatie in fte per 1.000 inwoners.
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2018	n.v.t.	n.v.t.	8,3	Eigen gegevens	Bezetting in fte per 1.000 inwoners.
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner		n.v.t.	n.v.t.	0	Eigen begroting	Apparaatskosten per inwoner.
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen		n.v.t.	n.v.t.	0	Eigen begroting	Kosten inhuur derden als % van totale loonsom + kosten inhuur derden.
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten		n.v.t.	n.v.t.	0	Eigen begroting	Omvang overhead als % van de totale lasten.
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	aantal per 10.000 inw 12-17jr	2018	216	88	119	Stichting Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	aantal per 1.000 inwoners	2018	1,1	0,3	2,2	CBS - Diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	2018	4,9	2,3	4,8	CBS - Criminaliteit	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	aantal per 1.000 inwoners	2018	2,3	2,3	2,5	CBS - Diefstallen	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.

1. Veiligheid	Vernieling	aantal per 1.000 inwoners	2018	5,4	2,8	5,4	CBS - Criminaliteit	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
3. Economie	Funciemenging	%	2018	52,9	41,9	52,8	CBS BAG / LISA - bewerking ABF Research	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15-65jr	2018	122,4	146,5	145,9	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	per 1.000 inw. 5-18 jr	2017	5,37	3,86	1,82	DUO/Ingrado	Van absoluut verzuim is sprake als een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar die valt onder de kwalificatieplicht niet is ingeschreven op een school en ook niet vrijgesteld is van de inschrijvingsplicht. De cijfers van Ingrado hebben betrekking op schooljaren. De periodeaanduiding "2017" staat voor schooljaar "2016/2017".
4. Onderwijs	Relatief verzuim	per 1.000 inw. 5-18 jr	2017	1,65	9,64	26,58	DUO/Ingrado	Van relatief verzuim is sprake als een op een school ingeschreven leer- of kwalificatieplichtige jongere ongeoorloofd afwezig is. De periodeaanduiding "2017" staat voor schooljaar "2016/2017".

4. Onderwijs	Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie	%	2016-2017	2,4	0,8	1,9	DUO/Ingrado	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De cijfers van DUO hebben betrekking op schooljaren. De periodeaanduiding "2017" staat voor schooljaar "2017/2018"
5. Sport, cultuur en recreatie	% Niet-sporters	%	2016	45,8	42,7	48,7	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.
6. Sociaal domein	Banen	per 1.000 inw.15-65jr	2018	773,5	482,7	774	LISA	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 65 jaar.
6. Sociaal domein	Jongeren met delict voor rechter	%	2015	1,04	0,73	1,45	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	%	2015	3,83	2,31	6,58	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Cijfers worden medio september geactualiseerd.
6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	%	2018	68,4	69,7	67,8	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	%	2015	2,05	0,87	1,52	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Cijfers worden medio september geactualiseerd.
6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	per 1.000 inw 18jr eo	2e halfjaar 2018	23,2	14,5	39	CBS - Participatiewet	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.
6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	per 1.000 inw.15-65jr	1e halfjaar 2018	29,1	16,2	30,5	CBS - Participatiewet	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar

6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2e halfjaar 2018	8,6	7,3	10,4	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	%	2e halfjaar 2018	1,3	0,8	1,1	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.

6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	%	2e halfjaar 2018	0,4	0	0,3	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.
6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	per 1.000 inw	2e halfjaar 2018	49	32	60	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Aantal per 1.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.
7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2016	141	128	189	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	2017	2,9	5,9	16,9	Rijkswaterstaat - Klimaatmonitor	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	dzd euro	2018	244	299	230	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	2016	2	3,7	7,2	ABF - Systeem Woningvoorraad	Het aantal nieuwbouwwoningen.
8. Vhrosv	Demografische druk	%	2019	77,6	80,2	69,8	CBS - Bevolkingsstatistiek	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.

8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	2019	687	746	669	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2019	744	824	739	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.

